

ഭാരതത്തിന്റെ ആദ്ധ്യാത്മികജ്ഞാനവും സാംസ്കാരികപൈതൃകവും പരിപോഷിപ്പിക്കുകയും പ്രചരിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന മഹദ്ഗ്രന്ഥങ്ങൾ, അവയുടെ മൂല്യവും വ്യക്തതയും ഒട്ടും ചോർന്നുപോകാതെതന്നെ, നൂതന സാങ്കേതികവിദ്യ ഉപയോഗിച്ച് പരിരക്ഷിക്കുകയും ജിജ്ഞാസുകൾക്ക് സൗജന്യമായി പകർന്നുകൊടുക്കുകയും ചെയ്യുക എന്ന ശ്രേയസ് ഫൗണ്ടേഷന്റെ ലക്ഷ്യ സാക്ഷാത്കാരമാണ് ശ്രേയസ് ഓൺലൈൻ ഡിജിറ്റൽ ലൈബ്രറി.

ഗ്രന്ഥശാലകളുടെയും ആദ്ധ്യാത്മിക പ്രസ്ഥാനങ്ങളുടെയും വ്യക്തികളുടെയും സഹകരണത്തോടെ കോർത്തിണക്കിയിരിക്കുന്ന ഈ ഓൺലൈൻ ലൈബ്രറിയിൽ അപൂർവ്വങ്ങളായ വിശിഷ്ടഗ്രന്ഥങ്ങൾ സ്കാൻ ചെയ്ത് മികവാർന്ന ചെറിയ പി ഡി എഫ് ഫയലുകളായി ലഭ്യമാക്കിയിരിക്കുന്നു. ഇവ കമ്പ്യൂട്ടറിലോ പ്രിന്റ് ചെയ്തോ എളുപ്പത്തിൽ വായിക്കാവുന്നതാണ്.

ശ്രേയസ് ഓൺലൈൻ ഡിജിറ്റൽ ലൈബ്രറിയിൽ ലഭ്യമായ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ വ്യക്തിപരമായ ആവശ്യങ്ങൾക്കുവേണ്ടി സൗജന്യമായി ഉപയോഗിക്കാവുന്നതാണ്. എന്നാൽ വാണിജ്യപരവും മറ്റുമായ കാര്യങ്ങൾക്കായി ഇവ ദുരുപയോഗം ചെയ്യുന്നത് തീർച്ചയായും അനുവദനീയമല്ല.

ഈ ഗ്രന്ഥശേഖരത്തിന് മുതൽക്കൂട്ടായ ഈ പുണ്യഗ്രന്ഥത്തിന്റെ രചയിതാവിനും പ്രകാശകർക്കും നന്ദി രേഖപ്പെടുത്തുന്നു.

ശ്രേയസ് ഓൺലൈൻ ഡിജിറ്റൽ ലൈബ്രറിയെക്കുറിച്ചും ശ്രേയസ് ഫൗണ്ടേഷനെക്കുറിച്ചും കൂടുതൽ വിവരങ്ങൾ അറിയാനും പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ പങ്കാളിയാകാനും ശ്രേയസ് വെബ്സൈറ്റ് സന്ദർശിക്കുക.

ശ്രീ

സച്ചിത്രശ്രാവാരപാരിണമഹാനഭാവധൂരിണ-
ശ്രീ നൃപരമഭട്ടാരസപാമി പാദ-
പ്രക്ട്ഷമേകാഭൂഷിത.

ദേവാച്ചാപദ്ധതി

(പുജാകല്പലത)

ഗ്രന്ഥകർത്താ
പണ്ഡിതപദാംകാത്യാനുമി
ബ്രഹ്മശ്രീ നീലകണ്ഠതീർത്ഥപാദസപാമി.

പ്രതി—൧൦൦൦.
(പകർപ്പവകാശം ഗ്രന്ഥകർത്താവിന്.)

പ്രസാധകൻ
ശ്രീമന്നായർ സമുദായമാലാമണിമാടമ്പി
അമ്പലപ്പാട്ടു രായിങ്ങൻ ശങ്കരനാശാൻ.

ഗ്രന്ഥകർത്താവിന്റെ മദ്രയോ അടയാളമോ ഇ
ല്ലാത്ത പുസ്തകം വ്യാജമെന്നു വിചാരിക്കപ്പെടും.

വില അണ ൧൦.

ശ്രീ

സർവ്വതന്ത്രാവാരപാഠീണമഹാനഭാവധൂരീണ-

ശ്രീ നൃ-പരമഭട്ടാരസപാമി പാദ-

പ്രകാശപ്രഭുഭൂമികാഭൂഷിത-

ദേവാർച്ചാപദ്ധതി.

(പുഷ്പാലയം)

—o—o—o—

ഗുണമകർത്താ

പണ്ഡിതപദാങ്കോത്യാശ്രമി

ബ്രഹ്മശ്രീ നീലകണ്ഠതീർത്ഥപാദസപാമി.

—♦—

പ്രതി—൧൦൦൦.

(പ്രകാശപ്രഭുഭൂമികാഭൂഷിതം)

പ്രസാധകൻ

ശ്രീമന്നായർ സമുദായമാലാമണിമാടമ്പി
അമ്പലപ്പാട്ടു തായിങ്ങൻ ശങ്കരനാശാൻ.

൧൦൦൦.

പ്രസാന്നകന്ദു വേണ്ടി ഐ. സി. ബി. പഴനിയാണ്ടി
 കോനാർ “ശ്രീകൃഷ്ണവിലാസം” അച്ചുകൂട
 ത്തിൽ അച്ചടിച്ചത്.

താഴെപ്പറയുന്ന ആളുകളിൽ ആരോടെങ്കിലും ആവ
 ശ്യപ്പെട്ടാൽ പുസ്തകം വിലയ്ക്കു കിട്ടും:—

എ. അമ്പലപ്പാട്ടു രായിങ്ങൻ ശങ്കരനാശാൻ,
 ചെന്നിത്തല,—മാന്നാർ.

ബി. നീലകണ്ഠതീർത്ഥപാലസ്വാമി,
 കൂപ്പന,—കരുണാഗപ്പള്ളി.

മലയനായകപ്പെരുമാക്കൾക്ക് യുഗാന്തമാരംഭകോലാവധി, നിഷ്പ്രതിഘമായി നിലനിന്നുപോന്നവയെങ്കിലും പ്രാകൃതവസ്തു നിയമപ്രകാരം കാലപശ്ചാത്തം. കൊണ്ട് രജശ്ചക്രമമായ ഭരണപഥത്തിൽ നിന്നും വാദൂരവത്തികളും ആത്മാനാത്മലോകങ്ങൾ രണ്ടിലും ഒന്നുപോലെ രൂപമുലങ്ങളുമായുള്ള വൈഷമീസത്താവാദികളെ ഉദ്ദേശ്യപ്രതിനിർദ്ദേശ്യരീതിയിൽ പടിപടിയാകെ സയുക്തിപ്രമാണവിശ്വാസം വ്യവസ്ഥാപിക്കുന്നതിനായിട്ട് നായകമുഖാഭിഷിക്തരായ സമാജവിയന്മണികളുടെ ഹൃദയപൂർവ്വകസാക്ഷോപോത്സാഹത്തിന്റെ ഫലമായും പൂർവ്വപ്രത്യായിതപുരുഷയേശരേയരുടേയും മറ്റും ഉപയോഗാത്മം പുറപ്പെട്ടിട്ടുള്ള “പ്രാചീനമലയാളാഭി”വഴിയായും നായർസമുദായത്തിന് ഉച്ചൈസ്സായി ഉണ്ടായിരിക്കുന്ന ഉണർവിൽ എൻ—എസ്—, ‘സൊസൈറ്റി’ — ‘സമാജ’—സന്താനങ്ങൾക്കും മറ്റും ദേവാർച്ചനവിഷയത്തിൽ സ്വാതന്ത്ര്യമുന്നയിക്കാൻ വേണ്ടി രചിച്ചിട്ടുള്ള ഈ പുസ്തകത്തിന്റെ മുദ്രണോപക്രമത്തെ ഞാൻ സശീരകമ്പമംഗീകരിക്കുന്നു.

യോഗജ്ഞാനപാരംഗമതയ്ക്കു — യോഗജ്ഞാനപ്രമേയങ്ങളെ സമ്പ്രദായരീത്യാ ഗ്രഹിക്കയും പരിശീലിക്കയും ചെയ്തു ആരൂഢപദത്തിലെത്തുന്നതിന് — അനേക സംവാസരക്കാലം എന്നോടുകൂടി വസിച്ചിട്ടുള്ള എന്റെ പ്രഥമശിഷ്യൻ നാണുഗുരുവെന്നു പറയുന്ന ആർ ആ സമുദായത്തിന്റെ അഭ്യുത്ഥാനത്തിനായി അവരുടെ ഇടയിൽ ദേവാർച്ചനാഭിയെ പരസ്കരിച്ചു ബഹുവിധകാര്യങ്ങളിൽ സ്വാതന്ത്ര്യമുണ്ടാക്കിയതുപോലെ മറ്റൊരു സമുദായത്തിന് സ്വയംകൃതാനന്തർനിലയിൽ വന്നുകൂടിയ അന്വേഷാധീനവൃത്തിയെ നിഷ്കാസനം ചെയ്യാൻ ദ്വിതീയ ശിഷ്യൻ ഇങ്ങിനെ ഗ്രന്ഥകരണാഭിയിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്നതു ഗൗരവത്തോടുകൂടി സഭാപ്രാചാരിതാത്പരജനകമായിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ ഫലവിഷയത്തിൽ വൈഷമ്യം കാണുന്നത് ഭോക്തൃനിഷ്ഠമായ തപ്താതപ്താവസ്ഥാഭേദം മൂലമാണെന്നുവിചാരിച്ചിരിക്കു കാണാവുന്നതാകുന്നു.

സമാന്തരവേദനപ്രക്രിയയിൽ സുപ്രതിഷ്ഠനായ ബ്രഹ്മവിത്തിന്റെ നിലയിലും കൂടി,

* “വൃദ്ധത്തിനനുയോജ്യ പൂരയേച്ചേരുന്നോന്നാലും
ചെറുകാണെ ശാസ്ത്രവൈരാഗ്യേന്ദ്രചെറുധ്വാനമുണ്ടു
(പൂജയാ”

എന്നവിധം നിരന്തരമനുഭവത്തനായ എന്റെ പ്രിയശിഷ്യന്റെ സംസ്കൃതകൃതികളെഴുതിച്ചു—

“പ്രാകപസ്കരത്രയമഥത്രയമദ്വലബ്ധാ? തന്നെലകണ്ഠഭണിതേരമൃതോപമായാ: മാധുര്യം സംഗ്രഹൈ: പ്രണയേനപേയ-മാസപാദയന്തസുഹൃതത്വമപൈതിചേത:”

എന്ന് മഹാമഹോപാധ്യായ ബിരുദാങ്കിതചണ്ഡീത
മാധീജാണു ശർമാവു.

“தன்னையியமபிகாவுமயுகரோதி
கூறாபிகோமஜபவலிமேஜனேன-
ந்யாஜாஜசேவரவயகிமுகெஹகாய
ஸ்ரீநீலகண்டிவஞ்சிரிஸ்ரோதாயா= மம
லோஜிம்பராஜகவிதோஜீவரதீயமலா
ஸ்ரோதாவதாம்பஜயவேசுரஸபதீவா-
நாந்யாபமஸ்துதிபயவ்விதனோதிபிணை
கம்மநிவஞ்சிரி ஸுலிமதாம்விதக்ஷ-” மம

എന്നും മറ്റും വിചാരിച്ചുവെന്ന് ശ്രീനിദ്യരാജി യാജ്ഞിക
(ദീക്ഷിത)യും,

* ശുശ്രൂഷയിലേക്കുവന്നതിനുശേഷം
മഞ്ചൻ വിരക്തി, നിഗമാന്തരസോപഭക്തി,
പ്രത്യക്ഷപരമ്പരയിൽ, സർവ്വഭാവങ്ങളും
നിത്യം വിടാതെ കരുതുന്നിരിക്കുന്നു.

‡ ആരംഭമുതിർന്നതെത്തിയിൽ നീല
കണ്ഠമിയാൽകൃതം
കൂറൊട്ടുംബുധജനോപഭോഗ്യമതിലുറ
താം മഹിതമാധുരി
കോരിവാരിയിവനും കരേയനഭവിച്ചു
വെങ്കിലുമതൊന്നുമേ
പോരപോരയിതി മനനസ്സിലുയർന്നി
താശയളവെന്നിയേ.

- ‡ “ശബ്ദശുദ്ധിരസസദ്ഗുണാകരം
പുസ്തകാന്തദിഗമാമരഞ്ജയൽ-”
- § ജ്ഞാനഭക്തിരസവൽകംഗുണാം
നാളികേരപരിപാകരീതിമത്-”
- എന്നതുകൂടി കല്പിക്കോട്ട ശാബ്ദികനാരായണശാസ്ത്രികളും,
- * “യോഗാഭ്യാസവിധാനമാഗ്ഗപരമപ്രാവി
ബ്ധമപ്തച്ചകൈ-
സ്തത്തദ്വൈതഭക്തിപൂർവ്വകമഹാസ്തോത്രാ
ണിചാഹൊതവ,
അദ്വൈതാധ്വാനിസർവ്വലോകഗമനൈസംചാ
രചാതുർത്വം
സർവ്വചൈതന്യസുരിസുലഭം വർവ്വ
ത്തിസർവ്വാപരി-”
- എന്നുംമറ്റും വിഭവമണിയായ മഹിമശ്രീ പന്തളത്തു
രാജാവവർകളും,

സാരജ്യവായ്പുകലരൂപദപംക്തിപാഷം
നേരത്തുനൈഷധമൊട്ടിതിനോടുതോൽ ഷം.
ആരാജശേഖരസരസ്വതീയും രചിക്കാ
ശ്രീനീലകണ്ഠയതിവർഗ്ഗശിരശ്രവിച്ചാൽ. മമ
ലോളിംബരാധിഭിന്നിതിയൊജയഭവഗീരോ
കോളേഭമിക്തൃതി, ചമൽകൃതി പാത്തുകണ്ടാൽ.
പററംവിതർക്കമിതുമടുവിചാരമേറ-
മുറോഷ്ഠസംയമികലാഗ്രണിതൻവചസ്സിൽ= മമ

- ‡ “സൈതശബ്ദമഗ്നഗണനരസപുഷ്പിയെല്ലാ
മേത്രന്നതാംകൃതീ, മുദം മമനൽകിയേറം-”
- § “മനജ്ജ്വലഭക്തിയൊടുബോധമേകവോ-
ന്നിതനാളികേരപരിപാകരീതിയാം-”
- * യോഗാഭ്യാസവഴിക്കെഴും പരമമാംവൈദ
ഗ്ധ്യമദ്ഭവതാം—
വർഗ്ഗപ്രത്യയജന്യമാംസ്തുതിവചസ്തോമ
ങ്ങുള്ളെന്നല്ലതെ.
പാരം ഭക്തമശാംകരാദയമഹാമാതേ
ഘൃസഞ്ചാരമീ
സംരംഭംപരമന്യസുരികളിലില്ലാതോ
ണമുച്ചൈസ്തരം=

“യാംഭവാന്പ്രേഷയാമാസയോഗാമൃതതരംഗിണീം-

* സ്വാഭിഷ്ഠമമൃതംതസ്യാസുഖേനപീയതൈമയാ-”

എന്നു ഭേദസേനാഖ്യപ്രൊഫെസ്സർ ഡ്യൂസൻ മഹാശയനും, പ്രശംസിച്ചിട്ടുള്ളതല്ലാതെ ഭ്രമണാന്തരപ്രതിവിദ്യാചുഞ്ചുക്കളും ഫെബ്രുവരി വാണികളിൽ സ്വാഭാശയാവിഷ്ണുരണം ചെയ്തിരിക്കുന്നതും തദ്ഭാരാസംസ്കൃതവിഭാഷകത്തിന് ഏന്റെ ശിഷ്യൻ സുപരിചിതനായി തീന്നിരിക്കുന്നതും ആകുന്നു. ഇത്തരക്കാർക്കു പ്രാധികാരപ്രാപ്തിയെന്നു നമുക്കു ധ്യാനം ചെയ്യാനിടയായ ഒരു സാഹസികമായ നാടകം സംഭവിച്ച പത്രപ്രവർത്തനപ്രവേശനംകൊണ്ടും അടുത്തകാലംവരെ ഭാഷാഗ്രന്ഥപ്രണയനാടികളിൽ അനാദരവുനേർന്നിരുന്ന അസ്ഥിരസ്വഭാവംകൊണ്ടും തന്നാട്ടു ഭാഷാലോകത്തു സംഭവിതമായ ഒരു സ്ഥാനമേ ഉള്ളൂ എന്നു തോന്നുകയാൽ രചയിതാവിനെ രംഗം പ്രവേശിപ്പിക്കാനായി “സ്ഥലീപുളകന്യായ”ത്തിൽ ഏതാനും ശ്ലോകങ്ങളെ ഉദ്ധരിച്ചു മേൽകാണിച്ച അക്ഷരവർണ്ണാസം അനാശാസ്യമാകയില്ലെന്നു വിശ്വസിക്കുന്നു.

ഇതിനുപുറമെ “യുക്തിയുക്തം വചോഗ്രാഹ്യം നളപുരുഷഗൗരവം”—എന്നാണ് വിശ്വസമതപ്രമാണമെങ്കിലും ജനതയിൽ അധികംപേരും “അന്യപ്രമാണമാ”രാകയാൽ വക്താവിന്റെ പ്രാമാണികത്വത്തിൽ പാറമാനവും ആ വഴി തടപിടയുമായി ഏതാനും ജിജ്ഞാസയും അവർക്കുണ്ടാകാവുന്നതാണല്ലോ.

ഭേദപ്രതിഷ്ഠാദികാര്യങ്ങൾക്കുടി ഇതിൽ അടങ്ങിയിരിക്കുകൊണ്ടും അർത്ഥപദം പ്രതിമാശയനകരം രണ്ടിനും സമാനമാകുകൊണ്ടും ഇതിന്റെ നാമധേയം സാഭിപ്രായഗർഭമാകുന്നു എന്നു കാണാം. ഇതിലെ ആരംഭഘട്ടമായ ഭേദപ്രതിഷ്ഠ കൈരളയിൽ ഇപ്പോൾ നവാവതാരമാകുന്നു. ഈ കൃതിയിൽ സ്ഥിരപ്രതിഷ്ഠ, പ്രതിമാശയനം, ചലപ്രതിഷ്ഠ, പഞ്ചവേദപുഷ്പം, മുദ്രാവിധി, ലക്ഷ്മീപുഷ്പം, സരസ്വതപുഷ്പം, നാഗപുഷ്പം, സപ്തബലി, ഹോമകണ്ഡവിധി, ഹോമക്രമം, മൃത്യുഞ്ജയം, തിലഹോമം, ഗണപതിഹോമം, മന്ത്രകോശം, ഇത്യാദി അത്യാവശ്യമായ വിഷ

അവാദുന്നങ്ങയച്ചോരുയോഗാമൃതതരംഗിണി

* വായുസുഖമായ് സ്വാഭാദിമൃതസുഖയുണ്ടെന്നും=

യം നാതിസംക്ഷിപ്തവിസ്തരമായും സുഗ്രഹലളിതഭാഷയിലും ഗ്രഥിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. “അസൂയംപശ്യ” കളിപ്പാട്ട് നിലയിൽ അന്തപുരമലംകരിച്ചിരുന്നു. സീതാദേവി ശ്രീരാമനോടു കൂടി വനത്തിലേക്കു പുറപ്പെട്ട് മൂന്നോ നാലോ അടി നടന്നശേഷം ഭണ്ഡകത്തിലേയ്ക്കുള്ള വഴിയുടെ ദൈർഘ്യത്തേക്കുറിച്ചു പൂർത്തിയായപ്പോൾ ഇതിൽ മന്ത്രാധികാരികളായും അധികമായി എന്ന് പരിചയക്കരവുകൊണ്ടു വല്ലവർക്കും തോന്നിയാൽ നിർവാഹമില്ല. പിന്നെ ആർക്കെങ്കിലും സ്ഥാനത്തു ഭാഷാമന്ത്രങ്ങളായിരുന്നു വേണ്ടതെന്നു പറയുന്ന ഒരുതരക്കാർ പ്രകൃതകഥാബഹിർഭൂതന്മാരാണെന്നു കണ്ണടയ്ക്കുകയാൽ കാർമ്മണന്മാർക്കു കഴിവില്ല. ആകപ്പാടെ ഈ പുസ്തകം പരോപകാരശ്രദ്ധയുടെ ഫലമായി ഉണ്ടായിട്ടുള്ളതായാൽ ഉദ്ദിഷ്ടകാര്യത്തിന്നു പര്യാപ്തമാകുമെന്നു കണ്ടു് ആ വിഷയത്തിലേക്കു് ഇതിനെ ബലമായി ശുപാർശ ചെയ്യുകയും സമുദായത്തിന്നു് ഉത്തരോത്തരം യോഗക്ഷേമം പ്രാപ്തിക്കും ചെയ്യുന്നു.

പുറമെ “തർക്കാപ്രതിപ്യാനാൽ”—എന്ന സൂത്രസന്ദർഭത്തിൽ,

‡ ‘യതേനാനുമിതോപ്യത്ഥഃ കശലൈരനുമാതുഭിഃ

അഭിയുക്തതരൈരന്യൈ രന്യമൈവോപപാദ്യതേ’ എന്നു് ആചാര്യവാചസ്പതിമിശ്രൻ പറഞ്ഞിരിക്കയാൽ പ്രതിപാദ്യപ്രതിപാദകവിഷയങ്ങളിൽ രുചിഭോദിനിദാനമായി ഉണ്ടാകുന്ന നിദാസൂതികളും ഖണ്ഡനമണ്ഡനങ്ങളും അകിഞ്ചിൽക്കരമാണെന്നും അധികാരവിഷയത്തിൽ പ്രചരണമവശ്യം ഭാവിയാണെന്നും വിചാരിച്ചാൽ ഈശ്വരവിജ്ഞാപനാദിസമാജ്ഞകളേയും വരികയില്ലെന്നാണു് എന്നിങ്ങു് തോന്നുന്നതു്. ആകയാൽ പരോപകാരവ്രതികൾ

‡ യുക്തികൊണ്ടുവിലമെത്തിയെടുപ്പാൻ ശക്തിയുള്ളവരിണക്കുമൊരത്ഥം ഉക്തിപാടവമിയന്നിടുമന്യൻ വാക്തമിപ്പിലടുക്കുന്നതു ഞായം.

‘ചലേഷു സൽസുനിർത്താവയമർജയിതുംഗുണാൻ
ഇയംസാ തസ്സുരഗ്രാമെ രത്നക്രയവിധംബനാ’
എന്നു വിചാരിച്ചു പരിതാപമടയാതെ ധൈര്യമവ
ലംബിച്ചു,

“മന്നിദയായദിജനഃപരിതോഷമേതി
നന്നപ്രയത്നജനീതോയമനഗ്രഹോമെ”

എന്നു ‘ജ്ഞാനാങ്കുശ’കാരൻ പറഞ്ഞതും,

* “ഗുണസ്യാസ്യൈവയഃകർത്താസു യതാംവാസനിദ്യുതാം
മയിനാസ്സേവകർതുതപമനന്യാനുഭവാത്മനി.

എന്നു “അദ്വൈതസിദ്ധി”കാരൻ പറഞ്ഞതും പശ്ചാലോ
ചിച്ചു താങ്ങാക്കുളുടെ നിലയ്ക്കിണങ്ങിയതുപോലെ യഥാ
യോഗം സമാധാനപ്പെടണമെന്നു നിർദ്ദേശിക്ക കൂടിച്ചെയ്തു
തൽക്കാലം വിരമിക്കുന്നു.

ജാലുവാ
൧൦-൪-൯൨.

}

എന്നു

ചട്ടമ്പി (ഒപ്പ്)

§ ഭൃഷ്പരിഷയിലിഹ ഗുണപുഷ്ടിക്കായിപ്രയത്നമിയലുവതു
മോഷ്ടാക്കുടിയിടരത്നക്കൂട്ടിയസംപ്രദായമൊത്തതുതാൻ.

† എന്നെപ്പറ്റിച്ചു മനുജൻ പരിതൃഷ്ണാകിൽ

പിന്നെത്തരിൽ സുലഭമായൊരനുഗ്രഹം മേ,

(പരിഭാഷകൻ പി. കെ. നാണുപിള്ള)

* “ശിശുനാമഗുരോരാജ്ഞാം കരോമിശിരസാവഹൻ
നവമഞ്ജരികാം ശുദ്ധീകർത്തുമർഹനീകോവിദാഃ എന്നും
“ശിശുനാമമുന്യേ പദാരണിം പൃഥുസംസാരമഹാ-

ബ്ധിവാഡവം

മമമാനസ ചിത്രഗുഹധരഃഖടയൻ ദീപമഹോവലോ-

കയെ” എന്നും

മറയ്ക്കു്, ഈ ഉപോത്ഘാതത്തിൽ നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടു
ള്ള ശിഷ്യപ്രധാനന്മാർ വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്ന ‘ശിശുനാമാ’ മു
തലായതും, ചട്ടമ്പി, കുഞ്ഞൻപിള്ളച്ചട്ടമ്പി, ചട്ടമ്പിസ്വാ
മി, ഷൺമുഖദാസർ, പരമഭട്ടാരസപാമി, വിദ്യാധിരാജതീ
ർത്ഥപാദപരമഭട്ടാരസപാമി എന്നിവരും ഒരേ മഹാത്മാവി
ന്റെ അഭിധാനങ്ങളാകുന്നുവെന്നു വാസ്തവം അവിടവിടെ
നിന്നു ഗ്രഹിക്കാമെങ്കിലും ദുരസംപ്രത്യയത്തിനായി കാ
ണിച്ചതാകുന്നു.

വിജ്ഞാപനം.

പ്രസ്തുതഗ്രന്ഥത്തിൽ വിശ്വവിഖ്യാതമഹാനഭാവ ധൈര്യേനായ ബ്രഹ്മശ്രീ ചട്ടമ്പി സ്വാമി സന്നിധിയിൽ നിന്ന്, പ്രേതലവും സാരഗർഭമായ ഒരു 'ഉപോദ്'ഘാതം' എഴുതിയിരിക്കുമ്പോൾ മാർഗ്ഗന്മാരുടെ ഏവംവിധമുള്ള സാഹസം ക്ഷണവുമെന്നു വരുന്നതല്ല. എന്നാൽ ആ മഹാത്മാവിലും ഗ്രന്ഥകർത്താവായ പണ്ഡിതപദാങ്കാത്യാശ്രമി ബ്രഹ്മശ്രീ നീലകണ്ഠ തീർത്ഥപാദസ്വാമികളിലും എനിക്കു സാമുദായികമായും മറ്റുമുള്ള ഭക്തിബഹുമാനങ്ങളെ പ്രദർശിപ്പിക്കുന്നതിന്നു, പ്രസാധകനായിരിക്കുന്ന സ്ഥിതിക്ക് ഇതൊരു നല്ല അവസരമെന്നുവെച്ചാണു് ഇതിലേക്കു തുനിഞ്ഞതു്. പ്രസാധകന്റെ നിലയ്ക്കു് ഏതെങ്കിലും രണ്ടു വാക്കു പറയാതെയിരിക്കുന്നതു് ഇപ്പൊഴത്തെ കാലത്തിനടുത്തു കോലമല്ലതാനും.

വേദാന്തവിചാരാദി ചെയ്തു പരമപദമടയുന്നതിൽ ശക്തന്മാരല്ലാത്തവർക്കു് "വശീകൃതമനസ്സ്യേഷം സതത ബ്രഹ്മശീലനാൽ" എന്നിങ്ങനെ ഉപാസനമാർഗ്ഗം വിധിച്ചിരിക്കുന്നതായി കാണുന്നു. ആ പട്ടവിൽതന്നെ സൂക്ഷ്മലക്ഷ്യങ്ങൾ വിട്ടു്, ചിത്തപരിപാകത്തിനൊത്തവീധി ഗ്രന്ഥങ്ങളും ഉപാസ്യമായി കല്പിച്ചിട്ടുണ്ടു്. രംഭിതിക്കു് "പ്രതീകൊപാസന" എന്നു പേർ. "അബ്രഹ്മണിബ്രഹ്മദൃഷ്ട്യാനുസന്ധാനം പ്രതീകൊപാസനം"- ആത്മവസ്തുവ്യതിരിക്തമായ നെരിൽ ചെയ്യുന്ന ആത്മഭാവനയ്ക്കു് പ്രതീകൊപാസനം എന്നു പറയുന്നു. നാം ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ നടത്തിവരാറുള്ള ആരാധനയ്ക്കു്, വന്ദനവുമെല്ലാം രംഭ വസ്തുത്തിൽ പെട്ടതാണു്. ഇതിലേക്കു് പ്രതിമ, പ്രതിഷ്ഠ, ക്ഷേത്രങ്ങൾ മുതലായവ ആവശ്യമാകുന്നു. പ്രതിഷ്ഠിയ്ക്കുക, അർപ്പിക്കുക എന്നീ സംപ്രദായങ്ങളെ പ്രതിപാദിക്കുന്ന ഗ്രന്ഥമാണു് ആഗമങ്ങൾ. അങ്ങിനെ ഒരു പ്രസ്ഥാനം മലയാളഭാഷയിൽ ഇതുവരെയുണ്ടായിട്ടില്ലെന്നാണു് തോന്നുന്നതു്. വല്ലതും ചിലതുണ്ടെങ്കിൽതന്നെ ശാസ്ത്രരീതിയാ ക്രമീകരിച്ചു രചിച്ചിട്ടുള്ളവയല്ല. ഇതരഭാഷകളെ അപേക്ഷിച്ചു്, മലയാളത്തിൽ പല വിഷയങ്ങളിലും ഗ്രന്ഥദാരിദ്ര്യ

മുണ്ടെങ്കിലും ലക്ഷ്യനയ്യുക്തമായ “ദേവാർച്ചാപദ്ധതി”യുടെ ആവിർഭാവത്തോടുകൂടി ഏകാഭിഷേകമായി പൂർവ്വാക്കൽക്കോട്ടയ്ക്കുള്ള നൂറുനൂറു കുറഞ്ഞൊന്നു പരിഹരിക്കപ്പെട്ടു എന്നു കാണാവുന്നതാണ്. ഏതു വസ്തുക്കൾക്കും സ്വതന്ത്രമായി പൂജാദികൾ അനുഷ്ഠിക്കുന്നതിന് മാറ്റമുണ്ടാക്കിക്കൊടുത്തതും ഗ്രന്ഥം ഏവക്കും ഉപകാരപ്രദമെന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. വിശേഷിച്ചു നായർ നമോദായംഗങ്ങൾക്കും ഗ്രന്ഥോദ്ദേശ്യം മനസ്സിലാക്കി ഇതിനനുക്രമമായി പ്രവർത്തിച്ചുകിട്ട മാത്രമേ സ്വതന്ത്ര്യം വീണ്ടെടുക്കപ്പെടുകയും ഗ്രന്ഥപ്രയോജനം സ്ഥാപിതമാകയും ചെയ്തുള്ളൂ.

ഈ പുസ്തകത്തെ, ഞങ്ങൾ ആശിച്ചതുപോലെ സർവ്വമർമ്മസ്പർശകവും പ്രൗഢമനോഹരമായും ഉള്ള ഉപോദ്ഘാതംകൊണ്ടുപംക്തമാക്കിയ ബ്രഹ്മശ്രീ ചട്ടമ്പിസ്വാമിപാദങ്ങൾക്കും, കൃതകൃത്യനായിരുന്നിട്ടും പാമരാദിരണ്ടിനക്കാരെ ഉദ്ദേശിച്ചു “കാർഷ്ണഭാവം” കൈക്കൊണ്ട് ഈ ഭക്തകൃത്യങ്ങളിൽ ദിവാനിശം പ്രവർത്തിക്കുന്ന ഗ്രന്ഥകർത്താ ബ്രഹ്മശ്രീ നീലകണ്ഠതീർത്ഥസ്വാമി പാദങ്ങൾക്കും അനന്തനമസ്കാരം പറഞ്ഞുകൊള്ളുന്നു.

പുറമേ, ഈ ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ അച്ചടി നടത്തിപ്പ് അശുഭി സംശോധന മുതലായ വിഷയങ്ങളിൽ ഒരു അഭിജ്ഞാനേന്ദ്രയും പ്രിയസുഹൃത്തിന്റേയും നിലയിൽ തന്റെ വിലക്കുറിയ സമയം ചിലവഴിച്ചു സഹായിച്ച നവീന വിദ്യാപാരിണനും സർവ്വജനപ്രിയനും മഹാമനസ്കനും ആയ മ. രാ. രാ. ജി. രാമൻമേനോൻ എം. ഏ അവാർകളോടും പ്രൂഫ് പരിശോധിക്കുന്നതിൽ അദ്ദേഹത്തെ സഹായിച്ച മഹാശയൻ കാക്കനാട്ടു മ. രാ. രാ. ജി. കൃഷ്ണപിള്ള ബി. ഏ.ബി. എൽ. അവാർകളോടും ഉള്ള ഹർദ്ദമായ കൃതജ്ഞതാഭിനന്ദനത്തെ ഗ്രന്ഥകർത്താവായ മഹാത്മാവിനുവേണ്ടി പ്രശ്നിച്ചുകൊണ്ട് ഈ വിജ്ഞാപനം ഉപസംഹരിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

ചെന്നിത്തല, } അവലക്ഷ്യം രായിങ്ങൻ ശങ്കരനാഥൻ.
൨൩. ൭. ൩൨. } (പ്രസാധകൻ.)

ശുദ്ധിപത്രം.

ഉപോഷ്മാതം.

വശം. വരി.

V ന “അന്തഃപുരം”

VI ഗുണസ്യാന്യവ, എന്നേടത്തുള്ള ന
ക്ഷത്രമുദ * ഒപ്പ് എന്നിടത്തു വേണ്ട
താണ്.

൧ വ ൨-നപകരം ൧.

൨ ൨൨ കാ“ണി”ക്കുന്നതിൽ

൩ ൧൯ “സി”സ്ഥവഃ

൩ ൩ [

൩ ൩൦]

൪ ൪ ഇന്ദ്രോന് “ഷ്ട”പ്

൪ ൩ ഏതോ“നപി”രും

ടി ൧൩ പ്രഭാവിതാശേഷ

ടി ൩൪ പ്രസവേ“ശപി”നോ

൫ ൧൯ ചന്ദ്രമണ്ഡലതത്വം

ടി ൩൧ ‘പ്രാ’ (വരിയുടെടുവിൽ)

൩ ൧൦ പ്ര“ത്വീ”തത്വായ

ടി ൧൧ അപ്ത“ത്വായ

ടി ൩ “ചൈ”ന്ന

വ ൨൩ (ന്യ“സി”ക്കണം)

വ ൨൯ മുഖാധാരത “ക”ൽ

൯ ൫ യവേ“ച്ഛ”രോക്ത—താവ“തത്വ”.

ടി ൧൫ കീലകായ“നമഃ”

വശം. ചരി.

൧൧	വ	ദയിസപ്പി“ജ്ജലം”
൧൨	൨൪	ബ്രാഹ്മ“ണാ”നാം
൨൩	൨൪	നാഗി“ർജ്ജ”ലനകമ്ബ്ണാ
൧൪	൩൮	വിപരീതായാ“സം”
൧൫	൫	കല്യാ“ണിമാ”വദാനി
൧൬	൩൪	വസന്ത“ഗ്രീഷ്മ”—
൧൭	൨൫	കൊടു“ക”യുഞ്ചായി
൨൮	൨൯	പ്രതിഷ്ഠി“ച്ച”തേജജ്ജ
൨൯	൧൩	പുജമുട്ടിയാ“ൽ”—
൩൦	൫	ത“പ”സാ—
൩൧	൨൧	വി“ദ്യാ”ജ്ജ
൩൨	൧	മുപ“രി”ഷ്ഠാൽ
൩൩	൧൧	ദേവത“യം”—
൩൪	൧൩	വാലാ“ഗ്രം”—
൩൫	൪	വ“ണ്ണ”—
൩൬	൧൮	“ലപിര”ണ്ണ—
൩൭	൫	പരിവാരാ“ണാം”—
൩൮	൧൩	ർജ്ജഗ“തി”—
൩൯	൩൫	ഭൂതാ“ന്ത്ര”ന
൪൦	൩	സ“ർവ”തൊ
൪൧	൧൪	വ്യഭ“ധു”—
൪൨	൧൩	രാജ“ന്ദ്യ” കൃതഃ—
൪൩	൧൩	മനസൊജാതഃ
൪൪	൨൪	അകല്പയ“ന്ത”—
൪൫	൩	യജ്ഞൈ“ന”യജ്ഞ
൪൬	൧൧	ഗണാഃ“സ്തമുതാഃ”-

വശം. വരി

൩൦	൩	മുഗ്ദ്ധപതിസ്തേ "സ്വ"സ്ഥിതാം
ടി	൫	ഫസ്തൈ "ശ്ച"ഛ
ടി	൧൭	പൃ "ജ"യു
ടി	൨൮	ത്രിപാദുല്പ "ഉ"ഭൈൽ
൩൧	൩൫	"ഓം"യജേന്തേന
൩൨	൩൨	പ്രണത്ത "യും"ഷി
൩൩	൧	യോനി "ർ"ഘൃതെ
ടി	൧൭	നിവാരിണീം "തുഭ്യംഭോമി"—
൫	൨൯	"സു"ഗന്ധിം
൩൪	൧൧	ശ്രേ "ഷോ"ഭേവാനാം വ 'സുഃ'
ടി	൩൨	"രം"എത (ഇഴയുന്നല്ല)
൩൫	൨൬	പഞ്ചോപ പാരി "കാഃ"
൩൬	൩	സർവ്വ "തു"
ടി	൮	കന 'ക'—
ടി	൯	മഹാപ "ഭ"കം
൩൭	൪	"യദി"തന്നിഷ് ഫലം
ടി	൧൦	'ഭ'ക്ഷിണാനാ
ടി	൧൧	മ "ത്വ"മാഭ്യാം
൩൭	൨൪	വർമ്മ "ണി"
൩൮	൩൨	ധേനു "മു"ദ്രാ
൩൯	൨	"ചാലിതാ"—
ടി	൬	മുദ്രാ "സ്ത്വാ"പാസു—
ടി	൧൬	അനാ "മ"യാ
ടി	൧൯	കൈക "മുക്തൈ"—
ടി	൨൮	"വീ"ഴ്ത്തൽ
൪൦	൧	ചെറുവിര്യേക "മുക്തൈ"—

വശം. വരി.

൪൩	൧൦	“മുകുതാഭ”രണഭൂഷിതാ
ടി	൨൭	മുപകാരി“ണി!”
൪൫	൧൭	യൽ“പു”രുഷം
൪൬	൫	യഃ കരി“ണിം”—
൪൭	൨൨	പാ“ലം”തെ
൪൮	൨൮	“ജഗന്മാതർ”
ടി	൨൩	ഓതസ്താ“ഭഗപാ”—
൪൯	൩	“ഉയത്ര”—
ടി	൯	“ബാഹുൻ”
ടി	൧൧	“വക്ത്രം”—
ടി	൧൪	“ശിരഃ”
ടി	൧൯	ആ“ശ്ലേഷ”യഃ
ടി	൨൪	ഓംചന്ദ്രമാ“മന”സൌ
ടി	൨൫	അപൃ“പാ”ൻ
൫൦	൮	“നമസ്കൃത്യം” എന്നു മൂന്നുതവണ ആവ ത്തിച്ചു ചൊല്ലിയശേഷം “നമോനമ” എന്നും-
ടി	൧൯	ഭഗവാൻ “ബ്രഹ്മാ”
ടി	൨൨	“സ്തഥാ”മെന്നത്ര
ടി	൨൮	“വിദ്യാവൃദ്ധിം”
൫൩	൫	സ്വാ“ഹാ”സംപദ്യതാം
ടി	൧൪	താം“ബു”ലം
ടി	൨൮	മെഗംഗ“ഇന്ദ്ര”സ്വ
ടി	൨൯	ഉഭക“പൃ”ണ
൫൫	൧൮	ക“മു”-കരഃഷ്യ
ടി	൩൩	ബൃഹ“ത്യഃകര”ഭാംസി

വശം. വരി.

൫൫	നൂ൪	"ഓം "ഭൂ" സ്വാഹാ
൫൬	൧	"ഭൂവഃസ്വാഹാ"-ഒന്നുധികം.
൫൯	൨	വീക്ഷണാദി"ഭിഃ"— (മോമക്രമം)
൬൦	൨൫	അഗ്നി"മാഹാ"രയേ
൬൧	൩൩	പ്ലാഹുകൊ"ഞം"ഉണ്ടാ
൬൩	൧	തിലൈസ്തപയത്-
൬൪	൧൦	"ഓംജംസഃ"-
ടി	൧൫	മൃത്യോർമുക്ഷിയ—
		ഓം നമഃ"സ്രീലോ"ചനായ
ടി	൨൧	സ്വരാശഃ"കതിഃ"
ടി	൩൫	ഓം"മൈശം"ജാസഃ
൬൫	൫	"സുധാവപ്തീ"
ടി	൧൫	അഷ്ടാക്ഷ"രം"
൬൬	൧൩	വാചി"കം"
ടി	൧൫	സ്തമാവഃ"രാ"
ടി	൨൦	"സൈമ"യ്—
ടി	൨൯	കൊണ്ടലംകരി"മൃ"-,
൬൮	൨൦	ബാലാക്ഷ"നം"
ടി	൨൭	പശ്യേമ"സു"യ്—
൭൧	൭	പം"കതിഃ"—
ടി	൧൧	രജത"സ്ര"ജം
ടി	൩൨	മനഃ"സുകാമ"—
൭൨	൯	ഓന്വേദാ"ശ്വാ"൯
ടി	൨൦	സന്നിധഃ"തപഃ"
൭൪	൩൧	പിബേ"പ്ര"പി
൭൫	൨൩	ക"ഗ്നി"ക്കണ്ഠം
൭൬	൧൦	മശക്വഃ"വാ"

വശം. വരി.

ടി	മന	“ദന്തം” പാശങ്ക
യെ	ന	“ശ്രീ”ബീജം
ടി	മര	മഹാ“വിഷ്ണുഭടേ”വതാ
ടി	നം	(ആദ്യം വിസർഗംതൊട്)
യെ	ര	“സി”താബ്ജ—
ടി	മവ	സുസിംഹ“ബീ”ജം
വം	ൻ	അ“ത്വ”കൃമ
ടി	മമ	“ഉപ”ഭേദ

ദേവാർച്ചാപദ്ധതി.

ഫരിഃ ഓം തത്സത്-നമഃ സർവാത്മനേ.
“പ്രതിപിത്സിതമഖിലം നിഷ്പ്രതിഘോഷസുപ്രസാദമാ
ധുതും
പ്രതിസംയത്തൈർത്ഥസപ്രതിഷ്ഠിതം ജ്യോതിരൈശ്വരം
നൈശമി. ൧
ശ്രീമദ്ഗുരുഭാരതാധിപനമമച പ്രണമ്യബ്ധനീവഹം
തദ്ദേശീയഋഗ്വേദലംബാദേവാർച്ചാപദ്ധതിപ്രകടയാമി.” ൧

ദേവപ്രതിഷ്ഠാക്രമം. ൧

സ്വസ്തിവാചനനാദീശ്രാദ്ധാദി (ആചാരപദ്ധതിപ്രകാരം) കഴിച്ചുകൊണ്ട് “അദ്വൈതമേവൈതാ മഹാപുരുഷസ്വ വിഷ്ണുരാജായാപ്രവർത്തമാനസ്യ ബ്രഹ്മണോ ഭിതീയൈപരാജൈ വിഷ്ണുപദേ ശ്രീശേഖരവാരാഹകല്ലൈവൈവസ്വതമന്നപന്തരേ അഷ്ടാവിംശതിതമെയുഗൈ യുഗചതുഷ്ഠൈ കലിയുഗൈ പ്രഥമചരണൈ ജംബൂദ്വീപ ഭരതവർഷ ഭക്ഷിണാപഥകേരളക്ഷേത്രൈ ബൗദ്ധാവതാരൈ ശാലിവാഹനശങ്ക സന്ധ്യവർത്തമാനൈ ഗോദാവർച്ചാഭക്ഷിണതീരൈ വർത്തമാനവ്യാവഹാരികൈ അമുകനാമ (ഇന്നുപേരുള്ള) സംവത്സരൈ (ഇന്നു) അയനൈ (ഇന്നു) ഋതൈ (ഇന്നു) മാസൈ അമുകപക്ഷൈ അമുക (ഇന്നു) തിഥൈ അമുകവാസരൈ അമുകദിവസനക്ഷത്രൈ അമുകസ്ഥിതൈ വർത്തമാനൈ ചന്ദ്രൈ അമുകസ്ഥിതൈസ്യഞ്ച അമുകസ്ഥിതൈശ്ചൈശ്വരനാമയോഗൈ കരണൈ ഏവം ഗുണവിശേഷണവിശിഷ്ടായാം ശുഭേഷ്ടതിഥൈ മമ (അല്ലെങ്കിൽ ഇന്നുരുടെ) ആത്മനഃ ശ്രുതിസ്മൃതിപുരാണോക്ത ഫലപ്രാപ്തർത്ഥം (ഇന്നുരുടെ) സകുടുംബാനാം സപരിവാരാണാം.

ക്ഷേമസ്ഥൈർത്ഥ്യായുരാരോഗ്യൈശ്വര്യൈശ്വര്യർത്ഥം

നോട്ട്:—അമുക, എന്നുള്ളിടത്തല്ലാം അതാതിന്റെ പേരുകൾ കൂട്ടിച്ചേർത്തുകൊള്ളേണ്ടതാണ്.

സമസ്താഭ്യയോത്ഥം ച സമുദകദേവതാപ്രതിഷ്ഠാങ്കരിഷ്യെ.”
എന്നു ദേശകാലങ്ങൾ കീർത്തിക്കണം. (ഇതു സർവ്വകൃത്യം
കേം (അമൃതകന്മ കരിഷ്യെ എന്ന് അവസാനമായി) ചേ
ർക്കണം. അതായത് ഇന്നു ദേവപൂജനം അല്ലെങ്കിൽ ഇ
ന്നത് എന്ന്.)

പിന്നീട് ‘രക്ഷോഹണം വാജിനമാജിഘർമി-
മിത്രം പ്രമീഷ്ടമുപയാമിശമ്-
ശിശാനൊരുഗ്നിഃകൃതഭിഃസമിദ്ധഃ
സനൊടിവാസരിഷഃപാതനകതം’

എന്നു ദേവനു കാല്പകെട്ടണം. അന്നന്തരം ആനയുടെ
കൊമ്പിന്മേൽനിന്നും പർവതത്തിൽനിന്നും കുതിരപ്പുറത്തിൽനിന്നും
മേൽനിന്നും ഭേദമൂട്ടിൽനിന്നും എടുത്ത മണ്ണ് പുറമെണ്ണ
എടുത്ത് ഓരോന്നായി ഗായത്രിയൊ അതാതു ദേവന്റെ
മൂലമന്ത്രമൊഴൊല്ലി വിഗ്രഹം പ്രത്യേകം തേച്ചുകഴിക്കണം.

(‘മൃത്തികാകരിഭന്തസ്യ പർവതാശ്ച ധരസ്യ ച
കശവല്ലികസംഭൂതം മൃദാം പഞ്ചകമീരിതം’

എന്നു പ്രമാണമുണ്ട്.)
പിന്നീട് ഗോമയം ഗോമയഭസ്മം ഇവകൊണ്ടും കഴ
കണം. (പ്രമാണം, ഇങ്ങിനെയാകുന്നു,

‘വല്ലികമൃത്തികാദ്യൈസ്തേ ഗോമയേന സപഭസ്മനാ
ക്ഷാളയേച്ഛിപ്തിസംസ്താഭാ ദോഷാണാമുപശാന്തയെ’

ഈവിധം സർവ്വപ്രമാണം കാണിക്കുന്നതിൽ ഗ്രന്ഥഗൗര
വവേദന മേലിൽ പ്രമാണോപന്യാസം ചുരുക്കുന്നതാ
ണ്.) മറുചിലയിടത്തു് അഞ്ചു ജലാശയത്തിലൊന്നൊന്നും
പഞ്ചാമൃതം പഞ്ചഗവ്യം ഇവയും മുൻപറഞ്ഞ പഞ്ചമൃ
ത്തികയും തൈലം ഹൃതം മുതലായ സ്നേഹദ്രവ്യവും,
ചെമ്പകപ്പൂവ് മാവില വന്നിച്ചമത താമരപ്പൂവ് കണ
വീരം ഇവയഞ്ചുമിട്ടജലവും തുളസി, കരുക്കത്തിമുല്ല ഈ
പുഷ്പങ്ങളിട്ട ജലവും പ്രത്യേകം കഴുകാനുപയോഗിക്കണ
മെന്നു പറയുന്നു. രണ്ടുപ്രകാരവുമാവാം. ക്രിയാധികൃത്തിൽ
ഫലാധികൃതം ആരോപിക്കപ്പെടുകപതിവാൻ.

‘ദശാംശം ശർക്കരം ചൈവ ദധിസപ്തിസ്തഥാമധു
പഞ്ചാമൃതമിദം പ്രോക്തം വിധേയം സർവ്വകർമ്മസു’

എന്ന പ്രമാണത്താൽ പാൽ പഞ്ചസാര നെയ്യ് തൈരേ
തേൻ ഇത്രയുമാണ് പഞ്ചാമൃതമെന്നു സിദ്ധിക്കുന്നു.

പഞ്ചഗവ്യംകൊണ്ടു കഴുകാൻഇതത്രേ ഇതാകുന്നു-

“ഓംപയഃപ്രഥിവ്യാംപയഃപാഷാധീഷു
പഞ്ചാഭിദ്യുന്തരിഷ്ഠപയോധാം
പയസ്വതിഃപ്രദിശഃസത്തമവ്യം”

പിന്നീടു താഴെക്കാണുന്ന ൧൫ അർശഭ പഞ്ചാമൃതസ്സാനത്തി
ന് ഉപയോഗിച്ചുകൊള്ളണം. ആയതു ഓരോന്നു മറയ്ക്കാ
ണ്.

“ഓംആചാര്യസ്വമേതുതൈ
വിശ്വതഃസോമവ്യംബു
ഭവാവാജസ്യസംഗമ
ഓദധിക്രാവ്ണോഽനുകാരിഷം
ജിജ്ഞാശപസ്യവാജിനഃ
സുരഭിഃനൊമുഖാകരൽ
പണന്തയുഷിതാരിഷത്

ഓംതേജോസിശ്ശുകമസ്യമൃതമസിധാമനാമാസി
പ്രിയംഭോധാനാമനാധൃഷ്ടം ഭേദവജനമസ്തി.

ഓം മധുവാതാഗ്രതായതൈ മധുക്ഷരംതിന്ധവഃ
മാധപീനഃസന്തോഷധീഃ

മധുനകതമുതോഷസോ മധുഃപ്ലാത്ഥിവരജഃ
മധുദ്വേതരസ്തനഃപിതാ

മധുമാനൊവനസ്യതിമധുമാംഅസ്മസ്മച്ഛഃ
മാധപീർഗവോഭവന്തനഃ

ഓം ആയംഗൈഃപൃശ്നിരക്രമീഭസഭനാതരംപുരഃ
പിതരംചപ്രയൻത്വപഃ

അന്തശ്ചേതിരോചനാസ്യപ്രാണാദപാനതീ
വ്യഖ്യന്തഹിഷോഭിവാം.

ത്രിശശ്വമാവിരാജതിവാക് പതംഗായധീയതൈ
പ്രതിവസ്തോരഹദ്വഭിഃ”

അനന്തരം സപ്തധാന്യങ്ങളും നവരത്നവുമിട്ട ജലങ്ങൾ
കൊണ്ടു കഴുകണം. മൂത്തമൃതലായ ക്ഷാളനസാധനങ്ങൾ
“അജ്ഞാത്തരംപലശതം—സ്നാനേദേയം ചസദ്വ്യാ” എ
ന്ന പ്രമാണപ്പട്ടിയും സ്മൃതി പറയുന്ന മാനക്കണക്കിലും

ആയാൽ നന്നു-രൂപാതുക്കുവീതം വേണമെന്നാണു് ഒരു
രൂപക്കുറുപ്പു. പിന്നെ ചന്ദനവെള്ളംകൊണ്ടു കളിപ്പിക്ക
ണം. ഇതിനുള്ളമന്ത്രങ്ങൾ—,

ഏതോന്നപിരൂമിതിതിസൃണാം ആംഗിരസഇന്ദ്രോനുഷ്ടപ്
സ്തപനൈവിനിയോഗഃ

“ഓം ഏതോന്നപിരൂസ്തവാമശുദ്ധം ശുദ്ധേനസാമ്നാ-
ശുദ്ധൈരക്മൈവാവിദ്ധാംസം ശുദ്ധത്തശീവാന്മമത്ത
ഓം ഇന്ദ്രശുദ്ധൈനത്തഗഹ്ശുദ്ധം ശുദ്ധാഭിരൂതിഭിഃ
ശുദ്ധൈരധിനിധായ ശുദ്ധൈരമലിസോമ്യ.

ഓം ഇന്ദ്രശുദ്ധോഹിനൈരധി
ശുദ്ധൈരത്താനിദാശുഷേ
ശുദ്ധാവ്യത്രാണിജിപ്ലസെ
ശുദ്ധവാജംസിഷാമസി.”

താഴെക്കാണുന്ന മന്ത്രവുമ്പേക്കാം.

‘നമസ്തേസ്തസുരേശാനി പ്രണീതവിശ്വപകർമ്മണാ
പ്രഭാവിതിതാശേഷജഗദ്ധാത്രിതൃത്വംനമോനമഃ
തപചിസംപൂജയാമീശൈ നാരായണമനാമയം
രഥിതാശിപ്ലഭോഷൈസ്തപ മുഖിയുക്താസഭാഭവ”

ഇതിലെ (നാരായണ) ദേവനാമത്തിനുപകരം അ
താതുപ്രതിമാ (ദേവത) നാമം ചേർക്കണമെന്നു് ഒരു വി
ശേഷമുണ്ടെന്നു് ഓത്തുകൊള്ളേണ്ടതാണു്. ഈ കളിപ്പി
ക്കലിൽ അതാതു മുതിയുടെ മൂലമന്ത്രവും ചേർക്കാം.

പിന്നീടു സ്വസ്തീക്കമ്പിക്കൊണ്ടു് ‘ഹിരണ്യം രജതം
കാംബ്യം’ എന്ന പ്രമാണപ്രകാരമുള്ള തൈജസ (ലോഹ)
പാത്രത്തിൽ നിന്നു തേരും നെയ്യുമെടുത്തു്

“ചിത്രം ദേവാനാമുദഗാദനീകം
ചക്ഷുർമിത്രസ്യ വരണസ്യാഗ്നഃ-
അപ്രാദ്യാവാഘ്രിമിവീ f അന്തരിക്ഷം
സൂര്യ f ആത്മാജഗതസ്തസ്മഷ്ടവ”=

“തേജോസിന്ദ്രക്രമസ്യമൃതമസിധാമനാമാസി
പ്രിയം ദേവാനാമനാധൃഷ്ടം ദേവയജനമസി”=
ഈ മന്ത്രങ്ങൾ കൊണ്ടു വലത്തും ഇടത്തും കണ്ണുകളിലെ
ഴുതണം.

“ദേവസ്വതപാസവിതഃ പ്രസവേത്വിനോബ്ജാഹ്വദ്വാഃ

തായ. എന്നു മുഖാവയിൽ സ്പർശതതായ എന്നു തപകിൽ രൂപതതായ. എന്നു ഹൃദയത്തിങ്കൽ രസതതായ എന്നു മുഖത്തു ഗന്ധതതായ. എന്നു നാസികയിൽ ശ്വാത്രതതായ എന്നു ശ്വാത്രങ്ങളിൽ. തപകീതതായ എന്നു തപകിൽ. ചക്ഷുസ്സതതായ എന്നു നേത്രങ്ങളിൽ ജീവപാതതതായ. എന്നു നാവിൽ പ്രാണതതായ. എന്നു പ്രാണത്തിൽ വാക്തതായ എന്നു വാക്കിൽ പാണിതതായ എന്നു ഹസ്തങ്ങളിൽ പാദതതായ എന്നു പാദങ്ങളിൽ പായുതതായ എന്നു പായു(ഗുദ)പ്രദേശത്തിങ്കൽ, ഉപസ്ഥതതായ എന്നു ഉപസ്ഥത്തിങ്കൽ പുരുഷീതതായ എന്നു പാദമുതൽ മുട്ടവരെയുള്ള സ്ഥലത്തു് അപ്തതായ എന്നു മുട്ടമുതൽ നാഭിവരെയുള്ള സ്ഥലത്തു് തേജസ്സതതായ എന്നു നാഭിതൊട്ടു ഹൃദയാന്തമുള്ളിടത്തു് വായുതതായ എന്നു ഹൃദയം ഇടങ്ങി ഭൂമധ്യംവരെയുള്ള സ്ഥലത്തു് ആകാശതതായ എന്നു ഭൂമധ്യം മുതൽ ശിരസ്സുവരെ, സ്വപതതായ രജസ്സതതായ തമസ്സതതായ എന്നു സർവാംശങ്ങളിൽ, ഇങ്ങിനെ ക്രമം. ഇപ്രകാരമാകുന്നതും കൊള്ളാം. 'തത്ത്വത്വം സംതതഃകൃത്യാൽ സാധകഃ സിദ്ധിമേതവൈ. കൃതേനയേ നഭേവസ്യരൂപതാമേവയാത്യസൌ' എന്ന പ്രമാണംകൊണ്ടു, പ്രതിമയിൽ ദേവതാസാന്നിധ്യമഹിമയ്ക്ക് ന്യാസമാവശ്യമെന്നു വരുന്നു.]

അനന്തരം വാസ്തുദേവതാപ്രീതിക്കായിട്ടു വേദിയുടെ നാലുമൂലകളിലുമായി—,

‘വിശത്തുഭൂതലേനാഗാലോകപാലാശ്ചസർപ്പശഃ
പ്രാസാദേസ്തിൻവിതിഷ്ണു ആയുർബലകരാഃസഭാ.’

എന്നു ചൊല്ലി നാലു കമ്പു (ചമത) സ്ഥാപിക്കണം.

‘അഗ്നിജ്യോപ്യഗ്നസപ്തേജോയേചാണേതൽസമാശ്രിതാഃ
തേജോബലിം പ്രയച്ഛാമി പുണ്യമോദനമുത്തമം’

എന്നു ടി കമ്പുകൾക്കടുത്തു് ഉഴുന്ന പാകമാക്കിയതുകൊണ്ടു ബലി തുകണം. ഈ വാസ്തുഭൂമിയിലെ മണ്ണെടുത്തു കടത്തിലാക്കി ശ്രീകോവിലിന്റെ ആഗേയകോണിൽ സ്ഥാപിക്കണം. ചന്ദനവെള്ളം നിറച്ച കലശംകൊണ്ടു ‘ദൈവ്യായകർമ്മണൈസ്സലം’ എന്നു പ്രോക്ഷിച്ചു മണ്ഡപസ്ഥലം ശുചിയാക്കിക്കൊൾക.

‘ഓംഗ്രീം സർവ്വഭവമയാചിന്ത്യസർവ്വരത്നോജ്ജ്വലാകൃതെ
യാവച്ചരൂപസുതൃശ്ച താവത്രസ്ഥിഭാവേ’

എന്നു ചൊല്ലി പ്രതിമ കൊണ്ടുചേന്നുവെയ്ക്കണം.

“ഓം ത്രാതാരമിദ്രമവിതാരമിദ്രം
ഹവൈഹവൈസുഹവം ശുരമിദ്രം
ഹപയാമിശക്രം പുരുഹുതമിദ്രം
സ്വസ്തിനൊമഹുവാധാതപിദ്രം”

എന്നുജപിച്ചു പീഠം പ്രദക്ഷിണമായിക്കൊണ്ടുചെന്നു പ
ഞ്ചരത്നങ്ങളിട്ട് അതിന്നുമേൽ സ്വസ്തിനിമിതമായ കൂർമ്മം
വെച്ചു പീഠമധ്യം തൊട്ട്,

‘ത്വമേവപരമാശക്തിസ്ത്വ മേവാസനധാരികാ
ശിവാജ്ഞയാത്പയാദേവി സ്ഥാതവ്യമിഹസർവ്വാഃ’
‘ഓം തത്പാധനൈനമഃ ഓം മന്ത്രാധനൈനമഃ

ഓം കാലാധനൈനമഃ’ എന്നു മൂന്നു പുഷ്പ ജ്വലിച്ചെയ്തു
ഭേദതാ (മൂല) മന്ത്രം പീഠത്തിൽ നൃസിക്കണം. പിന്നീ
ട്ട് “ഓം ആത്മതത്പായനമഃ ഓം ആത്മതത്പാധിപത
യൈനമഃ ഓം ക്രിയാശക്തൈനമഃ ഓം ശിവതത്പായ
നമഃ ഓം ശിവതത്പാധിപതയൈനമഃ ഓം ഇച്ഛാശ
ക്തൈനമഃ ഓം വിദ്യാതത്പായനമഃ ഓം വിദ്യാതത്പാ
ധിപതയൈ ആധാശക്തൈനമഃ” എന്നു നൃസിക്ക
ണം. പിന്നെത്താഴെപ്പറയുന്ന മന്ത്രംജപിക്കു

‘സർവ്വഭവമയീശാനി ത്രൈലോക്യാഹ്ളാദകാരിണി
ത്വാംപ്രതിഷ്ഠാപയാച്ചക്രമന്ദിരേശിവപൂജിതേ
പുത്രാനായുഷ്വതോലക്ഷ്മീമചലാമജരാമൃതെ
അഭയംസർവ്വഭൂതേഭ്യഃ കർത്തൂംനിത്യംചദേഹിമെ.’

ഇതിനുശേഷം (പീഠ)നാളത്തിൽ ഓം എന്നുനൃസി
ച്ചിട്ട് ചുറ്റും അകാരാദി മന്ത്ര അക്ഷരങ്ങളും അതിനു പുറ
മെ കാടിയാടി ക്ഷാന്തമുള്ള വൃഞ്ചനങ്ങളും നൃസിക്കണം.
വജ്രം, മൗഢികം, വൈദ്യുതം, ശംഖം, സ്ഫടികം,
പുഷ്പരാഗം, ഇന്ദ്രനീലം, മഹാനീലം ഈ രത്നങ്ങളെ
ങ്കിൽ കിഴക്കു നിന്നു ചുറ്റി എടുക്കിക്കിട്ടുമായി ദീക്ഷപാല
നാമങ്ങളോടെ സ്ഥാപിക്കുക. സ്വസ്തിംകൊണ്ടുള്ള അതാ
തിന്റെ വാഹനങ്ങളും (മനയോലയും) കൂടിയിട്ടു വെള്ളവ
സ്രംകൊണ്ടു മറയ്ക്കണം. അനന്തരം ഭേദതാമൂലമന്ത്രം

കൊണ്ടു എടുവട്ടം ജപിച്ചു പൂതമാക്കിയ കലശോദകം ഭേ
വനഭിഷേകം ചെയ്തു ശംഖഘണ്ടാദി വാദ്യഘോഷ
ത്തോടെ,

“ഓം ഉത്തിഷ്ഠബ്രഹ്മണസ്സതേദേവയന്തസ്തേപമഹേ
ഉപപ്രയംതുമന്തഃസുദാനവഇന്ദ്രപ്രാശ്നഭ്വാസചാ”

എന്നുചൊല്ലി പ്രതിമയെടുത്തുപ്രദക്ഷിണമായിക്കൊ
ണ്ടുചെന്നു പീഠസമീപത്തിൽവെച്ചു ലിപിനൃംസം കഴിക്കുക.
“അസ്യമാതൃകാന്താസസ്യബ്രഹ്മാഗ്നിഃഗായത്രീമന്ദഃ
മാതൃകാസരസ്വതീഭേവതാ. ഹലോബീജാനി. സ്വരഃശ
ക്തയഃ ബിന്ദവഃകീലകം. ന്യാസേവാനിയോഗഃ. ‘ഓം ബ്ര
ഹ്മണൈഷയൈനമഃ’ (എന്നു) ബിംബത്തിന്റെ ശിരസ്സി
ൽ. ഗായത്രൈഷയൈനമഃ മുഖത്ത്. മാതൃകാസരസ്വ
തൈഭേവതായൈനമഃ, ഹൃദയത്തിങ്കൽ, ഹൽബീജേ
ഭ്യോനമഃ (എന്നു) ഗുഹ്യത്തിങ്കൽ. സ്വരശക്തിഭ്യോനമഃ
പാദങ്ങളിൽ. ബിന്ദുകീലകായനമഃ ന്യാംഗങ്ങളിൽ.
(ഇത്യാദി ജ്ഞാനാർണ്ണവത്തിൽ പറയപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു.)

ഓം അം ആം ഇം ഇഃ ഉം ഉഃ ളം ഴം ണം ഞാ
ഏം ഐം ഓം ഔം അഃ അഃ; ഏതാൻഷോഡശാസ്താ
ൻ കണ്ഠസ്ഥാനേഷോഡശഭുപതൈന്യസാമി’ എന്നു
കണ്ഠത്തിൽനൃസിക്കുക. ‘കം ഖം ഗം ഘം ങം ചം മഃ
ജം ഡം ണം ഴം റം; ഏതാൻ ലാഭശരവസ്താൻ ഹൃദയ
സ്ഥാനേഷോഡശകമലൈന്യസാമി’ എന്നു ഹൃദയത്തിൽ
(നൃസ്യക്കണം) ‘ഡം ണം ണം തം മം ഭം യം നം പം
ഫം, ഏതാൻ ദശവസ്താൻ നാഭിസ്ഥാനേഷോഡശഭുപതൈ
ന്യസാമി’ എന്നു നാഭിയിങ്കൽ ‘ബം ഭം മം യം രം
ലം’ ഏതാൻ ഷഡ്വസ്താൻ ലിംഗസ്ഥാനേഷോഡശഭുപ
തൈന്യസാമി’ എന്നു ഗുഹ്യത്തിങ്കൽ. ‘വം ശം ഷം സം’
ഏതാൻശ്ചതുർവർണാനാധാരസ്ഥാനേഷോഡശഭുപതൈ
ന്യസാമി’ എന്നു മൂലാധാരത്തിൽ ‘ഹം ക്ഷം’ ഏതാൻ
ബാധയം ഭൂമിയെ ദ്വിഭുപതൈന്യസാമി, എന്നുനൃസി
ക്കുക.

ഇതുപോലെതന്നെ അതാതു മുതിർച്ചയുടെ മൂലമന്ത്രം
കൊണ്ടും ന്യാസം ചെയ്യത്തക്കതാണ്. സുമുഹൂർത്തത്തിൽ
പുണ്യാഹമസ്തു. പ്രതിതിഷ്ഠപരമേശ്വര! എന്നുചുരിച്ചു; അ

താതിന്റെ സൂക്താദികൊണ്ട് നാളത്തിൽ പ്രതിഷ്ഠിക്കണം. (മൂലംകൊണ്ടുമാവാം.) പിന്നീട് “ലോകാനുഗ്രഹമേ തപർഥം സ്ഥിരോഭവസുഖായനഃ സാന്നിദ്ധ്യം ഹിസഭാ ദേവപ്രത്യക്ഷം പരികല്പയ. പ്രധാനപുരുഷയോവദ്യാവശ്യദ്രാക്ഷമേദിനീ. താവതപചനയാശക്ത്യാ യുക്തോതൈ വസ്ഥാഭാവേ”—ഇങ്ങനെ പ്രാർഥിച്ചു അനന്തരം പ്രാണപ്രതിഷ്ഠിച്ചുക- ‘അന്യഗ്രി പ്രാണപ്രതിഷ്ഠാമന്ത്രസ്യ ബ്രഹ്മവിഷ്ണുരൂപാഭയഃ- ഋഗുജുഃ സാമാനിമന്ദോംസി- ക്രിയാമയവപുഃ പ്രാണാഖ്യാദേവതാ- ആംബീജഹ്രീം ശക്തിഃ. ക്രോംകീലകം- പ്രാണപ്രതിഷ്ഠായാം വിനിയോഗ- ബ്രഹ്മവിഷ്ണുരൂപാഭയഃ- (ഘൃണ)ശിരസ്സിൽ. ഋഗുജുഃ സാമഹരോഭോനമഃ. എന്നു മുഖത്തു- പ്രാണാഖ്യാദേവതായെന്നമഃ- എന്നു ഹൃദയത്തിൽ,—ആംബീജായെന്നമഃ. ഗുഹ്യത്തിങ്കൽ,—ഹ്രീം ശക്തയെന്നമഃ, പാദങ്ങളിൽ,—ക്രോം കീലകായെന്നമഃ, സർപ്പാംഗങ്ങളിൽ- ഇങ്ങനെ തൊട്ടുന്യസിക്കണം-

ഓം അം കം ഖം ഗം ഘം ങം, പൃഥിവ്യപ്ലേഷോ വായാകാശാത്മനെ ആംഹൃദയായനമഃ- ഓം ഇം ചം മം ജം ത്യം ഞം, ശബ്ദസ്വർശരൂപരസഗന്ധാത്മനെ ഇം ശിരസസ്വപാഹാ- ഓം ഉം ടം ഠം ഡം ണം ശ്രോത്രതപക്വക്ഷുർജീഹവാപ്രാണാത്മനെ ഉം ശിഖായൈവഷട്- ഓം ഏം തം മം ഭം ധം നം, വാക്പാണിപാദപായുപസ്ഥാത്മനെ ഐം കവചായഹ്വം- ഓം പം ഫം ബം ഭം മം, വചനാദാനവിഹരണോത്സർഗ്ഗാനന്ദാത്മനെ ഔം നേത്രത്രയായവൈഷട്- ഓം അം യം രം ലം വം ശം ഷം സം ഹം ക്ഷിം ഹം സഃ, മനോബുധ്യഹം കാരചിത്തവിജ്ഞാനാത്മനെ അഃ, അസ്രായഹട്- ഇങ്ങനെതങ്കലും ദേവങ്കലും നൃസിമിട്ടു ദേവനെത്തൊട്ടുജപിക്കണം- [സർവ്വകർമ്മങ്ങളിലും ആത്മസംസ്കാരം ആവശ്യമെന്നു ഇത്യാപ്യതീകൃതതന്മഃ- എന്നു തുടങ്ങിയപ്രമാണം അന്നപയമുദ്ധേനയും. ‘നാവിഷ്ഠഃ പുരുഷയഭിഷ്ഠഃ- എന്നതു വ്യതിരേകമുദ്ധേനയും ഘോഷിക്കുന്നു] പിന്നീടുദേവന്റെ ഹൃദയം തൊട്ടുകൊണ്ട് ‘ഓം ആം ഹ്രീം ക്രോം യം രം ലം വം ശം ഷം സം ഹം ക്ഷിം ഹം സഃ, ദേവസ്യപ്രാണാഹ്വഹപ്രാണഃ- ഓം ആം ഹ്രീം ക്രോം യം രം ലം വം ശം ഷം സം ഹം ക്ഷിം ഹം സഃ, ദേവസ്യജീവഹസ്ഥിതഃ- ആം ഹ്രീം ക്രോം യം രം ലം വം ശം ഷം സം ഹം ക്ഷിം

ഹം സഃ, ദേവസ്വസവേന്ദ്രിയാണി- ഓം ആം ഹ്രീം ക്രോം
യം രം ലം വം ശം ഷം സം ഹം ക്ഷം ഹം സഃ, ദേവസ്വ
വാങ്മനശ്ചക്ഷുഃ ശ്രോത്രജിഹ്വാപ്രാണപ്രാണാ ഇമാഗ
ത്വസപസ്തയസുഖേനചിരം തിഷ്ണുസപാഹാ- എന്നജ
പിക്ക- പ്രതിമയുടെ ഹൃദയത്തിൽ കൈവച്ചിട്ടു താഴെ
ക്കാണും പ്രകാരം വിണ്ടും ജപിക്കണം- 'അസ്യൈപ്രാ
ണാഃ പ്രതിഷ്ണുഅസ്യൈപ്രാണാഃ ക്ഷരന്തുവ. അസ്യൈ
ദേവതമച്ഛായൈമാമഹേതിചകശ്വന്' പിന്നീട് "ഓം"
കാരം കൊണ്ടുസംരോധനചെയ്തു, "ജീവൽപ്രതിമയായി"
(ജീവനുള്ളതെന്നു) ധ്യാനിച്ചു, "ധ്രുവാദ്യുധ്രുവാപ്തം
വീധ്രുവാസഃ പദ്യന്താഇമം- ധ്രുവംവിശ്വമിദംജഗത് ധ്രു
വൊരാജാവിശാമയം- ധ്രുവംതൈരാജാവരുണാധ്രുവംദേ
വൊബൃഹസ്പതിഃ ധ്രുവംതഇന്ദ്രശ്ചാഗ്നിശ്ചരാഷ്ട്രംധാരയ
താം ധ്രുവം"

തദസ്തമിത്രാവരുണാതദഗ്ന
ശംയൊരസ്തദ്യമിദമസ്തശസ്തം
അശീമഹിനാധമുതപ്രതിഷ്ഠാം
നമൊദിവെബൃഹതെ സാദനായ"-

ഈ മൂന്നു മന്ത്രങ്ങളും ജപിക്കണം- പൂർന്ന ദേവ
ന്റെ കണ്ണിൽ ഗായത്രിയും മൂലമന്ത്രവും ഉച്ചരിക്ക
ണം-അനന്തരം (ദേവന്റെ) പാദം, നാഭി, ശിരസ്സ് ഇവ
തൊട്ടു

"ഇഹൈവൈധിമാപച്ഛോഷാഃ പദ്യന്തവാവിചാ
ചലിഃ- ഇന്ദ്രഇവേഹധ്രുവസ്തിഷ്ഠേഹരാഷ്ട്രേധാരയ"-എ
ന്നു മൂന്നുജപിക്കുക- പന്നിട്ടു വിശ്രദ്ധത്തിൽ 'ഓം ഭൂഃ പു
രുഷമാവാഹയാമി, 'ഭുവഃപുരുഷമാവാഹയാമി' "സ്വഃ പു
രുഷമാവാഹയാമി "ഭൂർഭുവഃ സ്വഃപുരുഷമാവാഹയാമി"-
എന്നാവാമിച്ചു പ്രണവംകൊണ്ട് ആസനം കല്പിച്ചു ഓം
കാരംകൊണ്ട് കുറുക, ചാമ, കൃഷ്ണക്രാന്തി, താമരപ്പൂവ് ഇ
വ പാത്രത്തിനുപയോഗിക്കണം

മന്ത്രം- 'ഓം ഇമാ ആപഃ ശിവതമാഃ പൃതാപൃത
തമാ, മേധ്യാമേധ്യേതമാ അമൃതാ അമൃതരസാഃ പാദ്യാസ്താ
ജ്വലതാംപ്രതിഗൃഹ്യാതാം- പ്രതിഗൃഹ്ണാതുഭഗവാൻ മ
ഹാവിഷ്ണുഃ, വിഷ്ണവേനമഃ'- എന്നുപാദ്യം- മറുദേവതക
ൾക്ക് അതാതിന്റെ നാമം കൂട്ടിച്ചേർത്തു ചെയ്തുകൊடுക്ക

പിന്നെ മുൻപറഞ്ഞ മന്ത്രമാവർത്തിച്ചു (ഇമാത്തുപഃശിവ
തമാഃ. തുടങ്ങിയതുകൊണ്ടു) അർഘ്യം, എന്ന് അർഘ്യം.
(ഇതിനു ചന്ദനം, പൂവ്, ഞെക്കലരി, യവം, ലഭ്യം, എ
ളു, കറുക, കടുക്, ഇവചേർത്തുവേണമെന്ന് ഒരുപക്ഷം)
ഇമാ ആചമനീയാ, എന്ന് ആചമനീയം. പിന്നീടു മൃ
ലമന്ത്രംകൊണ്ടു മധുപക്ഷം നിവേദിക്കുക. ആയതു തേ
നം തൈനം ചേർത്തെന്നും

‘ഭവിനഃപിജലംക്ഷേത്രംസിന്തൈതാഭിസ്തപഞ്ചഭിഃ
പ്രോഹ്യതൈമധുപക്ഷംതുസർവ്വഭേദൈരഹതുഷ്ഠിയേ.

എന്ന പ്രമാണപ്രകാരം തൈത് നെയ്യ് ജലം തേൻ
പഞ്ചസാര എന്നിവ ചേർത്തെന്നും പക്ഷാന്തരമുണ്ട്. ര
ണ്ടാമത്തെ രീതിയിലായാൽ ജലം എല്ലാറ്റിലും കുറച്ചും
തൈനം തേനും പഞ്ചസാരയും സമവും എല്ലാറ്റിലുമയി
കും തേനും ചേർക്കണമെന്നാണു പ്രമാണം. ഈ ഭാഗം
വിസ്തരിച്ചു കാളികാപുരാണത്തിലും മറ്റും കാണാം. പി
ന്നീടു ദശരൂപചാരംകൊണ്ടോ ഷോഡശരൂപചാരംകൊ
ണ്ടോ പൂജിച്ചുകൊള്ളുക. ഇങ്ങനെ പ്രതിഷ്ഠ ചുരുക്കി
വിവരിക്കപ്പെട്ടു. കൂടുതൽ വേണമെന്നു തോന്നുന്നവർ
ദേവപ്രതിഷ്ഠാ സംഗ്രഹ ബ്രഹ്മകർമ്മ സമുച്ചയാഗമാദികൾ
നോക്കേണ്ടതാണ് അശക്തപക്ഷത്തിൽ പഞ്ചമൃത്തിക
കൊണ്ടും ഗോമയം ഗോമയമണ്ണും ചന്ദനോദകം ഇവകൊ
ണ്ടും മുൻപു പറഞ്ഞ ക്രമത്തിൽ മന്ത്രങ്ങൾചൊല്ലിക്കളി
പ്പിച്ചു മൃലമന്ത്രങ്ങൾകൊണ്ടു പ്രതിഷ്ഠാദികൾ നടത്തിയാ
ലും കഷ്ടിപിഷ്ടിമതിയാക്കാം. ഇപ്രകാരം സ്വസ്വപവാഹനാ
ദികളും പ്രതിഷ്ഠിക്കണം. ബ്രഹ്മസാക്ഷാൽക്കാരമുള്ള ജ്ഞാ
നയോഗിയുടെ ദശസംകല്പമൃലപ്രതിഷ്ഠയിൽ ചടങ്ങുകൾ
ക്ക് അധികം സ്ഥലമില്ലാത്തതാകുന്നു.

ശുഭം.

(കുറിപ്പ് —, ഹയശീഷാപഞ്ചരാത്രത്തിൽ
‘കത്തുമിച്ഛമതിയുപുണ്യംമമമൃത്തിപ്രതിഷ്ഠയാ-
അനേചഞ്ചീയസ്തപാചാർച്ചസ്തേനലക്ഷണ സംയുതഃ=
ബ്രാഹ്മണഃസർവ്വവണ്ണനാംപഞ്ചരാത്രവാശാരദഃ.
ബ്രാഹ്മണാനാമലാഭേതൃഷ്ണത്രിയൈവൈശ്വേതൃദ്രവ്യൈഃ-
ക്ഷത്രിയംണാമലാഭേതൃവൈശ്വേതൃദ്രവ്യകല്പിതഃ.

കൊച്ചിദപിശുഭസ്തവകാശ്ചാത്മമർഹതി”= എന്നു പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ഇതുകൊണ്ടു നാലുജാതിക്കാരും ബ്രാഹ്മണന്തന്നെ കാതുസമ്പാദകനെന്നും മുമ്പു മുമ്പു പറഞ്ഞ കക്ഷിയെക്കിട്ടാഞ്ഞാൽ കീഴ്പ്പോട്ടു വൈശ്യാന്വരെ കൊള്ളാമെന്നും ശുഭ്രനു കമ്മാർഹതയില്ലെന്നും വരുന്നു. ശുഭ്രനു വേദത്തിൽ പ്രവേശം ദുസാധമെന്നുവെച്ചു പുരാണങ്ങളെ മഹാഷിമാർ നിമ്നിച്ചു. ‘വിപ്രോധീത്യാപ്തയാൽ പ്രജ്ഞാശാജന്യോഽധിമേഖലാം- വൈശ്യാനിധിപതിതാംചതുര്യേതപാതകാൽ, എന്നും

‘പറമ്പിജൊവാഗുഷഭതപമീയാൽ
സക്ഷുത്രിയൊഭൂമിപതിതപമീയാൽ.
വണിഗ്ജനപുണ്യഫലതപമീയാൽ,
ജനശ്ചശുഭോപിമഹത്തപമീയാൽ’.

എന്നും ഓരോന്നിന്നും ഫലശ്രുതിയും കല്പിച്ചു. ഇവയിൽ ‘അധീത്യ -’ ‘പറമ്പ്’ എന്ന ഭാഗങ്ങൾ നാലുജാതിപദത്തോടും അനവധിക്കേണ്ടതിലയിലാണു പ്രണേതാവു നിശ്ചയിച്ചതെങ്കിലും അവയുടെ അർത്ഥമായ പറമ്പും ശുഭ്രനു വിട്ടുകൊടുക്കുന്നതു ദുസാധമെന്നുകളെ ബ്രാഹ്മസമ്പ്രദായിതരായ ചില ഭിജാതികൾ കേട്ടാൽ എന്നും മറ്റും അർത്ഥമാക്കാൻ ശ്രമിച്ചിട്ടുണ്ട്. ബ്രാഹ്മണലക്ഷ്യത്തിൽ അസുയാലക്ഷണം കുടിയിരിപ്പാൻ അവകാശപ്പെടാത്തതായാൽ ബ്രാഹ്മണർക്കു യയണ്ടെന്നു ഞങ്ങൾ പറകയില്ല.

‘അസുയാധി നാമാപ്രതീകാരഗുരുകൊ
ബലവാൻ മാനസോ രോഗഃ - - - ബ്രാഹ്മണനാം വിശേഷതോദ്വൈഷ്ണവാനാം സഹജേനതേനമാനസേനരോഗേണ; എന്നു മഹാമനസ്സനായ ശ്രീശൈലതാതാചാര്യാദ്ധാരീന്ദ്രൻ ഒരു സന്ദർഭത്തിൽ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നതിന്റെ അർത്ഥം, അസുയയെന്നതു പ്രത്യയഘടമില്ലാത്ത മാനസിക മഹാവ്യാധിയാണെന്നും ആയതു ബ്രാഹ്മണർക്കും വിശിഷ്ടവൈഷ്ണവർക്കും സഹജമാകുന്നു എന്നുമാണ്. നോക്കണം. ഇവരുടെ മുഖം നോക്കാതെ ഋഷികളുടെ അടി തുടന്റാൽ പെരൊണമന്ത്രങ്ങൾക്കും ഭക്തവിധവേദപ്രതിഷ്ഠയ്ക്കും ആർക്കും അധികാരമുണ്ടാകും. ഇല്ലെന്നു പറയുന്നവരുണ്ടെങ്കിൽ ‘നാപൊമുത്രപുരീഷാഭ്യാം നഗ്നിജലനകമ്ബണം. നസ്രീഭുഷ്ണതിജാരേണ, (വെള്ളത്തിൽ മുതിക്കാം

അടുപ്പിൽ തുപ്പാം വൃദിചരിക്കാം) എന്നുതുടങ്ങിയ ചിലകൂട്ടരുടെ സ്വന്തം (കപോലകല്പിത)സ്മൃതിപോലെ കൂട്ടിച്ചേർപ്പാണെന്നു നിശ്ചയംതന്നെ. ഇത്രയുമല്ലല്ലോ. മുൻ കാലത്തു നിർബന്ധമായി വേദം പഠിച്ചിരുന്ന ക്ഷത്രിയാദികളുടെ സന്താനങ്ങളിൽനിന്നും ആ അധികാരം എന്നേ ബ്രാഹ്മണ(ശബ്ദനിഷ്ഠന്മാർ) സ്വായത്തമാക്കിയും കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. 'സ്രീകൾഷ്' ഈ വകയെന്നിന്നും അധികാരമില്ലെന്ന് "ഗായത്രീം, പ്രണവം, യജുർലക്ഷ്മീം സ്രീശുഭ്രായനേച്ഛന്തി—സ്രീശുഭ്രാദിജബന്ധൂനാംത്രയിനശ്രുതിഗോചരം—" എന്നിങ്ങനെ വേദശിരസ്സ്മുത്യാദികളിൽ എഴുതിച്ചേർത്തുകഴിഞ്ഞു എങ്കിലും അവിടെയെങ്ങും ക്ഷത്രിയരെപ്പിടികൂടിയില്ല. സ്രീകളും ക്ഷത്രിയരും പറഞ്ഞ മൊഴികൾ വേദശിരസ്സുകളായി വാജസനേയബ്രാഹ്മണാദികളിൽ ഇന്നുമെന്നും ശോഭിക്കുന്നതോക്കാതെ ഇങ്ങനെ കണ്ടമാനം പറയുന്ന വിദ്വാന്മാരുടെ ദോഷമർമ്മം രജിസ്റ്റർ ചെയ്തിരിക്കണമെന്നേ വിചാരിപ്പാൻ തരമൊള്ളൂ. സപ്തങ്ങൾഷ്, തപസ്സഭോഗമുണ്ടാക്കുന്നജാതി അണക്കൾ, സ്വാധീനങ്ങൾ എന്നു പറയുംപോലെ അനധികാരികൾ വേദാഭിപ്രായത്തിനു വിരുദ്ധമായി ആ വചനമുച്ചരിക്കുകയും കേൾക്കുകയും ചെയ്താൽ ജിഹ്വാഭ്രഷണം കർണഭേദനം മുതലായതു വന്നുകൂടുമെന്നു പറയുന്നവർഷ്വേദം ഈശ്വരൻ വാസ്തവത്തിൽ നിർഗുണനാകയാൽ പ്രതിമാസ്പർശിയാൽ ആർക്കും ദോഷം കല്പിക്കാൻ നിവൃത്തിയില്ല. നിർഗുണനെ ഭജിക്കുന്നതെന്തിന് എന്നു ശങ്കിച്ചാൽ മനുസമാധാനത്തിനു മാത്രമെന്നു ചുരുക്കത്തിൽ വേദാന്തം പറയും. പിന്നെ ബഹിർമുഖമായിട്ടായാൽ, ഗുണങ്ങളെ ഈ ശ്വരകലാരോപിച്ച ഭജിച്ച് അനുരൂപഫലം ലഭിക്കുന്നു. അവിടെയും മനുക്ലേശംപ്രധാനം.

അപ്പോൾ ദേവാർച്ചനാദികളിൽ കർത്താവിനു വിപരിതായാനം ഉണ്ടാകാനിടയില്ലാത്തതിനാൽ ദോഷഫലം സംഭവിക്കയില്ല. ഇവിടെ തൽകൃത്യായത്തിനു പ്രതിഷ്ഠയുമുണ്ട്. ഇങ്ങനെ പൊടി യുക്തിമാത്രമല്ല— 'സ്രീശുഭ്രായനേച്ഛന്തി' എന്നു പറഞ്ഞതുപോലെ വേദഭാഗത്തിൽതന്നെ "സ്രീചൈവപുരുഷശ്ചയൊവാഏതാംസാവിത്രിമേ വംവേദസമുത്പാതരസി—" എന്നും പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. 'ആഷ്ടകമേണന വ്യാകുശുഭ്രാവാജസനേയിനഃ.' എന്നും ഒരു

സ്കൂളിയും കാണുന്നു. വാജസനേയീ എന്ന പദം വിവരിക്കുമ്പോൾ വാജസനേയസംഹിതായ്ക്കായിരുന്ന ശൂദ്രന്മാർക്കുവേണ്ടി പഠനമെന്നും ഒരു ഷഡ്ദർശിപണ്ഡിതൻ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ഇവയ്ക്കുപുറമെ യജുർവേദത്തിൽ ഇങ്ങിനെ പറയുന്നു—, “യഥേമാംവാചം കല്യാണീം മാവദാനിജനേഭ്യഃ. ബ്രഹ്മരാജന്യാഭ്യാംശൂദ്രായചാത്യാചസപായചാരണായ.” ഞാൻ എങ്ങിനെ സർവ്വമനുഷ്യർക്കും ഐഹികാമുഷ്ടികഫലപ്രാപ്തികാരണമായി (നാലു) ചതുർവേദവചനമുപദേശിക്കുന്നു അതുപോലെ ബ്രാഹ്മണക്കുത്രിയന്മാർക്കും ശൂദ്രനും വൈശ്യനും ഭൂത്യാദികൾക്കും നിത്യജ്ഞാപനവും ഉപദേശം ചെയ്യണമെന്ന് ഈ ഇരശ്വരവചനത്തിൽ അർത്ഥമാകുന്നു. ഇനിയെന്തുവേണം. വൈദികകാലത്തും പൈതൃരാനികകാലത്തും ആചാര്യവചനമനുസരിച്ച് അവരവർക്കുവേണ്ടി കർമ്മാഭിവിധി ഉൽകൃഷ്ടജാതിയായിത്തീർന്നപ്രകാരം വേദപുരാണാദികളിൽ കാണുന്നുണ്ട്. ഇക്കാലത്തും ഇങ്ങിനെ ചിലരെ മാത്രമെങ്കിലും ഞങ്ങളുടെ മാംസചക്ഷുസ്സുകളും കണ്ടിട്ടുണ്ട്. പരശുരാമൻ ലക്ഷ്മണചാതുർത്ഥ്യം മധ്യാഹ്നം തുടങ്ങിയ പുരുഷകേസരികൾ ചില താഴ്ന്നതരക്കാരെ ഉൽകൃഷ്ടജാതിയാക്കിയതും സുപ്രസിദ്ധമാണ്. ഞങ്ങൾ കണ്ടവർ ഇതുപോലെ മാനുവിപ്രവർത്തരാൽ (ചിന്ദുപുരോഹിതന്മാരാൽതന്നെ, അല്ലാതെ ആർക്കുമില്ല) സംസ്കരിക്കപ്പെട്ടവരാകുന്നു. പൂർവ്വകാലംതുടങ്ങി വേദജ്ഞന്മാരും വേദാത്മജ്ഞന്മാരായ താഴ്ന്ന ജാതിയിലെ വൈദികന്മാരും വൈദികകുലന്മാരും സ്വപഥസ്ത്രങ്ങളാൽ പ്രതിഷ്ഠിക്കപ്പെട്ട വിഗ്രഹങ്ങൾ വളരെയുണ്ട്. പിന്നീട് ഇവ ആർബ്രാഹ്മണൻ സ്വന്തങ്ങളാക്കി പൂജിച്ചുവരികയാണ്. അന്യദിക്കിലെ കാൽപ്പോകട്ടെ. അതുപോലെ താഴ്ന്നതരക്കാരെ വിചാരിക്കുന്നവരുടെ കഥയും നിൽക്കട്ടെ. ഇതു നായന്മാരുടെ ആവശ്യത്തിലേക്കായി രചിക്കപ്പെടുന്നതാകയാൽ അവരെ പ്രധാനമായെടുക്കരുതെന്നു സകലജാതിക്കാർക്കും വൈദികകർമ്മാധികാരം ഉണ്ടെന്നുമേൽകാണിച്ചപ്രകാരം സിദ്ധിക്കുന്ന സ്ഥിതിക്ക് അന്യരുടെ കണക്കുംപടിയാലും നായന്മാർക്കുള്ള അധികാരിത, ഭണ്ഡവാരിതമാകയില്ലല്ലോ. സൂത്രം ൧-൧-൪൪ ശാഖരഭാഷ്യത്തിൽ ‘വർണാകാലത്തുരഥകാരൻ അന്യുപധാനം ചെയ്യണം.’ എന്നു വേദത്തിൽനിന്നും

ഉദ്ധരിച്ചിരിക്കുന്നു. രഥകുമാരൻ (കാരു-തച്ചൻ) മലയാള
 ഈ തീണ്ടലുള്ള ജാതിയാണല്ലോ. ത്രൈവർണികന്മാരി
 ൽ കുറെ താഴ്ന്ന ഒരു ജാതിയെന്നും ശൂദ്രരും വൈശ്യരും
 ക്ഷത്രിയരുമല്ലെന്നും ഭാഷ്യത്തിൽ പറയുന്നു. നായന്മാർക്കു
 തീണ്ടിക്കളിയുള്ള ഒരു ജാതിക്കുപോലും യജ്ഞാന്തകർമ്മം
 വിധിച്ച ജൈമിനി, യജ്ഞാദ്യനധികാരികളെന്നു പുറന്ത
 ള്ളിയ ശൂദ്രരെ നായരിൽനിന്നും എത്രയോളമെ നിരൂപി
 ച്ചിരിക്കണം. താഴ്ന്നവർ വിശിഷ്ടകർമ്മസംബന്ധത്താ
 ൽ ഉയർന്ന ഭൂജ്ഞാത്തതിനു കക്ഷീവ, കവചാദികളെ നോ
 ക്കുക. ആയുന്മാരാൽ സർപ്പാശങ്ങളിലും സശിരുകമ്പമാ
 ദരിക്കപ്പെട്ടവന്നവരാണ് നായന്മാർ. അല്ലെങ്കിൽ നായക
 ന്മാർ. അക്കഥാഗുഹനത്തിനിവിടെ സ്ഥലമില്ല.

‘ചാതുർവർണ്യമവിശേഷാൽ’ എന്ന സൂത്രംകൊണ്ടു
 പൂർവ്വമീമാംസാകാരനായ ജൈമിനി ചാതുർവർണ്യത്തെ അ
 ധികരിച്ച് ആക്ഷേപം പുറപ്പെടുവിച്ച് “തിർദ്ദേശാപാത്ര
 യാണാം - - -”, എന്നാദിയായ സൂത്രംകൊണ്ടു അഗ്നിഹോ
 ത്രം ത്രൈവർണികപരമായി ആത്രേയമതം കാണിച്ചു
 സിദ്ധാന്തിച്ചിരിക്കുന്നു. സർവ്വവർണങ്ങളേയും അധികരിച്ചാ
 ണ് ‘യജേത’ എന്നു വിധിയുണ്ടായിരിക്കുന്നതെന്നും ഇതു
 ശൂദ്രനെ ഒഴിക്കുന്നില്ലെന്നും ബാദരിയെന്ന വേദാചാർയ്വ
 ന്റെ പക്ഷമായിട്ട് “നിമിത്താത്മേനബാദരിസ്തസ്മാൽസ
 ്വാധികാരംസ്വാൽ-” എന്നു സൂത്രിച്ചിരിക്കുന്നു. ഇതും ആ
 ക്ഷേപമാണെന്നു ജൈമിനിയും ഭാഷ്യകാരനായ ശബര
 സ്വാമിയും പറയുന്നു എന്നിരുന്നാലും ആചാർയ്വബാദരിയു
 ടെ നിശ്ചയപ്രകാരം ശൂദ്രനും അധികാരിയെന്നു വരുന്നു
 ണ്ടല്ലോ. ഇങ്ങിനെ മഹഷിമാർക്കു് ഇക്കാര്യത്തിലുള്ള ഭി
 ന്നാഭിപ്രായം സ്മൃതികളിലെ അന്യഥാന്യഥാപ്രതിപാദ
 ന്നു് ഐഹികമായെങ്കിലും ഗ്രാഹ്യമാകുംപോലെ ഉപാദേ
 യമായി വരുന്നുണ്ടു്. അതുമല്ലാതെ മുമ്പുകാണിച്ച യാജ്ഞ
 ഷേശപരവചനപ്രകാരം വേദം അവിശേഷേണ സർവ്വോപ
 ദേശാർഹമാണെന്നു ഭദ്രതീർത്ഥമായ സ്ഥിതിക്കു വേദത്തി
 ന്റെ ഏകദേശാംശത്തിൽ പറയുന്ന കർമ്മത്തിൽ അധി
 കാരിഭേദംതിരിക്കാൻ സ്മൃതിപ്രായസൂത്രത്തിനു കഴിവില്ല.
 “വസന്തഗ്രീസ്തശരത്തുകളിൽ മുറയ്ക്കു ബ്രാഹ്മണക്ഷ
 ത്രിയവൈശ്യർ ആഗ്യാധാനം ചെയ്യണു്”മെന്നു വിധിക്കു

നിടത്തു (വേദത്തിൽ) ശുഭൻ ശ്രേഷ്ഠതവിധിവാക്യം കാണാഴികയായ ശുഭൻ അനഗ്നികനാണെന്നു ശാഖരഭാഷ്യത്തിൽ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. “ഉത്സന്നാഗ്നിരനഗ്നികൊവാ - - യഥേവവിരജേത്തദേവപ്രവൃത്തേ - - യദിവേതഥാ ബ്രഹ്മചര്യവേദപ്രവൃത്തേ” എന്നശ്രുതിയിൽ അനഗ്നികനും സന്യസിക്കാമെന്നു പറയുന്നു. അടുത്തു മേൽ കാണിച്ച മീമംസാഭാഷ്യപ്രകാരം ശുഭൻ അനഗ്നികനാകുന്നു. ശ്രുതി സമ്പ്രദായമനുവദിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു എന്നുവന്നപ്പോൾ എന്തായി. ടി ശ്രുതിവചനത്തിന്നു വിരുദ്ധമാകുവണ്ണം

ഈണാനിരീണ്ഡപാകൃത്യമനോമോക്ഷേ നിവേശയേൽ.
അനപാകൃത്യമോക്ഷേതസേവമാനോവ്രജത്യയഃ.

എന്നു സ്മരിച്ച മനുവിന്റെ സ്മൃതി അപസ്മൃതിയായതുപോലെ, മുമ്പുകാണിച്ച ‘യഥേമാംവാചം’ എന്ന ശ്രുതിക്കു വിരോധമായി സിദ്ധാന്തിച്ചാൽ ജൈമിനിക്കും തെറ്റിയെന്നു വരാനിടയുള്ളു. ഇങ്ങനെ ഏല്പാത്തരം വൈദികകാളും സർവ്വവർണസാധാരണമെന്നു സിദ്ധിക്കുന്നു എന്നു കാണാം. നായന്മാരിൽപ്പെട്ട ചേന്നനാർ, അരിവാട്ടുനായന്മാർക്കു വൈദികശിഖാമണികളും സിദ്ധഋഷികളുമായ അനേകർ പ്രതിഷ്ഠിച്ച പ്രതിമകൾ നിസ്തുലങ്ങളായി ശോണാദ്രിമുഖായ ദേവാലയങ്ങളിൽ വിളങ്ങുന്നുണ്ട്. ചെങ്ങന്നൂർ ദിവ്യക്ഷേത്രം (ടി നായനാരുടെ പിൻഗാമികളായ) നായനാരന്മാരുടെ വകയായിരുന്നുവെന്നു ധീരാഗ്രനായ രാമയൻകുറുപ്പയുടെ അടുക്കൽ വെത്തിപ്പഴുപ്പുണ്ടാത്തതിന്നിന്നും മൊഴികൊടുത്തുണ്ടായിട്ടുണ്ട്. വ്യാഖ്യാലയേശനെ (ഖരരൂപത്തിലാക്കപ്പെട്ട) കരകയിൽ കോയിമയാരുപ്രതിഷ്ഠിച്ചിതേ ഉള്ളു എന്നും ക്ഷേത്രം അവരുടെ വകയാണെന്നും അതിന്റെ പൂർവ്വ ഉടമസ്ഥൻ ഞങ്ങളുടെ സതീർഥ്യനായിരുന്ന ബാലസുബ്രഹ്മണ്യശിവത്തോടു് ഇഴശേഖ്രസംഗമയ്യെ പറകയുണ്ടായി- അവയുകൊല്ലത്തിനടുക്കൽ ഒരു മണലുവെച്ചുള്ള (നാരായണപിള്ള ജഡ്ഢിയുടെ വകക്കാൻ) സ്വഹസ്തംകൊണ്ടു സ്ഥാപിച്ചു പുജിച്ചുവന്ന ഒരു ഗണപതിവിഗ്രഹം ഇതാ ഒരു സകാരിന്റെ അധീനത്തിലെടുത്തു ബ്രാഹ്മണജാതിവഴിയായി പുജിച്ചുവരുന്നു. ബ്രാഹ്മണേതരന്മാർക്കു വേദത്തിലും വൈദികകർമ്മങ്ങളിലും

അധികാരമില്ലെന്നുള്ള ദ്വാദശത്തിൽ ഇരുപത്തിമൂന്നുകൊല്ലം മുമ്പുണ്ടെങ്കിലും പക്ഷപാതമുള്ളവരായിരുന്നു- സമ്മതനാരായ മഹാത്മശ്രീ വിവേകാനന്ദസ്വാമിപ്രഭൃതികളോടു ചോദിച്ചു തീർച്ചയാക്കാമെന്നു വിചാരിച്ചുപോയപ്പോൾ അവരും കണ്ടുറപ്പാക്കിയവരായിരിക്കുകയുണ്ടായില്ലെന്നു ചിന്താപരിചയദാർശ്യത്താൽ ഒരു വിപരീതബുദ്ധിയുണ്ടായി. അക്കാലത്തു ഞങ്ങളുടെ ഗുരുദൈവതമായ ബ്രഹ്മശ്രീ പരമഭട്ടാരസ്വാമി തിരുവടിവേദാധികാരനിരൂപണമെന്ന മഹാനിബന്ധം രചിക്കുകയായിരുന്നതിനാൽ വാസ്തവസ്ഥിതി വിസ്തരിച്ചുഗ്രഹിക്കാനിടയായി. പിന്നീടുണ്ടായതാതിശയത്താൽ അതെല്ലാം 'നാസീദസ്തിഭവിഷ്യതി'- തന്നെയായി, എന്നുപറയേണ്ടു്)-

പ്രതിഷ്ഠിച്ചവിഗ്രഹത്തിൽ ഒരു ദിവസം പൂജമുട്ടിയാ പൂജഇരട്ടിക്കയും രണ്ടു ദിവസമായാൽ മഹാപൂജചെയ്യുകയും അതിലധികമായാൽ ശുദ്ധികഴിക്കയും മാസാർത്തിനിടയിൽ തുടരെക്കൂറെ ദിവസം മുടങ്ങിയാൽ പുനഃ പ്രതിഷ്ഠയെയും വേണമെന്നു മഹാകാപിലപഞ്ചരാത്രാദിയിൽ പറയുന്നു. പുനഃ പ്രതിഷ്ഠകഴിക്കാതെ "ദേവസ്വത്വാസവിതുഃ പ്രസവേശ്വിനോബാഹുദ്വാരം പൂർണ്ണാമസ്താദ്വാമഗ്നേശ്വേജസാ സൂര്യസ്വവച്ഛേന്ദ്രന്വേന്ദ്രിയേണാഭിഷിഞ്ചാമി ബലായശ്രിയയശസേന്നാദ്യായ ഓം ഭൂർഭുവഃ സ്വഃ അമൃതാഭിഷേകോസ്തു ശാന്തിഃപുഷ്ടിസ്തൃഷ്ടിശ്ചാസ്തു അമൃതം (ഇന്ന) ദേവസ്വമഹാഭിഷേകം സമപ്തയാമി"-എന്നു് അഭിഷേകം ചെയ്താലും മതിയെന്നും പക്ഷമുണ്ടു് -

൨- പ്രതിമാസാധനം.

"ഖണ്ഡിതെസ്ഫുട്വിതൈശ്ശൈലാഭ്രാജമാനവിവർജിതൈര്യോഗഹീനൈ പശുസ്തപ്തൈഃപതിതൈഃ ദൃഷ്ടമിഷ്ടം= അന്യമന്ത്രാർച്ചിതൈ ചൈവപതിതസ്തർദ്ദുഷിതൈഃ- ഭഗവതേഷ്യനൊചക്രഃ സന്നിധാനം ദിവൈകേസഃ"-

എന്നപ്രമാണം കൊണ്ടു് ഉടത്തും പൊട്ടിയും വെറും തേത്തുമാത്തും നാളത്തിൽ നിന്നു തെറിയും തിർപ്പു് യോനികൾ മുട്ടിയുരുമ്മിയും ദുഷ്ടസ്ഥലത്തുവീണും അന്യദേവതാമന്ത്രം കൊണ്ടുപൂജിച്ചും ജാതിഭ്രഷ്ടൻ തൊട്ടും ദുഷിച്ചുപോയപ്രതിമയിൽ ദേവനാർ സാന്നിധ്യം ചെയ്തയി

ഒല്ലന്നു കാണുന്നു. എന്നാൽ ഉടലിന് ഉടവുതട്ടാതെയിരുന്നാൽ പൂജനക്ഷമമായിരിക്കുന്നുണ്ട്. അങ്ങിനെയാകാമെന്നു തന്ത്രവിദഗ്ദ്ധന്മാർ സമ്മതിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. എങ്കിലും ശക്തയപേക്ഷിച്ചു നവീകരണവും വിഹിതമാകുന്നു.

“തവസാപൂജയേന്നിത്യം തസ്മാദ്വ്യധനോനന്ദഃ
നതപല്യദക്ഷിണൈര്യൈര്യൈര്യൈദിഹകദാചന”-

എന്നുവെങ്കിലും യമോത്തരം പറയുന്നു. 'മനസഞ്ചേദിയാ
 ണാം ചഞ്ചൈകാഗ്രം പരമം തപഃ' എന്നുവെച്ചുനല്ലകാ
 രം ഇദ്രിയാന്തഃ കരണവൃത്തികളെ ഭവീഭാവപൂർവ്കം ഭഗ
 വല്ലാഭാരവിനാശത്തിൽ മുട്ടിച്ചുള്ള തപസ്സോടേ അല്പധനന്മാ
 രു പൂജിക്കണമെന്നും അല്പഭവ്യവും ഗുരുതരയജ്ഞവും ത
 മ്മിൽ പൊരുത്തമില്ലായ്മയാൽ നിർന്നന്മാർക്കു ക്ഷേത്രാഭി
 കല്പനമയോഗ്യമെന്നും മേൽ പറഞ്ഞ ശ്ലോകത്തിനർത്ഥ
 മാകുന്നു. ആകയാൽ സ്ഥിരപ്രതിഷ്ഠ ധനിലോകവിഷയമാ
 ണ്. അഗ്നിപുരാണത്തിൽ നിന്നും വിഗ്രഹലക്ഷണം കൂടി
 കേരളത്തൊന്നുലഭിക്കുന്നു.

“വിജ്ഞാനാവാജ് പ്രവക്ഷ്യാമിയാദിത്വപംപ്രശസ്തതേ ശംഖചക്രയരംശാന്തം പദ്മമസ്തംഗഭായരം. ചക്രാകാരംശീരസ്തസ്യകുണ്ഡഗ്രീവേന്ദ്രഭേക്ഷണം.” ഇത്യാദിയായി

“കപചിദക്ഷേത്രജംവിദ്യചതുർജ്ജമമാപിവാ. ദ്വിജജംവാ” എന്നു പറയുന്നു. അർത്ഥം:—വിഷ്ണുപ്രതിമ, ശംഖചക്രഗോപദ്യമായും കേശഭാരകീഴിയെക്കുതമായും ചിലപ്പോൾ എട്ടു സാധാരണ നാലും, രണ്ടും, ഫസ്തങ്ങളുള്ളതായും ഇരിക്കണമെന്നാകുന്നു.

ഖഡ്ഗഗൗരഭാശരംപത്മംഭേയംഭിക്ഷിണതോമരൈഃ
ധനുശ്ചഖേടകുന്ദൈഃചവശംച ചക്രൈഃചവചമതഃ.

അയ്യളജം എങ്കിൽ വാൾ, ഗദ, അസ്രം, ചെറും ഇ
വ വലത്തുകൈയിലും വില്യം (ഫലകവും) പരിശയും
ശംഖം ചക്രവും ഇടത്തുകൈയിലും വേണ്ടതാകുന്നു.

புதுச்சேரி நகராட்சி நிர்வாகம்

യഥേച്ഛയാശംഖചക്രമുപരിഷ്ഠാൽപ്രകല്പയേൽ.

ചതുർഭുജമുത്തിയാണെന്നു വരികിൽ വലത്തെയെക്കെ
യിൽ ഗഭയും പത്മവും ഇടത്തെയെക്കെയിൽ ശംഖും ചക്ര
വും സ്ഥാപിക്കണമെന്നും കൃഷ്ണാവതാരമാണെന്നിൽ ഗഭ
ഇടത്തെയെക്കെയിലാണു പ്രധാനമെന്നും ശേഷം ഇഷ്ടപോ
ലെ ചേക്കാമെന്നും മേൽശ്ലോകങ്ങളിൽ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു.
പാദാധഃസ്ഥാനത്തു ഭൂമിയും അതിനു വലത്തു ഗരുഡനും
ഇടത്തു പത്മമസ്തയായ ലക്ഷ്മിയും പ്രതിഷ്ഠിക്കപ്പെടുന്ന
താണു സംപ്രദായം.

“ഗരുത്താനഗ്രതോവാപി” എന്നുള്ളതിനാൽ ഗരു
ഡൻ മുന്തിലുമാകാം. ശ്രീഭദ്രവതയും പുഷ്പഭദ്രവതയും
പാർവ്വങ്ങളിലും ചുവരിൽ വിദ്യാധരനും ഭവഭദ്രദളിയും ഗ
ന്ധർവ്വം സ്രീയും സിംഹവും വൃഷ്ടവും നിവേശിക്കപ്പെട
ണം. ഇതെല്ലാമഹാക്ഷേത്രങ്ങളിലുമുള്ളതാണല്ലോ. ജാല
കങ്ങളിൽകൂടി സൂർയശാിയിൽ പ്രവേശിക്കുന്ന, ത്രസരേ
ണു എടുക്കുടിയാൽ വാലാഗ്രഹം അതെടുക്കുടിയാൽ ലിഖ്യ
യും ലിഖ്യ എടുക്കുടിയാൽ യുകയും ഇതെടുചേർന്നാൽ യവ
വുമാകും. യവം എടുക്കുടിയാൽ അംഗുലവുമായി. യവക്ക
ണക്കിലാണു പ്രതിമ പണിയുന്നതും, അതിനുള്ളമുല്യം ക
ണക്കാക്കുന്നതുമെന്നു ശില്പി പറയും, ഞങ്ങളുടെ മാതൃല
ൻ പണികഴിപ്പിച്ചു പ്രതിഷ്ഠിച്ചതും “ശ്രീമധുരയശോജ
നാർദ്ദനോജയതി” എന്നഭൈതപാരിജാതത്തിന്റെ ട
ടക്കം പറയുന്ന ശ്ലോകത്തിൽ സൂചിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നതുമായ
തിരുമധുരക്ഷേത്രത്തിലെ വിഗ്രഹം മുതലായതു(കൊണ്ടു)
കണ്ടറികയും, ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടു്.

സ്വകീയാംഗുലമാനേനമുഖാന്ത്യാപാദശാംഗുലം.

മുഖമാനേനകന്തവ്യാസർപ്പാവയവകല്പനാ.

മുഖവിസ്താരം പന്തിരണ്ടാംഗുലമെന്നും ശേഷംഭാഗം
ഇതിനെ അനുസരിച്ചു വേണ്ടതെന്നുമാണു പറയുന്നതു്.
അവശിഷ്ടം ശില്പികാർത്ഥമാകയാലും വിസ്തരഭയത്താലും ഉ
ദ്ധരിക്കുന്നില്ല. പ്രതിഷ്ഠിക്കുന്ന ദിവസമേ പ്രതിമയ്ക്കു ക
ണ്ണുകീറുക പതിവുള്ളു. അതിനകമായി പ്രതിമ കൊത്തി
യ ശില്പി മരിച്ചാൽ അതുപയോഗയോഗ്യമല്ലാതെ പോ
കും. ആകയാൽ രണ്ടു ശില്പികൾചേർന്നു പണിചെയ്യുന്ന
പതിവുണ്ടു്. “സ്രീയങ്കാത്യാസ്തുതപിഞ്ചൈഃ സ്തനോരജ

ഘനാധികാ” ഭേദി പ്രതിമകൾ സ്തനാലുനപിതമായിരിക്കണമെന്നുപറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. ‘അതഃപരംപ്രവക്ഷ്യാമിശിവാദ്യാകാരമുത്തമം.’ എന്നുതൂങ്ങി ശിവന്റെ പ്രതികൃതി നീണ്ടുതടിച്ച ബാഹുക്കളോടും തപസ്സുപണ്ണവണ്ണത്തോടും വെൺതിങ്കളുണിച്ചാമകടത്തോടും പൂർണചോഡശവയഃപ്രകൃതിയോടും ബാലദിരഭകരസദേശരൂപങ്ങളോടും ഉജ്വലകേശത്തോടും ദീർഘവിസ്താരമുള്ള നേത്രങ്ങളോടും പുലിത്തോലുടയോടും കാൽചിലമ്പ് കൈവള എന്നിവയോടും സുപ്തദൃഢനത്തോടും കൂടിയിരിക്കണമെന്നു പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ചതുർഭുജനാണെങ്കിൽ വെൺമഴ് വരം മാൻ അഭരം ഇവ യഥാക്രമം വലത്തുമിടത്തും കൈകളിൽ ധരിച്ചിരിക്കും. ഇത്തോത്സുകനായ നടരാജമുന്തിയൊ ഗജാസുരഹനാവൊ ആകുന്നുവെങ്കിൽ പത്തുകൈകൾ ഉണ്ടായിരിക്കും. അപ്പോൾ

ബേടകംവാമഹസ്തേതുവധ്വംഗംചൈവതുദക്ഷിണൈ-
ശക്തിഭണ്ഡംത്രിശൂലംചക്ഷിണേതുനിവേശയേൽ
കപാലഃവാമപാശോപതനാഗംഖട്ടാംഗമേവച-
ഏകശ്ചവരദൊഹസ്ഥസ്തമാക്ഷവലയോപരഃ.

പരിശ ഇടത്തുകൈയിലും ഖഡ്ഗവും വേലും കന്തവും ശൂലവും വലത്തുകൈയിലും കപാലം (തലയോട്ട്) നാഗം കടുത്തടി അക്ഷമാല ഇവ ഇടത്തുകൈയിലും വരം വലത്തുകൈയിലും ഇങ്ങനെയാകുന്നു ക്രമം. പതിനാറുകൈകളാകുമ്പോൾ ശംഖ് ചക്രം പിനാകമെന്ന വില്ലുമണി നാരായണാസ്രം എന്നിത്രയും കൂടി ചേർക്കണം. ചതുർഭുജോഷ്ടമുന്തിവ് ജ്ഞാനയോഗേശ്വരമതഃ, എന്നു പ്രമാണമുള്ളതിനാൽ ഭക്ഷിണാമുന്തിക്ക് നാലോ എട്ടോ കൈകളാവാം. ശിവൻ ഇഴദേശവികല്പങ്ങൾ ലേഖ്യാദികളിലാണു കാണുക. ശിലാപ്രതിമ ലിംഗരൂപമായിത്തന്നെ കാണപ്പെടുന്നു. ഭൈരവൻ വരാഹമുന്തി നരസിംഹം മുതലായ ഭയം കരമുന്തികൾ മൂലായതനത്തിൽ യോഗ്യമല്ലെന്നും പ്രത്യേകസ്ഥംതു വേണമെന്നും പക്ഷമുണ്ട്. പ്രതിമ ലക്ഷണത്തിൽ കുറഞ്ഞുപോയാലും ഭീഷണമുഖമായാലും പ്രതിഷ്ഠാപയിതാവിനേയും കൂടിപ്പോയാൽ ശില്പിയേയും ഫനിക്കുമെന്നും കൃശവിഗ്രഹമായാൽ അത്ഥനാശവും കൃശോദരമാകിൽ ഭിക്ഷുവുമുണ്ടാക്കുമെന്നും

കൊഴുപ്പു പോരായ്മയിൽ ധനമാനികരമാണെന്നും നേത്ര ഹീനമായാൽ നേത്രനാശകവും മുഖം കുറുകിലും പാണി പാദങ്ങൾ കൃശമാകിലും ദുഃഖപ്രദവും ഹീനാംഗമായാലും കണാകാൽ കുറുകിലും ഭ്രമോന്മാദകരവും ആണെന്നും പൂണ്ണവയവമായിരുന്നാൽ ലക്ഷ്യപ്രായുഷ്കീർത്തികരിയാണെന്നും, അതിനാൽ ലക്ഷണമൊപ്പിച്ചു നിർമ്മിക്കണമെന്നും പ്രമാണങ്ങളുണ്ട്. ആകയാൽ കേടുവന്ന വിഗ്രഹം മാറേണ്ടതാണ്. അങ്ങനെ മാറാറില്ലെന്നും പൂജ നടത്തുമെന്തും മുമ്പു പറഞ്ഞതു ഭ്രാന്തലോപകൃതമായ നടപ്പുകൊണ്ടാകുന്നു.

“സൗഖ്യം, രാജതീവാപിതം, ശുഭാശുഭം, ശൈലഭാരതമയീവാപിലോഹസീസമയീതഥാ. രീതികാധാരയുക്താവതാമ്രകാംസ്യമയീതഥാ ശുഭഭാരതമയീവാപിഭേദതാർച്ചാപ്രശസ്തേ.”

അഗ്നിപുരാണത്തിൽ ഇങ്ങനെ പ്രതിമാജാതി പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു.

“ശൈലഭാരതമയീവാപിലോഹസീസമയീതഥാ. മനോമയീമണിമയീ പ്രതിമാഷ്ടവിധാസ്മൃതാ.

എന്ന് ശ്രീമദ്ഭാഗവതത്തിൽ പറയുന്നു ഈ എട്ടിൽ മുമ്പുപറഞ്ഞവ അന്തർവിഷണതാണ്. കരിക്കൽ മരം ലോഹങ്ങൾ ചന്ദനാദിയായ ലേപ്യ (ലേപനം ചെയ്യുന്ന) പദാർത്ഥം ഇവകൊണ്ടുണ്ടാക്കിയവയും ചായങ്ങൾ ചേർത്തഴുതിയവയും മണ്ണുകൊണ്ടു മെനഞ്ഞവ (പിടിച്ചവ)യും മനുപ്രതിഭകൊണ്ടു ഗ്യാനകല്പിതവും രത്നനിർമ്മിതവും ഇങ്ങനെ എട്ടുതരമെന്നു തല്പര്യമാണ്. സ്ഥിരസ്ഥിരഭേദത്തിൽ പ്രതിമകൾ രണ്ടുതരമുണ്ട്. മുമ്പു പ്രതിഷ്ഠാക്രമത്തിൽ പറഞ്ഞവിധമുള്ള സ്ഥിരപ്രതിഷ്ഠയിൽ (പൂജയ്ക്ക്) ആവാഹിക്കലും ഉദ്ഘാടനവും ഇല്ല. ‘ഉദ്ഘാസാവാഹനൈനസ്തോസ്ഥിരയാമുദ്ധവാച്യൈ’ എന്നു ശ്രീഭഗവാൻ പറയുന്നു. അസ്ഥിരപ്രതിഷ്ഠയിൽ ഇവ രണ്ടും വികല്പമായി (ഉണ്ടായിട്ടും ഇല്ലാതെയും) ഇരിക്കും. സൈകതി എന്നു പറഞ്ഞതു ധർമ്മവാദിവാദ്യവിശേഷാകൃതിയിലുണ്ടാക്കിയതും സ്ഥണ്ഡിലമെന്നു പറയുന്നതുമായ പരിഷ്കൃതഭൂമിഷം പററുന്നതായിരിക്കും. ഇതിൽ ആവാഹനാദികൾ രണ്ടും വേണ്ടതാകുന്നു. ലേപ്യലേഖ്യസൈ

കുതാഭികളിൽ മന്ത്രംകൊണ്ടു ജലപ്രോക്ഷണവും മറ്റുള്ളതിൽ അഭിഷേകവും ആവശ്യമുണ്ട്. മനോമയവിഗ്രത്തിൽ പൂജോപഹാരം വ്യാനമാത്രവും അന്യത്രയഥാലാഭം മറ്റുപദാർത്ഥങ്ങളുമാകുന്നു.

൩. ചലപ്രതിഷ്ഠ.

നാളത്തിൽ പ്രതിഷ്ഠിക്കപ്പെടാതെ യഥേച്ഛം എടുത്തു ശാറന്തക്കപ്രതിമകളും ആയുരവിശേഷങ്ങളും മറ്റും ഇതിലുൾപ്പെടുന്നതാണ്. അഭിഷേകം ചെയ്തു ശുചിയാക്കുന്നവ അങ്ങനെയും അല്ലാതെയുള്ളവ പ്രോക്ഷണാദികൊണ്ടും ശുദ്ധമാക്കണം. ജലംകൊണ്ടും മിതുകൊണ്ടും ശുദ്ധിവരുത്തിയതിനുശേഷം പഞ്ചഗവ്യംകൊണ്ടും ശുചിപ്പെടുത്തണം. മണ്ണും ജലവുംചേർത്തുള്ള ശുദ്ധിയിൽ

“ഓംപയഃപൃഥിവ്യാഃപയഃപാഷാഢീശു
പയോദിവ്യ ഉ രിക്ഷേപയൊധാം.
പയസ്വപതീഃപ്രദിശഃസന്തമഹ്യം.”
“ഓംആവൊരാജാനമധ രസ്യതദ്രം
മോതാരംസത്യ യജംരോജസ്യോഃ
അഗ്നിംപുരാതനയത്നോരഹിത്താ-
ലരിണ്യത്രപമവസൈകുണ്ടലപം.”

എന്ന മന്ത്രങ്ങൾ ഉപയോഗിക്കണം.

“ഓംഭൂഭുവഃസ്വഃ തത്സവിതുവ്രെണ്യഃ
ഭർഗാഭേവസ്യധീമഹി-ധിയൊ, യൊനഃപ്രചോദയാൽ”
എന്ന ഗോമുത്രവും, “ഓംഗന്ധപാരാമുദായാഷാം

നിത്യപ്രഷാങ്കരീഷിണീം.
ജ്യാപരീംസർവ്വഭൂതാനാം
താമിഹോപഹമയെഗ്രിയം”

എന്ന ഗോമയവും, “ഓംആപ്യായസ്വപസമേതന്തേ,
വിശ്വതഃസോമവൃഷ്ണം- ഭവാജസ്യസംഗമേ”
എന്ന പാലും “ഓംഭയിക്രാവ്ണൊഅകാരിഷം

ജിഷ്ണുരശ്വസ്യവാജിനഃ
സുരഭീ, നൊമുഖാകരൻ

പ്രണതയുഷിതാരിഷൽ.” എന്നതെന്തും,
“ഓംശ്രുകമസിജോതിരസീതേജോസി-” എന്ന നെയ്യും
ചേർത്തു പഞ്ചഗവ്യം ഉപയോഗപ്പെടുത്തണം.

ശിവലിംഗമാണെങ്കിൽ “നമസ്തേരുദമന്വവ” എ
ന്നുതടങ്ങി, “സഭേഷ്യാമുദ്ധയാതിനഃ” എന്നുവരെയുള്ള രു
ദ്രായായമന്ത്രാഷ്ടകംകൂടി അഭിഷേകത്തിനുചേർക്കാം. പി
ന്നീടു സ്ഥിരപ്രതിഷ്ഠയിലെപ്പോലെ പ്രതിമയിൽ കണ്ണെഴു
ത്തും തത്പത്യാസവും കഴിച്ചു പരേഷസൂക്തം കൊണ്ടു
സ്തോത്രംചെയ്യണം. അതിനുംശേഷം പ്രതിഷ്ഠിക്കേണ്ട ദേ
വനെ ശ്ലാഘിച്ചു “ഓംപ്രതിഷ്ഠപരമേശ്വര-” എന്നു ദേ
വൻ പുഷ്പാഞ്ജലിസമർപ്പിച്ചു “ഓംസച്ചിദാനന്ദബ്രഹ്മൈവ
വ ഭക്താനുഗ്രഹായഗ്രാഹിതവിഗ്രഹംകരചരണാഭ്യവയവി
നംശംഖചക്രാഭയാവനംനിജവാഹനാഭ്യപേതം നിജ
ഹൃൽക്കമലേവസ്ഥിതം സർവ്വലോക സാക്ഷിണമണീയാം
സംപരമേഷ്വസി പരമാംശ്രീഗൗരവഃ-” എന്നു മന്ത്രം
ജപിച്ചു പുഷ്പാഞ്ജലിയിൽ ദേവൻ അഗതനായ! എന്നുറ
ച്ചു മുമ്പോൽ, പ്രാണപ്രതിഷ്ഠാദികൾ ചെയ്തുകൊള്ളണം.
പിന്നെ “ധ്രുവാഭ്യേ” എന്നുവരെയുള്ള മന്ത്രജപം മുത
ലായതു കഴിക്കണം. അതെല്ലാം സ്ഥിരപ്രതിഷ്ഠയിൽ പ
റഞ്ഞതുപോലെതന്നെ വേണ്ടതാകുന്നു. പിന്നീടു,

‘സ്വാഗതംദേവദേവേശമദ്ഭാഗ്യാത്ത്വമിഹാഗതഃ.
പ്രാകൃതംതപമഭ്യുപാമാംമാത്രവല്ലരിപാലയ-
യർമ്മാത്മകാമസിദ്യേതം സ്ഥിരോഭവശിവായ,നഃ
യാവച്ചദ്രാവനീസുശ്ചാസ്തിഷ്ഠന്ത്യപ്രതിഘാതിനഃ
താവതത്പയാത്രദേവേശസ്തേയംഭക്താനുകമ്പയാ-
ഭഗവൻദേവദേവേശതപം പിതാസർവ്വദേഹിനാം
യേനരൂപേണഭഗവംസ്തപയാദ്യുപ്ലംചരാചരം-
തേനരൂപേണദേവേശസ്വാർച്ചായാംസന്നിധൌഭവ’

എന്നുചൊല്ലി നമിക്കണം. പിന്നീടു മുമ്പോൽ
ആവാഹിച്ചു പൂജിച്ചുകൊൾക.

ശ്രീഭം.

൪. ദേവപൂജനം.

“യൊമോഹാദഥവാലസ്യാഭക്തപാദേവതാമൃതം
ഭക്തസയാതിനരകം സുകരേഷപഭിജായതെ.”

എന്നു തുടങ്ങിയ കൃമുപുരാണാദിവചനബലത്താൽ ദേവപൂജ ഒഴിച്ചുകൂടാത്തതെന്നു വരുന്നു. ആകയാൽ അ വശ്യം പൂജ നടത്തേണ്ടതാകുന്നു. ഉദയത്തിനു മുമ്പായി നി മാല്യം മാറി പൂജയാരംഭിക്കണം. “യേളോമാതേ തു സൃഗയഃ പ്ലാതഃ- വിശ്വേശ്വരോദേവതാഃ- ജഗതീ ഹന്തഃ- ഏവാപിതൃഹൃത്യസ്യ വാമദേവോ ബൃഹസ്പതിഃ വിശ്വേശ്വരഃ- ത്രിഷ്ടപ്- മനുഷ്യാഗന്ധനിവാരണേ, വി നിയോഗഃ.

ഓംയേളോമാതാമധുമല്ലിനപതെപയഃ
പീയൂഷംദ്വൈതാദിതിരദിബർമാഃ-
ഉക്തമനുഷ്ഠാൻവുഷഭോൻസ്വപ്നസന്താം
ആദിത്യാംഅനമഭാസപസ്തയം=
ഏവാപിത്രൈശ്വരോദേവായവുഷ്ണ
യജ്ഞൈവിയേമ നമസാഹവിഭീഃ-
ബൃഹസ്പതേ സുപ്രജാവിരവന്തോ
വയംസ്യാമപതയൊ രയിണാം.”

എന്നു ചൊല്ലി മണി കിലുക്കി ആചമനം കഴിച്ചു പ്രാണായാമം ചെയ്തു പൂജയാരംഭിക്കണമെന്നു ധർമ്മസിന്ധു വിൽ പറയുന്നു. പിന്നീട് “ശ്രീമദ്ഭഗവന്തോ മഹാപുരു ഷസ്ത്വവിഷ്ണോ രാജന്യോപ്രവർത്തമാനസ്യ അദ്വൈതമെന്നൊ ദ്വിതീയെ പരാജ്ഞ വിഷ്ണുപദെ ശ്രീശ്വേതവാസാഹ്വയകല്പൈ വൈവസ്വതമനപന്തരേ അഷ്ടാവിംശതിതമയുഗേ യു ഗ ചതുഷ്ഠൈ കലിയുഗേപ്രഥമചരണേ ജംബുദ്വീപേ ഭര തവഷ്ട്വം ദക്ഷിണാപഥേ അമുക (ഇന്ന) മലയലക്ഷ്മിതൃ ബൈശ്വാതാരേ അമുക (ഇന്ന) ദേശ ശാലിവാഹനശ കേസസ്യേവർത്തമാനേ ഗോദാവത്സാ ദക്ഷിണേതീരേ വ ത്തമാനവ്യാവഹാരികേ അമുകനാമ (ഇന്നപേരള്ള) സം വത്സരേ അമുക (ഇന്ന) അയനേ, ഋതേ, മാസേ, പ ക്ഷേ, തിഥൌ, വാസരേ, ദിവസനക്ഷത്രേ, അമുക (ഇ ന്നനാളിൽ ചന്ദ്രൻ നിൽക്കെ) നക്ഷത്രസ്ഥ ചന്ദ്രേ അ മുകസ്ഥിതേ സൂര്യേ അമുകസ്ഥേ ബൃഹസ്പതേ (ശേഷം)

ഫക്കർ അതാതു നിൽക്കുന്ന രാശികളിൽ) സ്ഥിതേഷ്ടസ
ൽസു ശുഭനാമയോഗെ ശുഭകരണെ ഏവംഗുണവിശേഷ
ണവിശിഷ്ടായാം പുണ്യതിമെശ മമ ആത്മനഃ ശുനിസ്ഥി
തിപുരാനോക്തഫലാവാപ്തത്വം അസ്താകം സകുടുംബാ
നാം സപരിവാരാണാം ക്ഷേമസ്വൈർയുരാഭോഗ്യശ്ച
യാദിപ്രയത്നം സമസ്താഭ്യുദയാത്മംച ശ്രീ അമക (ഇന്ന)
ദേവതാപ്രീത്യർത്ഥം യഥാപ്രാപ്തോപചാരഭവൈഃ, ധാനാ
വാഹനാഭി ഷോഡശോപചാരപൂജാം കരിച്ചെച്ചു.” എന്നു
സംകല്പിക്കണം. [ഈ സംകല്പത്തെ സ്തോത്രം, ലാഘവം, ഹോമം, കർമ്മം
കാകാവാൽ അതാതിന്റെ നാമം കൂട്ടിച്ചേർത്തു സർവ്വസാധാരണമായിച്ചൊല്ല
ണ്ടതാണ്. പുരസ്കൃതിയാണെങ്കിൽ, ദേശകാലവക്തൃസാമീകർ കീർത്തിച്ച
തേക്കും എന്നിങ്ങനെയുള്ള സകല ഭരിതങ്ങളുടേയും സദ്യഃപ്രക്ഷയപൂർവ്വം
ശ്രീപരമേശ്വരപ്രീതിയ്ക്കായി ഇന്ന ദേവപൂജ ചെയ്യുന്നു, എന്നു സംകല്പിക്കുക]

ആദ്യമേ നിവൃത്തിയുണ്ടാവാനായി മഹാഗണപ
തിയെ സ്തരിക്കുന്നുവെന്നു ഭാവിച്ച്, “ഗണാനാം തപഃശയ
നകൊ ഗൃത്സമഭോഗണപതിജഗതി.

ഗണപതിസ്തരണെ, വിനിയോഗഃ-

“ഓം ഗണാനാം തപഃഗണപതിം ഹവാമഹെ

കവിം കവീനാമുപമശ്രവസ്തമം-

ജ്യേഷ്ഠരാജം ബ്രഹ്മണാം ബ്രഹ്മണസ്തതഃ

ആനന്ദശാപന്തതിഭിഃ സീദസാദനം=

വക്ത്രണ്ഡമഹാകായ സൂര്യകോടിസമപ്രഭ-

നിവിഷ്ണു കരുമദേവ സർവ്വകാശ്ചേഷ്ടസർവ്വഭാ=

ഓം മഹാഗണാധിപതയെനമൊനമഃ” എന്നു ജ

പിക്കു. “പൃഥ്വിതപയേത്യസ്യ ദമരപുഷ്പാദിഃ- ക്രമേണാ

ദേവതാ സുതലംഹരഃ- ആസനേ വിനിയോഗഃ.

‘പൃഥ്വിതപയാധൃതാലോകാ ദേവിതാം വിഷ്ണുനാ ധൃതാ-

തപഃചധാരയമാംദേവി പവിത്രം കരുചാസനം.’

ഓം ഭൂർഭുവഃ സ്വാഃ” എന്നു ആസനം സ്വീകരിച്ച് പൂ

ജോപകർണങ്ങൾ സംഭരിച്ച് ദേവന്റെ വലത്തു നൈവി

ളക്കും ഇടത്തു തൈലഭീപവും തന്റെ വലത്തുട്ട പൂജാഭ

വ്യവും ഇടത്തു കലശവും അതിനിടത്തു കിണ്ടിയും വെച്ചു

പൂജയാരംഭിക്കുക. [ആനന്ദത്തിൽ ഇതിനു ശേഷമുണ്ടു സംകല്പം പര

ങ്ങിട്ടുള്ളതെങ്കിലും മറ്റു മഹാനിബന്ധസമുച്ചയാദ്യനുസാരം ഇങ്ങനെ ഏക

പ്പെട്ടതാകുന്നു.]

“അപസ്പന്തുവാമദേവോ ഭൂതാദ്യനുഷ്ടപ്- ഭൂ

തോത്സാദനേ വിനിയോഗഃ.

* * *

ഓം അപസ്പന്തതേഭൂതാ യെഭൂതാഭൂവിസംസ്ഥിതാഃ
യെഭൂതാ വിപ്ലവകന്താരസ്തേഗമന്തേശിവാജ്ഞയാ=
അപക്വാമന്തഭൂതാനി പിശാചഃസപ്തതൊദിശം-
സദ്യേഷാമവിരോധേന പൂജാകർമ്മസമാരഭെ.”

എന്നു പിന്നീട് ജപിക്കേണ്ടതാകുന്നു. [ഇതോടുകൂടി സ
ക്ഷപം പ്രാക്ഷപിക്കണമെന്നു ആചാരചന്ദ്രികാപക്ഷം.]

‘തീക്ഷ്ണദംഷ്ട്രമഹാകായ കല്പാന്തദഹനോപമ-
ഭൈരവായനമസ്തദ്ഭൃമനുജ്ഞാമഭാതമർഹസി.’

എന്നു ഭൈരവനെ വന്ദിച്ചു് ഇടത്തുകാലിന്റെ പാ
ശ്ചംകൊണ്ടു മൂന്നുവട്ടം നിലത്തു മുട്ടണം. പിന്നെ “ഭേവാ
ആയാന്തു യാതുധാനാഅപയാന്തു- വിഷ്ണോഭേവയജനംര
ക്ഷസ്വ” എന്നു ഭൂമിയിൽ (നിലത്തു) ചാൻ കുറിക്കണം.
[ഇതിന്നു ശേഷമാണു് യേശുമാതാ ഏകാപിത്രേ എന്നാലിയായി മുൻപറ
ഞ്ഞ ഭൂമികൾ ചൊല്ലി ഭേവതാഹപാനത്തിനായി മണി കിളുകുവാൻ ആഹ്വി
കചന്ദ്രിക പറയുന്നതു്. ആ സമയത്തു താഴെക്കാണുന്ന ശ്ലോകമനുജർക്കുടി
ഉപയോഗിക്കണം. ആഗമമർത്ഥമതു ഭേവാനാം ഗമനാർത്ഥമതു രക്ഷസാം-
കുവേ ഏണ്ടാരവം തത്ര ഭേവതാഹപനേസന്നിയെഴു] പിന്നീടു തന്റെ
ശരീരത്തിൽ താഴെപ്പറയുംപ്രകാരം പുരുഷസൂക്തന്ത്യാസം
ചെയ്യണം.

“സഹസ്രശീഷേതി ഷോഡശച്ഛസൃസൂക്തസ്വനാ
രായണഃ പുരുഷോനുഷ്ടപ്- അന്ത്യാത്രിഷ്ടപ്- ന്വാസേ
പൂജായാംചവിനിയോഗഃ-

‘ഓം സഹസ്രശീഷാ പുരുഷഃ സഹസ്രാക്ഷഃ സഹ
സ്രപാത്- സഭൂമിംവിശ്വതൊവൃതപാ തൃതിഷ്ടശാംഗുലം
വാമകരായനമഃ-’ എന്ന് ഇടത്തു കൈയിൽ നൃസിക്ഷ-
‘ഓം പുരുഷ ഏവേദം സർവ്വായദ്ഭൂതം യജുഭവ്യം- ഉതാമു
തതപന്ത്രേശാനോ യദനേനാതിരോഹതി- ദക്ഷിണകരാ
യനമഃ- എന്നു വലത്തുകൈയിൽ- ഓം ഏതാവാനസ്യ
മഹിമാഃതാജ്ഞായാംശ്വ പുരുഷഃ- പാദോസ്യവിശ്വാഭൂതാ
നിത്രിപാദസ്യാമൃതം ദിവ- വാമപാദായനമഃ-” എന്ന് ഇ
ടത്തുകാലടിയിൽ. ‘ഓം ത്രിപാദുല്പാദയൈർപുരുഷഃ പാ
ദോസ്യേഥാ ഭവൽപുനഃ- തതൊവിഷ്വദ്വ്യക്രാമൽ സഃ
ശനാനശനേ അഭി- ദക്ഷിണപാദായനമഃ-” എന്നു വല
ത്തെ പാദത്തിന്മേൽ- “ഓം തസ്താദിരാജ്ജായത വിരാ
ജോ അഹിപുരുഷഃ- സജാതൊ അത്വരിച്യതപശ്വാദ്ഭൂ
മിമഹൊപുരഃ- വാമജാനവൈനമഃ” എന്നിടത്തെ മുട്ടിൽ-
“ഓം ധർമ്മപുരുഷേണമവിഷാ ഭേവായജ്ഞമതനപത- വ

സന്തോഷസ്യാസീദാജ്യം ഗ്രിഹ്ണുതേ മഃശരഭവിഃ- ഭക്ഷി
 ണജാനവനമഃ” എന്നു വലത്തെ മുട്ടിൽ. ‘ഓം തം യ
 ജ്ഞം ബർഹിഷിപ്തേരക്ഷൻ പുരുഷംജാതമഗ്രതഃ, തേന
 ദേവോ അയജന്തസാഖ്യോ ഋഷയശ്വയെ= വാമകട്വൈനമഃ
 എന്നു ഇടത്തെ അരക്കെട്ടിൽ- ‘ഓം തസ്സാദ്യജ്ഞാൽസവ്
 ഹുതഃസംഭൂതം പൃഷ്ഠാജ്യം- പശുന്താംശ്വക്രവായവ്യാനാ
 രണ്യാൻ ഗ്രാച്ഛാശ്വയെ= ഭക്ഷിണകട്വൈനമഃ, എന്നു വ
 ലത്തെ അരക്കെട്ടിൽ- ‘ഓം തസ്സാദ്യജ്ഞാൽ സവ്ഹുതഗൃചഃ
 സാമാനിജജ്ഞിരെ- മന്ദാംസിജജ്ഞിരെ തസ്സാദ്യജ്ഞ
 സ്താദജായത= നാഭൈനമഃ, എന്നു നാഭിയി(പൊക്കി
 ലിൽ)- ‘ഓം തസ്സാദശ്വോ അജായന്തയെ കേ ചോഭയാഭ
 തഃ- ഗാവൊഹജജ്ഞിരെ തസ്സാത്തസ്സാജ്ഞാതാ അജാവയഃ
 ഹൃദയായനമഃ’ എന്നു ഹൃദയത്തിൽ- ‘ഓം യൽപുരുഷം
 വ്യഭു കന്തിയാവ്യകല്പയൻ- മുഖംകിമസ്യ കൌബാഹുകാ
 ഉശ്വരൂപാഭാഉച്യേതെ= കഠായനമഃ, എന്നു കണ്ണത്തിൽ
 ‘ഓം ബ്രാഹ്മണോസ്യമുഖമാസീദ് ബാഹുരാജന്ത്വം കൃതഃ-ഉശ്
 വ്രതദസ്യയദൈവശ്വഃ പദ്ഭ്യോഽശ്വോ അജായത= വാമഭ
 ജായനമഃ- എന്നു ഇടത്തെക്കൈത്തണ്ടിൽ- ‘ഓം ച
 ദ്രമാമനസാഭാതശ്വക്ഷോഃ- സൂക്തം അജായത- മുഖാ
 ദിശശ്വാണിശ്വ പ്രാണാപായുരജായത= ഭക്ഷിണഭജായ
 നമഃ” എന്നു വലത്തെ ഭുജത്തിന്മേൽ (കൈത്തണ്ടിൽ)
 ‘ഓം നാഭോ ആസീദന്തരിക്ഷം ശീർഷ്ണാ ദ്വൈതസമവർത
 ത- പദ്ഭ്യം ഭൂമിർദ്വിശഃശ്വോത്രാത്തഥാലോകാം അകല്പ
 യൽ= മുഖായനമഃ; എന്നു മുഖത്ത്- ‘ഓം സപ്താസ്യാ
 സൻപരിധയസ്രിഃ സപ്തസമിധഃ കൃതഃ- ദേവോ യദ്യ
 ജ്ഞം തന്നപാനാ അബൽനൻപുരുഷം പശൂം- നേത്രാ
 ഭ്യാംനമഃ- എന്നു കണ്ണുകളിൽ- ‘ഓം യജേന്തനയജ്ഞമ
 യജന്തദേവസ്താനി യജ്മാണിപ്രഥമാന്യാസൻ- തെഹ്നാ
 കംമഹിമാനഃ സപന്ത യത്രപൂർവ്വ സാധ്യാഃ സന്തിദേവാഃ-
 മുൽനൈനമഃ-, എന്നു ശിരസ്സിൽ.

[“കരപ്തജാനകടിഷ്ട നാഭിഹൃൽകണ്ഠബാഹുഷ്ഠി-
 മുഖാക്ഷീമസ്തകൈവൈവ വാമാദിഷ്ടതുപൈശരഭൈഃ”-

എന്നു പുരുഷസൂക്തത്യാസത്തെക്കുറിക്കുന്ന പ്രമാണ
 വ്യക്തം.] പിന്നീടു പഞ്ചാംഗത്യാസം കഴിക്കുക. ആയ
 തിനു മേല്പടി പുരുഷസൂക്തമന്ത്രങ്ങളിൽ, ‘ഓം ബ്രാഹ്മ
 ണോസ്യമുഖമാസീദ് (എന്നാടിയായ ഋക്കഖൊലി)——

ഏടയായനമഃ- എന്നു ഏടയത്തിലും, 'ഓം ചന്ദ്രമാമന സൊജാത- - - , ശിരസേ സ്വാഹാ-' എന്നു ശിരസ്സിലും: 'ഓം നാഭോ ആസീദന്തരിക്ഷം- - - , ശിഖായൈ വഷട്'-, എന്നു ശിഖാ (ചുഴി) സ്ഥാനത്തും 'ഓം സപ്താസ്ത്യാസൻ- - - , കവചായഹ്വം'-, എന്നു കവചത്തിന്റെ ഭാവത്തിലും നൃസിക്ക. 'ഓം യജേന്തയജ്ഞമയജന്ത ഭേവാസ്താനി- - - , അസ്രായഹട്'-, എന്നു ദിഗ്ബന്ധം- ഇതുപോലെതന്നെയാൺ ദേവങ്കല്പം ന്യാസാദിക്രമം.

“കലശസ്തമുഖൈവിഷ്ണുഃ കണ്ഠേരുദ്രസമാശ്രിതഃ. മൂലേതരൂസ്ഥിതൊബ്രഹ്മാമധ്യമന്ത്രഗണാഃസ്തതാഃ= കക്ഷേതൃസാഗരാഃ സർവ്വസപ്തദീപാവസുന്ധരാഃ- ഋഗേദോഥയജുർവേദഃസാമവേദോഽഹ്യഥവന്ദഃ= അംഗൈശ്ചസഹിതാഃസർവ്വകലശംതൃസമാശ്രിതാഃ- അത്രഗായത്രീസാവിത്രീശാന്തിഃ പുഷ്ടികീർതിമാ- ആയാന്തുദേവപൂജാത്ഥം ഭൂതിക്ഷയകാരകാഃ= ഗംഗൈവ യമുനൈവൈവ ഗോദാവരി സരസ്വതി- നന്മദൈ സിന്ധുകാവേരി ജലേന്ദ്രിൻസന്നിധിംകരു-

എന്നു ചൊല്ലി “കലശത്തിൽ ഗംഗാദിതീർത്ഥങ്ങളെ ആവാഹിക്കുന്നു” എന്നു സംകല്പിക്കണം. ‘കലശദേവതാഭ്യോനമഃ- എന്നു ചൊല്ലി സർവ്വോപചാരാത്ഥം ചന്ദനവുമരിയും പൂവും (ഗന്ധപുഷ്പാക്ഷതം) സമർപ്പിക്കുന്നു എന്നു കല്പിച്ചു “യേനമുദ്ര” കാട്ടണം. (മുദ്രാവിധി നോക്കുക) പിന്നെ ശംഖ. കഴുകി പ്രണവം കൊണ്ട് അതിൽ ജലം നിറച്ച് ‘ഓം ശംഖാദൈവചന്ദ്രദൈവത്വം കക്ഷേതൃവരണദേവതാ-

പുഷ്പൈപ്രജാപതിംവിദ്വാദഗ്രൈഗംഗാസരസ്വതീ= ത്രൈലോക്യയാനീതീർത്ഥാനി വാസുദേവസ്വചാജ്ഞയാ- ശംഖൈതിഷ്ണുനിവിപ്രേഭ്യ തസ്താഹ്ലംഖംപ്രപൂജയേൽ= തപംപുരാസാഗരോല്പന്നോ വിഷ്ണുനാവിധൃതഃകരൈ- നമിതഃസർവ്വദേവൈശ്ച പാണ്ഡിത്യനമോസ്തുതൈ= ഓംപാണ്ഡിത്യായവിദ്മഹൈപാവമാനായധീമഹി- തന്നഃശംഖഃപ്രചോദയാൽ=ശംഖദേവതാഭ്യോനമഃ-

ചന്ദനം പുഷ്പം സമർപ്പയാമി, എന്നു ചൊല്ലി ശംഖമുദ്ര കാണിക്കണം.

“ആഗമാതന്മന്ത്രദേവാനാംഗമനാതന്മന്ത്രരക്ഷസാം-
കർപ്പുഘണ്ടാരവതത്രദേവതാഫാപനലക്ഷണം=
ഘണ്ടായൈനമഃ ഗന്ധാക്ഷതപുഷ്പം സമപ്തയാമി”
എന്നു മണി പൂജിക്കണം. “ഓം ടിവെടിവെസഭശീരന്ത്ര
മദ്ധ്യം കൃഷ്ണാഭസേധപസദ് മനോജാഃ-
അഹംഭാസാവൃഷഭോവസ്തയന്തൊ-
ഭവ്രജേവർതിനംശംബരംച=ടിപദേവതാഭ്യോനമഃ-ഗ
ന്ധാക്ഷതപുഷ്പം സമപ്തയാമി, എന്നുവിളക്കു പൂജിക്കണം.
അപവിത്രപവിത്രോവാസവാവസ്ഥാംഗതോപിവാ
യഃസുരേൽപുണ്ഡരീകാക്ഷംസഞ്ചാമ്യാഭ്യന്തരംശുചിഃ”-
എന്നു ശംഖോദകംകൊണ്ടു തന്നെയും പൂജോപഹാരങ്ങ
ളെയും പ്രോക്ഷിക്കണം. പിന്നീടു കയ്യിൽ പുഷ്പാമൃതതു
കൊണ്ടു അതാതു മുത്തികളുടെ യ്യാനം (താഴെപ്പറയുന്നതു)
ചൊല്ലി ആവാഹിക്കണം.

‘ശാന്താകാരംഭജഗശയനം പദ് മനാഭംസുരേശം
വിശ്വാധാരംഗഗനസദിശംമേഘവണ്ണശുഭാംഗം-
ലക്ഷ്മീകാന്തംകമലനയനംശാഗിഭിർയ്യാനഗമ്യം
വദന്ദവിഷ്ണുഭവഭയഹരംസവലാകൈകനാഥം.,

ഇത് വിഷ്ണുവിന്റെ യ്യാനം.

യ്യായേന്നിത്യാമഹേശംരജതഗിരിനിഭംചാരുചക്രാവ-

(തംസം

രതാകല്ലോജപലാംഗംപരശുമുഗവരാഭീതിഹസ്തംപ്രസ-

(ഘം

പദ് മാസീനംസമന്താൽസുതമമരഗണൈ വ്യാപ്രകൃത്തിഃ

(വസാനം

വിശ്വാഭൃംവിശ്വപവദ്യംനിഖിലഭയഹരംപഞ്ചവക്ത്രംത്രി-

(നേത്രം.

ഇത് ശിവന്റെ യ്യാനം.

ഗജവദനമചിത്യാംതീക്ഷ്ണദംഷ്ട്രംതീന്ദ്രേതം

ബൃഹദഭരമശേഷംഭൂതിരാജംപുരാണം-

അമരവരസുപുഷ്പംരക്തവണ്ണസുരേശഃ

പത്മപതിസുതമീശം വിഷ്ണുരാജനമാമി.

൩

ഈ ഗണപതിയുടേത്.

സശംഖ ചക്രംരവിമണ്ഡലൈസ്ഥിതം

കശേശയാക്രാന്തമനന്തമച്യുതം-

ഭജാമിബുദ്ധാതപനീയമുത്തിം

സുരോത്തമം ചിത്രവിഭൂഷണോജ്ജ്വലം-

൪

ഇതു സൂര്യന്റേതു്.

“വിദ്യഭ്രാമസമപ്രഭാംഗുഗപതിസ്തലാസ്ഥിരാഞ്ചീഷണാം
കന്യാഭീകരവാളഖേടവിലസലസ്താഭീരാസേവിതാം
ഫസ്തേശ്വരപ്രഭാഭിഭേദഗിശിഖാംശ്ചാപംഗുണാന്തജ്ജ-

(നീം

ബിഭ്രാണാമനലാത്മികാംശശിധരാംദഗ്ദ്ധാംത്രിനേത്രാംഭജെ.

എന്നു ദേവിയുടെ ധ്യാനം.

“ധ്യായാമി” എന്നു സംകല്പിച്ചു് ‘ഓംസഹസ്രശീ
ഷാപുരുഷഃ—(എന്നു തുടങ്ങിയ ഋഷിം) ‘ആഗച്ഛദേവദേ
വേശതേജോരാശൈജഗല്പതെ- ക്രിയമാണാംമയാപൂജാംഗ
മാണസുരസത്തമ—(എന്നമന്ത്രവും) ചൊല്ലി ‘ശ്രീഅമുക
ദേവതാഭ്യോ (അല്ലങ്കിൽ—ദേവതായെ) നമഃ’ എന്നാ
വാഹനമുദയോടുകൂടി ചൈതന്യകലയെ സൃഷ്ട്മനവഴിമു
ക്ത ലൂടെ വരുത്തി എടുത്തപ്പോഴാഞ്ഞലിസമപ്പിക്കണം.

(ശാലഗ്രാമപുനേ, നൈവആവാഹനവിസർജ്ജനേ, എന്നു ബ്രഹ്മണ
മുജ്ജതിനാൽ സാമഗ്രാമപു ക്കും ആവാഹിക്കലും ഉപാസിക്കലുംവേണ്ട. അ
പ്പോൾ മന്ത്രാവസാനത്തിങ്കൽ ശ്രീവിഷ്ണവൈശ്രീഗുണിഹായ, എന്നു (വേ
ണ്ടതുപോതു്) സർവ്വോപചാരരത്നം പൂജമപ്പിക്കു)

പിന്നീടു് ആവാഹിതദേവനെ സംസ്ഥാപനമുദ്രകൊ
ണ്ടു സ്ഥാപിക്ക ‘ഓംപുരുഷഹൃവേദംസദ്വം—‘നാനാരത്ന
സമായുക്തം കാൽതസ്ഥവിഭൂഷിതം, ആസനംദേവദേ
വേശപ്രീത്യർത്ഥം പ്രതിഗൃഹ്യതാം, ശ്രീ അമുകദേവതാ
യെ—ആസനാന്തർമുഖസീപന്ത്രം—;എന്ന് ആസനം.

‘ഓംഹിതാവാസ്യമഹിമാ—; ‘പാദ്യംഗുമാണദേ
വേശസദ്വക്ഷേമസമർത്ഥംഭൊ- ഭക്ത്യാസമപ്പിതംദേവലോ
കനാഥനമോസ്തതെ, ശ്രീ അമുകദേവതായെനമഃ പാദ്യം
—; എന്നു പാദ്യം. ‘ഓം ത്രിപാദൂർദ്ധ്വപാദളൈൽപുരു
ഷഃ—; ‘നമസ്തേദേവദേവേശനമസ്തേധരണീധര. നമസ്തേ
ജഗദധാരാതർക്കഘ്നം നഃ പ്രതിഗൃഹ്യതാം; ശ്രീഅമുകദേവ
തായെ—അർഘ്യം സമർപ്പയാമി. എന്ന് അർഘ്യം.
‘ഓം തസ്താദിരാജായത—; ‘കല്പരവാസിതം തോയം മ
ന്ദാകിന്യാഃ സമാഹൃതം. ആചമ്യതാം ജഗന്നാഥമയാദ
ത്തംഹിഭേകതിതഃ. ശ്രീ അമുകദേവ—ആചമനീയം—, എ
ന്നാചമനീയം (സമർപ്പിക്ക) ‘ഓം യൽപുരുഷേണമവി

ഷാ—; ‘ഗംഗാസരസ്വതീ രേവാപയോഷ്ണീ നമ്മദാജ
ലൈഃ സ്താപിതോസിമയാ ദേവതമാശാന്തിം ‘കരുഷ്യ
മെ, ത്രിഅമുകദേവ സ്താനീയം—, എന്ന സ്താനം
പിന്നീടാചമനത്തിനുള്ളം- പിന്നീട് ‘തായജ്ഞംബർഹി
ഷി—, ത്രീ അമുകദേവ—വസ്രം സമർപ്പിയാമി; എന്ന വ
സ്രം- പിന്നെ ആചമനീയജലം ‘ഓംതസ്താദ്യജ്ഞാൽ—;
അമുകദേവതായൈ—, യജ്ഞോപവീതം; എന്നപുണ്യന്ത
ൽ. ‘ഓം തസ്താദ്യജ്ഞാൽ സർവ്വഹൃതഗ്രചഃ—, അമുക—, ഗ
ന്ധം സമർപ്പിയാമി; എന്ന ചന്ദനം.

ഓംതസ്താദശപാ—; അമുകദേവതായൈ—; പുഷ്പാ
ണി സമർപ്പിയാമി; എന്ന പുഷ്പം. ഓംയൽപരജം—; അ
മുക—ദേവ—, ധൂപംസമ—, എന്ന ധൂപം. പിന്നീടുശം
ഖതീതം നിലത്തു വീഴ്ത്തിധൂപമുദകാണിച്ചുകൈകഴുക
ണം. ഓംബ്രാഹ്മണോസ്യ—, അമുകദേവ—, ദീപം സമ
ർപ്പിയാമി, എന്നദീപം.

[സ്തോത്രയുദ്ധപദ്യപദ്യപദ്യങ്ങളാൽനാമമാചാര്യൻ, എന്നപ്രമാണത്താൽ
സ്താനം ധൂപം ദീപം എന്നീയുട്ടങ്ങളിൽമണികിലുക്കണം. നിവേദ്യത്തിൽ
പുഷ്പംകാട്ടി ഇടത്തേപ്പെരുവിരൽ കൊണ്ടു പാത്രം തൊട്ട്,
കൈകഴുകിനിവേദ്യത്തിൽ തീർത്ഥം തളിയ്ക്കുക.

‘ഓം ചന്ദ്രമാമനസൊ—, അമുകദേവതായൈനമഃ-
നൈവേദ്യം സമർപ്പിയാമി- എന്ന നൈവേദ്യം പിന്നെആ
ചമനീയാത്ഥംജലം. ‘ഓം അമൃതോപസ്തരണമസി, എ
ന്ന പിന്നെയും ജലം. “ഓം പ്രാണായസപാഹാ ഓം അപാ
നായസപാഹാ ഓം വ്യാനായ സപാഹാ ‘ഓം ഉദാനായ
സപാഹാ ഓം സമാനായസപാഹാ എന്ന പ്രാണാദിമദ്രക
കളോടു കൂടി അഞ്ചുപ്രാണാഹൃതികൾ ഓം ബ്രാഹ്മണേ
സപാഹാ എന്ന നിവേദനം- ‘നൈവേദ്യമയ്യെ പ്രാശനാ
ത്ഥം പാനീയം സമർപ്പിയാമി, എന്ന വീണ്ടുംജലം-ഓം പ്രാ
ണായസപാഹാ ഉത്തരാപോശനം സമർപ്പിയാമി എന്ന പി
ന്നെയും ജലം-ഹസ്തപ്രക്ഷാളനം സമർപ്പിയാമി-മുഖപ്രക്ഷാ
ളനം സമർപ്പിയാമി വീണ്ടും ജലം-‘കരോദപത്ത്നാത്ഥം ച
ന്ദനം സമർപ്പിയാമി; എന്ന ചന്ദനം. മാംഭവധാരാർത്ഥം താംബൂ
ലം സമർപ്പിയാമി എന്നപക്ഷേ താംബൂലവും നിവേദിക്കു് ഓം നാഭ്യാ
ആസീദന്തദിക്ഷം, എന്ന നമസ്കാരം-‘ഓം സപ്താസ്യാസ
ൻ—, എന്ന പ്രദക്ഷിണം:കായജ്ഞേനയജ്ഞമയജ്ഞം...
എന്ന് ഉദപസിക്കയൊ പുഷ്പാഞ്ജലി വിസർജ്ജിക്കയൊ(പ്ര

തിമയുടെതരം പോലെ) വേണ്ടതുചെയ്യുകൊൾക. ‘അന്നേ നയമാജ്ഞാനേനകൃതപൂർവ്വാരായണേന അമക (ഇന്ന) ദേവതാ പ്രിയതാം നമമ തൽസൽ ബ്രഹ്മാപ്തമസ്തു; എന്നു പുഷ്താക്ഷതമിട്ടു പീഠം തൊട്ടു മൂലം ചൊല്ലി ഉദസി ചൂ കൊള്ളുക ശുഭം.

[ഇപ്രകാരം അതതു മുന്തികളുടെമൂലമന്ത്രം കൊണ്ടും ചുരുക്കത്തിലായാൽ നാമമന്ത്രങ്ങൾ ചതുർവൃന്തമായി ഉച്ചരിച്ചും പൂജിക്കാം. പുരുഷസൂക്താദികൂട്ടാതെ കഴിക്കുന്നതു സാധാരണയാണ്. ഇതെല്ലാം ‘ദർശകൾ, എന്നുമട്ടിൽ വികലങ്ങൾതന്നെ. തനിഷ്ഠവേണ്ടിയും കൂലിയ്ക്കായും പൂജിക്കുന്നതിൽ ഫലഭേദവും ഇതു മൂലം കാണാം. ക്ഷേത്ര സ്ഥഭവങ്കലും കർമ്മംന്റെ പുജാകാൽത്തിലും ഇങ്ങിനെയാണെങ്കിലും ദശഭക്തിയുക്തന്മാർ ആത്മാത്മമായിപൂജിക്കുന്നതിൽ നിരന്തരപരിപൂർണ്ണതയുണ്ടെന്നതു വ്യത്യസ്തമാണ്. ഇതിനു കാരണം, മഹാത്മാക്കളുടെ ഹൃദയത്തിൽ പ്രചഞ്ചനക്കൾ ദശമൂലങ്ങളായിരിക്കയില്ലെന്നുള്ളതാകുന്നു. (“ആഹ്വാനാലുപചാരേഷുപ്രത്യേകംപുഷ്പപാഥസീ ഭതപാസംക്ഷാജ്വലകരാവു പചാരാന്തരം ചരേത്”) എന്നു പ്രമാണമുള്ളതിനാൽ ആവാഹനമുതലായ ഓരോ ഉപചാരത്തിനും ഇടയ്ക്കിടയ്ക്കു പൂവും നീരും കൊടുത്തു പ്രത്യേകം പ്രത്യേകം കൈകഴുകണമെന്നുപക്ഷമുണ്ട്.) ‘യത്പുരുഷേണ, എന്നുള്ള സ്നാനവിധികഴിഞ്ഞിട്ട്, ഉണ്ടെങ്കിൽ ദഗ്ദ്ധം ഭയിഷ്ഠതം മധു(തേൻ) ശർക്കര (പഞ്ചതാര) എന്നീ പഞ്ചാമൃതം കൊണ്ടും അഭിഷേകം ചെയ്യാം. “ഓംആപ്തായസ്വപസമേതുതേ, വിശപതഃസോമവൃഷ്ണം ഭവാവാജസ്യസംഗമേ. ദഗ്ധംകാമദൃഘോല്പന്നം ദേവാനാം പ്രീതികാരകം സ്നാനാത്മംതൈമയാനീതം ഗൃഹാണ ഘടസംഭൃതം” സ്നാനാത്മംപയഃസ്നാനംസമപ്തയാമി എന്നു പാലുകൊണ്ടും പിന്നീടു ശുദ്ധജലം കൊണ്ടും അഭിഷേകം ചെയ്യണം.

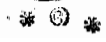
“ഓംഭയിക്രാവ്ണൊഅകാരിഷംജിജ്ഞാശപസ്യവാജിനഃ സുരഭിനൊമുഖാകരൽപ്രണഭ്രയംഷിതാരിഷൽ ചന്ദ്രമണ്ഡലസംകാശംസർവ്വഭവപ്രിയംഭയി- സ്നാനാത്മംതൈമയാദത്തംപ്രീത്യത്ഥംപ്രതിഗൃഹ്യാതാം”

ഭയിസ്നാനം സമപ്തയാമി-എന്നു തൈരുകൊണ്ടും വീണ്ടും ജലം കൊണ്ടും അഭിഷേകം. “ഓംഹൃതം മിമിക്കു.

ഏതമസ്ത്രയോനി, ഏതെന്തിതൊ ഏതമവസ്ത്രധാമ അ
 നഷ്ടപഥമാവമാദാസസ്വ സ്വാമാകൃതം വൃഷഭവക്ഷിമ
 വ്യം. ആജ്യം സുരാണാമാഹാരമാജ്യം യജ്ഞൈപ്രതിഷ്ഠി
 തം ആജ്യം പവിത്രം പരമംസ്നാനാത്ഥം പ്രതിഗ്രഹ്യതാം”
 ഏതസ്നാനം സമപ്തയാമി. എന്നുനെയ്തിഭിഷേകം കഴി
 ച്ച ശുദ്ധജലം-“ഓം മധുവാതാജ്ഞായൈ, മധുക്ഷരന്തി
 സിന്ധവഃ മാധപീനഃസന്തേപാഷ്ടധീഃ-൧- മധുനക്കരമുതൊ
 ഷസോ, മധുമല്ലാത്ഥിവാംരജഃ മധുവ്യേരസ്തനഃപിതാ -൨-
 മധുമാന്നോ വനസ്തനിർമ്മധുമാം അസ്തസൃജ്ഞഃ മാധപീ
 ത്വാവോഭവന്തനഃ-൩-സദ്യൈഷധിസമുല്പന്നം ധിയുഷ
 സഭശംമധു സ്നാനാത്ഥം തൈപ്രയച്ഛാമി ഗൃഹാണപരമേ
 ശപര-മധുസ്നാനം സമപ്തയാമി-എന്നു തേൻകൊണ്ടും പി
 നീട്ട ജലംകൊണ്ടും അഭിഷേകം-‘ഓം സ്വാദുപയസ്വപദി
 വ്യാതജനനെ. സ്വാദുരിദ്രായ സുഹവീതുനാമ്നെ- സ്വാ
 ദുർമ്മിത്രായവരണായവായവൈ, ബൃഹസ്പതയൈ മധുമാം
 അദാഭ്യഃശക്താം ഗുഡസംഭൃതം ശുഭ്രാമലനിവാരിണീം
 തുഭ്യം തുഭ്യോദദാമിസ്നാനാത്ഥം സ്വാദുസ്വാദുതരാമഹം”-ശ
 ക്താസ്നാനം സമപ്തയാമി എന്നു പഞ്ചസാരകൊണ്ടും വീ
 ണ്ടും ശുദ്ധജലംകൊണ്ടും അഭിഷേകം.

(വിഷ്ണുവിനു പുരുഷസൂക്തം കൊണ്ടും മഹാപുരുഷ
 വിദ്യകൊണ്ടും, ശിവനു ത്രുംബകം കൊണ്ടും കണ്ഠദ്രാവ്യ
 പേതനെ” എന്ന രുദ്രസൂക്തം കൊണ്ടും ദേവിഷ്ഠ ശ്രീ
 സൂക്തംകൊണ്ടും അഭിഷേകം പ്രധാനമാകുന്നു. ശ്രീസ്ത
 ക്തം ഒടുവിൽ മന്ത്രകോശത്തിൽ കാൺക. പഞ്ചദേവ
 തകൾക്കും അന്താതിന്റെ അഥവശീഷവും ഉപയോഗ
 പ്പെടുത്താം.)

ത്രുംബകം—:ത്രുംബകമിത്യസ്യ മൈത്രാവരണിച്ച്സി
 ഷ്യാമുത്വം ജയൊരഭ്യോനഷ്ടപ്- അഭിഷേകേ (അല്ലെങ്കി
 ൽ ഇന്ന) വിനിയോഗഃ ഓം ത്രും ബകം യജാമഹൈസി
 ഗന്ധിം പുഷ്ടാവർണം- ഉദ്യാതകമിവബന്ധനാൻമുൻത്രോ
 ര്മുക്ഷീയമാദ്യതാൽ-)അർഹ- ബഹുവിസ്താരവിസ്താരിത
 പുണ്യകീർത്തിയായി ഉപാസകന് അണിമാടിബഹുവിധശ
 ക്തിവർദ്ധിപ്പിക്കുന്നവനായിരിക്കുന്ന ത്രുംബകനെ(ബ്രഹ്മവി
 ണ്ണരുദ്രമുത്തികളുടെ പിതാവിനെ) ഞങ്ങൾ യജിക്കുന്നു. ആ
 കയാൽ കർക്കടകമാഹലം അതിന്റെ ഞെടുപ്പിൽ നിന്നു

വിടം പോലെ സായുജ്യമോക്ഷപ്രാപ്തിയോളം മൃത്യുവിന് (സംസാരത്തിൽ) നിന്നു മോചിപ്പിക്കണം!)

അഭ്യസ്യകതം—: ‘കദ്രാഭയേതിനവച്ഛസ്യ ഫലേഭ്യഃ ക
 ണേപാ, അദ്രാ. ഗായത്രി- (അഭിഷേകേവിനിയോഗം)- ഓം
 കദ്രാഭയപ്രചേതസേമീജ്ജ്ഞാമായതവ്യസേ- വോചേമ
 ശംതമംഹൃദൈ= ധ= യഥാ നൊ അറിതിഃ കരല്പശ്ചൈവ
 ജ്യായഥാഗവൈ- യഥാ തോകായരുദ്രിയം=൨= യഥാപ്രാപ്തോ
 മിത്രോവരുണായഥാരുദ്രശ്ചകേതതി-യഥാവിശ്വേ സജോ
 ഷസഃ= ൩= ഗായപതിം മേധപതിംരുദ്രജലാഷഭോഷം-
 തച്ഛം യൊസ്മന്മമീമാഹ=൪=യഃ ശുക്ര ഇവസ്യജ്ഞാഹിര
 ബ്ധമിവരോചതെ-ശ്രേഷ്ഠേ വാനാം വസു= ൫= ശംനഃ ക
 രത്യർച്ചതസ്യഗം മേഷായമേഷ്യ-നൃഭ്യോനാരിഭ്യോഗവൈ=
 ൬=അസ്തസോമന്ത്രിശമധിനിയേഹിശതസ്യനൃണാം- മഹി
 ശ്രവസ്യവിനൃമ്ണം=൭= മാനഃ സോമപരിബായൊ മാരാത
 യൊജ്ജ്ഞാഹരന്-ആനഇന്ദ്രോവാജൈജേ=൮= യാസ്തപ്രജാഅ
 മൃതസ്യപരസ്ഥിൻ യാമനൃതസ്യ-മൃഗാന്നാഭാസോമവേന
 ആഭ്രഷന്തിസോമവേഃ”=൯=ശുഭം —

‘ഇമാരുദ്രായതവസൈകപർദ്ദിന്യേ’ എന്നു തുടങ്ങിയ ഏകാദശരുദ്രവും പ്രധാനം തന്നെ. ഇതും അഥവശീഷ്ണങ്ങളും വിസ്തരഭയത്താൽ ഉദ്ധരിച്ചിട്ടില്ല. രുദ്രാഭ്യായം ഉപനിഷത്സംഗ്രഹം അഥവാ ബ്രഹ്മകർമ്മസമുച്ചയം, ഇവയിൽ കാണുക)

പൂജാരംഭത്തിൽ ശ്രുതേണി മാതൃകാ (ലിപി) ന്യാസം ഇവയും വിശേഷമാണ്. ഗ്രന്ഥഗൗരവം ഭയന്നു വളരെ ചുരുങ്ങിയരീതിമാത്രം ഉദ്ധരിച്ചു കൊള്ളുന്നു:—ഗായത്രി കൊണ്ടു പ്രാണായാമം ചെയ്തു ഹൃദം എന്ന ബീജം കൊണ്ടു കണ്ഡലിനിശക്തിയെ നാഭി സമീപത്തിൽ നിന്നും എഴുന്നേല്പിച്ചു ഭീപപ്രഭുപോലെ ഹൃദയപഥത്തിൽ വിളങ്ങുന്ന ജീവനെ ‘ഓംഹംസഃ, എന്നു ബ്രഹ്മത്തിങ്കലാക്കിയാമക ക്ഷിസ്ഥനായ പാപപുരുഷനെ ധ്യാനിച്ച് യം എന്ന വായുബീജം ജപിച്ചു വായുവിനെ വലത്തേമുക്കിൽ കൂടിപ്പുരിച്ചു പാപപുരുഷനെ ശോഷിപ്പിച്ചു ‘ഓം, എന്ന അഗ്നിബീജം ഉച്ചരിച്ചുനാമംകൊടുവിനാഴിക (പൂരകത്തെ അപേക്ഷിച്ചു) കർമ്മം ചെയ്തു ഹരിപ്പിച്ചു വീണ്ടും “യം” ബീജം ജപിച്ച് കർമ്മത്തിൽ പകുതിസമയം കൊണ്ടു ഇന്ദ്രിയയിൽ കൂടി തത്ത്വസ്മൃതത്തെ രേചിച്ചുതായിഭാവി)ക്കണം-

പുറത്താക്കണമെന്നതും-ചിന്തിട്ടു സുഷുമ്നാഭാസ്ഥനായുള്ള ചന്ദ്രൻ നിന്നു വിട്ടുന അമൃതിനാൽ ആപ്പാവിതവിത്രഹനായി ഏന്നു നിനയ്ക്കുക. ഇങ്ങിനെ ശ്രദ്ധിസംക്ഷേപം.

തൊഴുതുചിട്ടിച്ചുകൊണ്ടു അഞ്ചലിയ്ക്കുകത്തു (കൈയ്ക്കുള്ളിൽ) അം ആം ഇം ഇം ഉം ഉം ളം ളം ഞം ഞം ഏം ഏം ഓം ഓം അം അം കം ഖം ഗം ഘം ങം ചം മം ജം ത്വം ഞം ടം റം ഡം ഡം ണം തം ഫം ഭം ധം പം ഫം ബം ഭം മം യം രം ലം വം ശം ഷം സം ഹം ഉം ക്ഷം ഏന്നു മാതൃകാബീജങ്ങളെ അനുസ്മരിച്ചു, കൈരണ്ടും കത്രികപ്പട്ടിട്ടു ആ മൂല്പാദം മൂന്നുരുതടവുക ഇങ്ങിനെ സംക്ഷേപം (വിസ്തരിച്ചു ആകരങ്ങളിൽ.)

പൂജയുടെ സാമാന്യസ്വരൂപം തന്ത്രസാരത്തിൽ ഇങ്ങിനെ പറയുന്നു:—

ആദാവൃഷ്ടാദികന്യാസംകരതൃഭിസ്തതഃപരം
അംഗുലിവാചകന്യാസൈഃഏദംനിന്യാസഏവച-
താലത്രയംചിഗ്ബന്ധംപ്രാണായാമസ്തതഃപരം
ധ്യാനംപൂജാജപശൈവസർവ്വതന്ത്രേഷ്വപയംവിധിഃ

സാധാരണയിലുള്ളതും പ്രധാനമായതും മുമ്പു പറഞ്ഞഷോഡശോപചാരപൂജനമാണ്. ചുരുക്കിദശോപചാരമായിട്ടും പഞ്ചോപചാരമായിട്ടും കൂടി ആവാം അവയുടെ ക്രമം.

“പാദ്യമർഘ്യംതഥാചാമംമധുപക്വാചമസ്തഥാ-
ഗന്ധാദയൊന്നൈവേദാന്താഉപചാരാദശക്രമാൽ.”

“ഗന്ധാദയൊന്നൈവേദാന്താപൂജാ പഞ്ചോപചാരികാം” ഇങ്ങിനെയാകുന്നു. ശ്രീമത് ശ്രീപുരസുന്ദരിക്ഷുപതഃ ഷഷ്ഠി (൬൪) ഉപചാരം പ്രധാനമാണ്. അവയുടെ രീതി; ൧ ആസനാരോപണം, ൨ സുഗന്ധിതൈലാഭ്യംഗം, ൩ മജ്ജനശാലാപ്രവേശനം, ൪ മജ്ജനരത്നപീഠോപവേശനം ൫ ഭിച്വസ്നാനീയം, ൬ ഉപേന്തനം (തേപ്പു) ൭ ഉഷ്ണാദേകസ്നാനം, ൮ കനകകലശം എന്ന കലതിത്ഥിഭിഷേകം, ൯ ധൗതവസ്ത്രപരിമാജ്ജനം, ൧൦ അരുണദൂകൂല (ചെത്തിപ്പട്ട) പരിധാനം, ൧൧ അരുണദൂകൂലോത്തരീയം, ൧൨ ആലേപനമണ്ഡപപ്രവേശനം, ൧൩ ആലേപപീഠോപവേശനം ൧൪ ചന്ദനംതൂരകംകമകംപൂരകസ്തുരീഗോരോ

ചനാഠി വൃഗന്ധസർപ്പാംഗാൻലേപനം, ൧൫ കേശഭാരസ്വ
കാലാതൃതധൂപ, മല്ലികാമാലതീജാതീചന്ദനകാശോകകൽ
ഹാരസർപ്പത്തുകസുമമാലാഭ്രം, ൧൬ ഭൂഷണമണ്ഡപ
പ്രവേശനം, ൧൭ ഭൂഷണമണിപീരോപവേശനം, ൧൮ നവര
ത്നമുക്തം, ൧൯ ചന്ദ്രശങ്കലം, ൨൦ സീമന്തസിന്ധൂരം, ൨൧
തിലകരത്നം, ൨൨ കാലാഞ്ജനം, ൨൩ കണ്ഠ (ഭൂഷണ)
പാളീയുഗ്മം, ൨൪ നാസാഭരണം, ൨൫ അധരയാവകം
൨൬ ഗ്രഥനഭൂഷണം, ൨൭ കനകചിത്രപദകം, ൨൮ മഹാ
പ കം ൨൯ മുക്താവലി ൩൦ ഏകാവലി ൩൧ ഭവേന്ദ്ര
കം ൩൨ കേയുരയുഗചതുഷ്ടയം (ജോടി ൪) ൩൩ വലയാ
വലി ൩൪ ഉൾമ്മികാവലി (മോതിരം) ൩൫ കാഞ്ചിദാ
മം ൩൬ കടിസൂത്രം ൩൭ ശോഭാഖ്യാഭരണം ൩൮ പാദ
കടകം ൩൯ രത്നരൂപരം ൪൦ പാദാംഗുലീയകം ൪൧ ഏ
കകര പാശം ൪൨ അന്യകര അങ്കുശം ൪൩ ഇതരക
ര പുണ്യേഷുചാപം (കരിമ്പിൻവില്ല) ൪൪ അപരകര
പുഷ്പബാണം ൪൫ ശ്രീമന്മാണിക്യപാദകാ ന്ന സ്വസ്വ
മാനവേഷവസ്ത്രാവരണഭവതാളിഃ സഹ (തകളോടുകൂടി)
സിംഹാസനാരോഹണം ൪൭ ശ്രീകാമേശ്വരപത്മകോപ
വേശനം ൪൮ അമൃതാശനചഷകം ൪൯ ആചമനീയം
൫൦ കല്പരവടികാ ൫൧ ആനന്ദോല്ലാസവിലാസഹാസം
൫൨ മംഗലാരാത്രികം ൫൩ ശേപതല്പത്രം ൫൪ ചാമരയു
ഗളം ൫൫ ഭൂഷണം ൫൬ താലവൃന്ദം ൫൭ ഗന്ധം ൫൮
പുഷ്പം ൫൯ ധൂപം ൬൦ പിപം ൬൧ നൈവേദ്യം ൬൨ പ
നരാചമനീയം ൬൩ താമബൂലം ൬൪ വന്ദനം.

ശ്രീഭം.

൫. മുദ്രാവിധി

‘മോദനാൽസർപ്പഭവാനാംഭവണാല്ലാപസന്തതേ
തസ്മാന്നുഭേതിസാഖ്യാതാസർപ്പകാമാർത്ഥസാധനീ.’

സർപ്പഭവന്മാരുടേയും പ്രസാദവും പാപശാശിയുടെ

പുരികരണവും ഉണ്ടാകകൊണ്ടു സർവാഭീഷ്ടാഗ്രിയായ ഇതിനു മുദ്രയെന്നു പറയുന്നു വെന്നു താല്പര്യം.

‘മുദ്രാവിമുക്തമന്യേനക്രിയതേ കർമ്മദൈവികം യതിതന്നിഷ്ഠലംതസ്സാൽകർമ്മമുദ്രാനപിതശ്ചരേൽ.’

എന്നുള്ള പ്രമാണബലത്താൽ മുദ്രകൂടാതെ അനുഷ്ഠിക്കുന്ന ദൈവികകർമ്മം നിഷ്ഠലമാണെന്നും ആകയാൽ ആ വിധകർമ്മകലാപം മുദ്രകളോടുകൂടിത്തന്നെ ചെയ്യണമെന്നും സിദ്ധിക്കുന്നു.

“ഹസ്തപയതപയോവക്ത്രസമ്മുഖൈചപരസ്വരം വാമാംഗുലിർ ക്ഷിണാനാമംഗുലീനാംചസംധിഷ്ടഃ സംവേശ്യമധ മാഭ്യാംതുതജ്ജന്യാംചപ്രയോജയേൽ കനിഷ്ഠൈവേദ അനാമാഭ്യാംയൗജ്ജ്യാത്സായേനമുദ്രികാ.”

ഹസ്തപ്രമാണപ്രകാരം കൈകൾകീഴ് മുഖമായിച്ചേർത്തു പിടിച്ചുകൊണ്ട് നടുവിൽ മറേനടുവീരലിന്റെ മുകളിൽ കൂടി കോൺതിരിച്ചു ഇടത്തെച്ചുണ്ടു വീരലിന്റെ അഗ്രഭാഗവുമായി ഘടിപ്പിച്ചു വലത്തുകൈയുടെ മൂണ്ടാണി നടുവീരലിന്റെ പിന്നിൽ കോൺതിരിച്ചു ഇടത്തെനടുവീരലിന്റെ അഗ്രത്തോടു ഘടിപ്പിച്ചു പിന്നീടു അണിവിരലുകളും ചൊവ്വിലുകളും ഇതുപോലെ തന്നെ സംഘടിപ്പിച്ചു പിടിക്കുന്നതു യേന മുദ്ര (അമൃതമുദ്ര) ആകുന്നു.

മുഷ്ടീവിനിഗ്ദ്വതാംഗശ്ചൈതസംയുക്തേഛാദിവിന്ദുസേൽ നസ്തജ്ജനഃതാഭിശൈതശിരസ്യഥശിഖാതലൈ നിരംഗുഷ്ടകനീഷ്ഠൈ തുനിരംഗുഷ്ടപ്രദേശിനീ മുഷ്ടീപൃഥക്തൈ സ്കന്ധഛായംവർമ്മണീസ്തൃതൈ തർജ്ജന്വാഭിത്രയംനേത്രം തലാസ്ഫോടോസ്രമീരിതം”

തള്ളവീരൽതള്ളി ശേഷമുള്ളവയുടേപ്പിടിച്ച് ഹസ്തത്തെ ഹൃദയത്തിൽ ചേർത്തുവയ്ക്കുന്നത്. ‘ഛായാർച്ചനമഃ’ എന്നുകാണിക്കണ്ട ഛായമുദ്രയും മൂണ്ടുവീരലൊഴിച്ചു മറേറല്ലാംചേർത്തു ശിരസ്സിൽതൊടുന്നതു (ഛായംഗന്യാസത്തിൽ) ‘ശിരസേസ്വപാഹാ’ എന്ന രണ്ടാമത്തേമുദ്രയും (ശിരമുദ്രയും) തള്ളവീരലും അണിവിരലുംഒഴിച്ചു ശേഷംകൊണ്ടു ചുഴിസ്ഥാനത്തു തലയിൽ പുറകോട്ടു കാണിക്കുന്നതു ശിഖയുടെ മുദ്രയും തള്ളവീരലും മൂണ്ടാണിയുംവിട്ടുള്ള വീരലുകൾ മടക്കി കൈകെട്ടുന്ന സംപ്രദായത്തിലാക്കി അന്യോന്യം കൈമുട്ടുകളുടെ മുകളിൽ സ്ഥാപിക്കുന്നതു കവ

ചമുദ്രയും മുണ്ടുവരിയും നടുവരിയും അണിവിരലുകൂട്ടി നേത്രങ്ങളിൽ ചേർന്നതു നേത്രത്രയായനമ.' എന്ന(നേത്ര) മൂദ്രയും അണിവിരലുകൂട്ടി തള്ളിയായാൽ ലിനേത്രമൂദ്രയും ചകൈകൾ രണ്ടിന്റേയും തള്ളുവരികളും നടുവരികളും ചേർത്തു നൊടിക്കുന്നരീതിയിൽ കാട്ടുന്നത് അസ്രമൂദ്രയുമാകുന്നു.

[അംഗുഷ്ഠം തർജനിയുംചേർത്തു (നഞ്ചിപ്പിടിക്കുപോലെ) കീഴോട്ടു (ശിരസ്സിന്) കാണിക്കുന്നതു ശിരോമൂദ്രായനം ചകൈമൂദ്രകളിനാൽ ഏല്പാവിരലും വീടത്തി അംഗുഷ്ഠം ചേർക്കുന്നതു കവചമൂദ്രയെന്നും വർണ്ണനരമുണ്ടു്]

“ഹസ്താഭ്യാമംഗലിംബലാപാ f നാമികാമുലപവു്ഞൊ-

അംഗുഷ്ഠനിക്ഷിപേശസേയംമുദ്രാതപാവഹനീനീമൃതാ

കൈകൾചേർത്തു വീടത്തിപ്പിടിച്ചു തന്തവരികൾ അകത്തേക്കുമടക്കി അണിവിരലിന്റെ മൂട്ടിൽ സംഘടിപ്പിച്ചു പിടിക്കുന്നത് ആവഹനമുദ്രയാകുന്നു.

‘അയൊമുഖീതപായംചേൽസ്വാൽസ്ഥാപനീമുദ്രികാമതാ,

ആവാഹനമുദ്രതന്നെ കൈകമത്തി കീഴ്പ്പോട്ടു കാട്ടുമ്പോൾ സ്ഥാപനി എന്ന മൂദ്രയാകുന്നു. (സംസ്ഥാപനിയെന്നുമുണ്ടു്.)

‘ഉഷ്ണീരിതാംഗുഷ്ഠമുഷ്ഠോപാസ്തസംയോഗാൽ സന്നിയാപനീ.

പെരുവരികൾ മേല്പുട്ടുനീട്ടി മററുള്ളവ ചുരുട്ടി കരങ്ങൾ രണ്ടും സമുഖം (മുഖത്തോടുമുഖം) ആയിച്ചേർത്തു പിടിക്കുന്നതു സന്നിയാപനീമുദ്ര

‘അന്തഃപ്രവേശിതാംഗുഷ്ഠസൈവസംരോധിനീമതാ,

ഈ രീതിയിൽ തന്തവരികൾ അകത്തേക്കുമടക്കി കാണിക്കുമ്പോൾ അതു സംരോധിനീമുദ്ര.

‘സവ്യഹസ്തധൃതാമുഷ്ഠിർഭിർഘായൊമുഖതർജ്ജനി

അവഗുണനമുദ്രേയമഭിതേ.ഭ്രാമിതാമതാ’

കീഴഗ്രമായി വലത്തെ മുണ്ടാണിനീട്ടി, ചുരുട്ടിയ ഇടംകൈകൊണ്ടുപിടിച്ചു ചൂറിക്കുന്നത് അവഗുണനമൂദ്രയാകുന്നു. ‘അവഗുണിതൊഭവ’ എന്നിടത്തുപയോഗിക്കണം.

‘അയോമുഖീയേനമുദ്രാഭേദംസ്വാപരിചാലിതാ

അമൃതീകരണീപ്രോക്താ മമ.നന്ദഭായിനീ.’

എന്നതിനാൽ യേനമൂദ്ര അയോമുഖമായി (കരാഗ്രം കീഴായി) ഭേദമെന്റമേൽ (മുകളിൽ) കാണിക്കുന്നത് അമൃതീകരണവും പരമാനന്ദകരവും ആണെന്നു കിട്ടുന്നു.

അയോമുഖൈശ്വരമിതാമുഷ്ടപുസ്തകാമുലികൾക്കുതന്നെ പരമീകരണനാമദേവസ്വരൂപലിഖിതം.

ഇതുകൊണ്ടുപറയുന്നതുകൊൾ കമത്തി പെരുവിര ലുകൾ മടക്കിപ്പിടിച്ചു ദേവന്റെമേൽ കാണിക്കുന്നതു പരമീകരണമെന്നാകുന്നു.

‘അഞ്ചുപ്രാജാപതിമുദ്രാസ്വദാസുദേവഭിയാചസാ’ തൊഴുതു പിടിക്കുന്നതിന്നു അഞ്ചുപ്രാജാപതിമുദ്രാസ്വദാസുദേവഭിയാചസാ- ഇതിന്നു വാസുദേവമുദ്രയെന്നും പറയാറുണ്ട്.

“സൈവശിഷ്യാദിപാദാന്തം ചാലിതാപേദയോമുഖീ മുദ്രാസ്വദാപികാനാമസദ്ഗുണാപ്തീദായിനി” ഈ മുദ്രയെന്ന കീഴ്വരയായി ദേവോപരികാണിക്കുന്നതു വ്യാപികയും സൽഗുണപ്രചാരണിയും ആകുന്നു. തർജ്ജന്യാദിത്രയൈകാഞ്ച മസ്തയോഃസംകുപന്മുഖൈ- പ്രസാരിതൈസുസരളൈതമാംഗുഷ്ഠകനിഷ്ഠികൈ- ദക്ഷമസ്തന്യതർജ്ജന്വാചാമന്യാനാമികാമുഖം അനാമുചാചതർജ്ജന്വാമുഖംമന്യാചമന്യാച= അംഗുഷ്ഠകനിഷ്ഠായാസംഗുഷ്ഠന്യകനിഷ്ഠായാ സ്വർഗയേദഗാലിനീമുദ്രാസ്വദാസുദേവഭിയാചകർഷിണീ.

കൈകളുടെമുണ്ടാണിമുതലായമൂന്നുവിരലുകളും മടക്കി വലത്തേത്തർജ്ജനി (മുണ്ടുവിരൽ) കൊണ്ട് ഇടത്തേ അണിവിരലിന്റെ അഗ്രവും അണിവിരൽ കൊണ്ട് ഇടത്തേ അണിവിരലിന്റെ അഗ്രവും അണിവിരൽകൊണ്ട് ഇടത്തേ മുണ്ടാണിയുടെ അഗ്രവും നടുവിരൽകൊണ്ട് ഇടത്തേ നടുവിരലിന്റെ അഗ്രവും സ്വർഗ്ഗപ്പിച്ചു; വിടർത്തു പിടിച്ചിരിക്കുന്ന പെരുവിരലുകളുടെ അഗ്രവും ചെറുവിരലുകളുടെ അഗ്രവും അതുപോലെതന്നെ സംയോജിപ്പിച്ചു പിടിക്കുന്നതു ഗാലിനി മുദ്രയാകുന്നു. (ഗാലനമെന്നാൽ അരികൽ അല്ലെങ്കിൽ മിഴ്ത്തൽ)-ഇതു തീർത്ഥാപകർഷിണി എന്നു പറയപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു.

‘പ്രയോജയേദിമാമുദ്രാദേവതാസ്സാനുകർമ്മണി.’

ഈ മുദ്രകൾ ദേവതാസ്സാനുകർമ്മത്തിൽ പ്രയോഗിക്കണമെന്നു പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. മോചകാശം മറ്റു സ്ഥലത്തും ഉപയോഗിക്ക. (‘യോഗകർമ്മണി’ എന്നും പാഠം)

“അംഗുഷ്ഠഗ്രേണസംസ്പൃശ്വകനിഷ്ഠായാമന്യാപദ്യണീ- ഗന്ധമുദ്രേതിസാഖ്യാതാംഗുഷ്ഠയോർമ്മന്യാപദ്യണീ= തർജ്ജന്വഗ്രേണസംസ്പൃശ്വേൽ പുഷ്പമുദ്രേതികീർത്തിതാ.”

തന്ത്രവിരലുകളുടെ അഗ്രം ചെറുവിരലുകളെ നടുക്കെട്ടുകളിൽ (മൂലരേഖകളിൽ ഏതും പക്ഷാന്തരമുണ്ട്) സ്ഥിരീകരിച്ചു കാണിക്കുന്നതു ഗന്ധമുദ്രയും പെരുവിരലുകളുടെ നടുക്കെട്ടുകളിൽ തർജ്ജനികൾ ചേർത്തു കാട്ടുന്നതു പുഷ്പമുദ്രയും ആകുന്നു.

‘തർജ്ജനീമധ്യമാനാമാമധ്യപാർവ്വ്യാണിനംസ്പശേൽ-
അംഗുഷ്ഠഗ്രേണതാധുപ ദീപനൈവേദ്യമദ്രികാഃ’

തന്ത്രവിരലുകൾകൊണ്ടു ചുണ്ടാണികളുടെ നടുക്കെട്ടെൊട്ടു കാണിക്കുന്നതു ദീപമുദ്രയും ചെറുവിരലുകളുടെ മധ്യരേഖ സ്ഥിരീകരിച്ചു കാണിക്കുന്നതു നൈവേദ്യമുദ്രയുമാകുന്നു.

അനന്തരം പഞ്ചപ്രാണാഹുതിമുദ്രകൾ:—

‘തർജ്ജനീമധ്യമാംഗുഷ്ഠപ്രാണമദ്രാപ്രകീർത്തിതാ-
മധ്യമാനാമികാംഗുഷ്ഠസ്യാദപാനസ്വമദ്രികാ=
കനിഷ്ഠാനാമികാംഗുഷ്ഠവ്യാനമദ്രാപ്രകീർത്തിതാ-
തർജ്ജനാനാമികാംഗുഷ്ഠസ്യാദപാനസ്വമദ്രികാ=
സമാനമദ്രാഹുലീഭിഃസംഹതാഭിസ്തപഞ്ചഭിഃ-’

തർജ്ജനീയും മധ്യവിരലും ചേർത്തു പിടിച്ചു തള്ളവിരലുകൊണ്ടു് അതിന്റെ മൂലത്തിങ്കൽ തൊട്ടു കാണിക്കുന്നതു പ്രാണമുദ്രയാകുന്നു

മധ്യവിരലും അണിവിരലും യോജിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു തന്ത്രവിരൽ അതിന്റെ മൂലത്തിങ്കൽ ചേർത്തുകാണിക്കുന്നതു് അപാനമുദ്ര. അണിവിരലും ചെറുവിരലും ചേർത്തു പിടിച്ചു് അതിന്റെ മൂലത്തിൽ തള്ളവിരൽ യോജിപ്പിക്കുന്നതു വ്യാനമുദ്ര. ചുണ്ടുവിരലും അണിവിരലും ചേർത്തു വെച്ചു പെരുവിരൽ അതിന്റെ മൂലസ്ഥാനത്തു ഘടിപ്പിക്കുന്നതു് ഉദാനമുദ്ര. അഞ്ചുവിരലുകളും യോജിപ്പിച്ചു കാണിക്കുന്നതു സമാനമുദ്ര.

[ഈ വിഷയത്തിൽ ‘കനിഷ്ഠാനാമികാംഗുഷ്ഠവ്യാനമദ്രാപ്രാണസ്വകീർത്തിതാ’ എന്നു തുടങ്ങി പക്ഷാന്തരപ്രസക്തിയുമുണ്ട്. ആയതു് അണിവിരലും ചെറുവിരലും ചേർത്തു പിടിച്ചു് അതുകളുടെ മൂലം പെരുവിരൽകൊണ്ടു തൊട്ടു പ്രാണമുദ്രയും ചുണ്ടാണിവിരലും നടുവിരലും ചേർത്തു പിടിച്ചു തന്മൂലത്തെ അംഗുഷ്ഠഗ്രംകൊണ്ടു തൊട്ടു് അപാനമുദ്രയും നടുവിരലും അണിവിരലും ചേർത്തു വെച്ചു തന്മൂലദേശം പെരുവിരൽകൊണ്ടു തൊട്ടു് ഉദാനമുദ്രയും ചുണ്ടാണി തുടങ്ങി മൂന്നു വിരലും ചേർത്തു പിടിച്ചു് അംഗുഷ്ഠഗ്രം

അതുകൂടെ മൂലത്തിൽ യോജിപ്പിച്ചു വ്യാനമുദ്രയും ശേഷം മുമ്പോലെയും കാണിക്കുകയെന്നാകുന്നു.

ഇവയിൽ ഓരോന്നിന്നും ക്രമേണ 'ഓം പ്രാണായ സ്വാഹാ' എന്നു തുടങ്ങിയുള്ള പഞ്ചപ്രാണന്മാരുടെ നാമമന്ത്രങ്ങളും ഉച്ചരിക്കണം.

“വാമാന്തേഷു തുസംഗ്രഹ്യഭക്ഷിണേനതുമുഷ്ടിനാ-
കൃതേപാന്താനന്തതൊമുഷ്ടിമന്തേഷ്വേനപ്രസാരയേൽ=
വാമാന്തലീസ്തമാഗ്നിഷ്ഠാഃസംയുക്താഃ സുപ്രസാരിതാഃ
ഭക്ഷിണാന്തേഷുസംസ്കൃതാമുദ്രാശംഖ്യസൃചോഭിതാഃ.”

വലത്തെക്കൈ ചുരുട്ടി ഇടത്തെ പെരുവിരൽ പിടിച്ചു വലംകൈ ഉയർത്തി ടി പെരുവിരൽ നീട്ടി, വിടർത്തും നീട്ടിയും ചേത്തും പിടിച്ചിരിക്കുന്ന ഇടംകൈയുടെ മറ്റു നാലുവിരലുകളേ ടു വലത്തേത്തള്ളവിരൽ യോജിപ്പിച്ചു പിടിക്കുന്നതു ശംഖമുദ്രയാകുന്നു.

[കൈകൾ മലത്തിപ്പിടിച്ചു അടുപ്പിച്ചു നടവിരലുകളുടെ തലക്കലെ അരികുകൾ തമ്മിൽ ചേർത്തു അവയുടെ കീഴിൽകൂടി അണുവിരലുകൾ ചേർന്നു മേൽ കട്ടയ്ക്കടി അങ്കയിൽ (കോണിച്ച്) പിടിച്ചു അവയുടെ അറ്റങ്ങളെ ചുഞ്ചണികൾ വളച്ചു വലിച്ചുപിടിച്ചു ചെറുവിരലുകൾ കീഴിൽകൂടി മേലോട്ടു വളച്ചു തള്ളവിരലുകൾ അംഗുലീമൂലങ്ങളിൽ ചേർന്നതു ശംഖമുദ്രയാകുന്നു എന്നു ഉപദേശമുണ്ട്.] ഈ പറഞ്ഞ ക്രമത്തിൽ വിരലുകൾവെച്ചു ചെറുവിരലുകൾ മുദ്രാഗുഹികൾക്കകത്തു (മുകളിൽ)കൂടി സ്വല്പം വളച്ചു പിടിക്കുന്നതു യോനിമുദ്രയാകുന്നു എന്നു സംപ്രദായജ്ഞന്മാർ പറയുന്നു

“മധ്യമേകടിലേകൃതാ തർജ്ജന്യപരിസംസ്ഥിതൈ-
അനാമികൈമധ്യഗതൈതമൈവഹികനിഷ്ഠകൈ=
സർവാംഗകത്രസംയോജ്യാഅംഗേഷുപരിപീഡിതാഃ-
ഏഷാതുപരമാമുദ്രായോനിമുദ്രേയമീരിതാ.”

എന്നു് ഇതിന്നു പ്രമാണവുമുണ്ടു്.

• അയൊമുഖൈവാമാഹസ്തമുഖപാസ്ത്രംഭക്ഷണസ്മരണ-
ക്ഷിപ്തപാശ്ചലീരംഗുലീഭിഃസംഗ്രഹ്യപരിവർത്തയേൽ=
പ്രോക്താസംഹാരമുദ്രേയംവിനിയുക്താവിസർജ്ജനൈ.”

ഇടത്തുകൈ കമത്തിപ്പിടിച്ചു് അതിനകത്തായി വലത്തുകൈ മലത്തിവെച്ചു് അംഗുലികൾ പിണച്ചു കാണിക്കുന്നതു സംഹാരമുദ്രയാകുന്നു. ഇതു വിനാശജനത്തിൽ (ഉപസിക്കുമ്പോൾ) ഉപയുക്തമായിട്ടുള്ളതാണു്. ഇങ്ങിനെ അത്യാവശ്യം വേണ്ട മുദ്രകളെ വിവരിച്ചു. അധിക

മാകട്ടെ തന്ത്രസാരകാളികാപുരാണാദികളിൽ കാണുക. ശുഭം ശാന്തി.

൩. ലക്ഷ്മിപൂജ.

ആദ്യമേതന്നെ ആചമനം ദേശകാലാദികീർത്തനപൂർവ്വം സംകല്പംചൊല്ലി, ആസനസ്ഥികരണം കലശാദ്യുത്ഥനം നിവ്വില്ലതാസിയുത്ഥം ഗണപതാപൂജനം തുടങ്ങിയ വയസ്സിച്ചു മുന്യ പൂജാക്രമത്തിൽ പറഞ്ഞതുപോലെ പര്യവേഷണകന്യാസാദി ചെയ്തുകൊൾക. [താഴെക്കാണുന്നപ്രകാരം ശ്രീസൂക്തന്യാസംകൂടി ആചരിക്കുന്നതുത്ഥമമാകുന്നു. 'ഓം ഹിരണ്യവണ്ണാം—' മൂലാവിത്; 'ഓം താം മ ആവ ഫ—' നേത്രങ്ങളിൽ; 'ഓം അശ്വപൂർവ്വാം—' കണ്ണങ്ങളിൽ; 'ഓം കാംസോന്മിതാം—' നാസികയിൽ; 'ഓം ചന്ദ്രാംപ്രഭാസാം—' മൂലത്തു; 'ഓം ആദിത്യവണ്ണാം—' കണ്ഠത്തിൽ; 'ഓം ഉപൈതമാം—' ബാഹുക്കളിൽ; 'ഓം ക്ഷുല്പിപാസാമലാം—, ഹൃദയത്തിൽ; 'ഓം ഗന്ധഭാരാം—, നാഭിയികൽ; 'ഓം മനസഃ കാമമാകൃതിം—, ഗുഹ്യത്തികൽ; 'ഓം കർദ്ദമേന—, ഗുടത്തികൽ; 'ഓം ആപഃസ്രജത—, ഉരുകളിൽ; 'ഓം ആർദ്രായഃകരിണീം—, മുട്ടുകളിൽ; 'ഓം ആർദ്രാഃപുഷ്പരിണീം—, ജഃഘകളിൽ; 'ഓം താംമആവഫ—, പാദങ്ങളിൽ; 'യഃശുചിഃ പ്രയന്താം—, സ്വ്യാംഗങ്ങളിൽ; ഇങ്ങനെ ക്രമം. കരന്യാസത്തിന്നു—, 'ഹിരണ്യവണ്ണായൈനമഃ, അംഗുഷ്ഠാഭ്യാം നമഃ= സുവണ്ണായൈ നമഃ തർജ്ജനീഭ്യാം നമഃ= രജതസ്രജായൈ നമഃ, മത്സ്യമാഭ്യാം—; ചന്ദ്രായൈ നമഃ, അനാമികാഭ്യാം—; ഹിരണ്മയൈ—, കനിഷ്ഠികാഭ്യാം—; ലക്ഷ്മ്യൈ നമഃ, കരതലകരപുഷ്പാഭ്യാംനമഃ;|| കരന്യാസംപോലെതന്നെ ഹൃദയാദിന്യാസത്തിന്നു ടി മന്ത്രങ്ങൾചൊല്ലി (ഹൃദയായനമഃ- ശിരസേസ്ഥാമാ, മുതലായതു ചേർത്തു) ചെയ്തുകൊള്ളണം ശ്രീസൂക്തം മന്ത്രവിചാരത്തിൽ കാണിക്കും.]

'ഓം സകുതമിവ തിതളനാപുനന്തോ
യത്രയീരാമനസാ വാചമകൃത-
അത്രാസഖായഃ സുഖാനിജാനന്തേ
ഭൈരവോലക്ഷ്മിന്നിഹിതാധിവാചി.'³

എന്ന മന്ത്രംകൊണ്ടോ ശ്രീസൂക്തംകൊണ്ടോ ലക്ഷ്മിയെ
ആവാഹിച്ചു ധ്യാനിക്കണം.

‘ഓംരാജാധിരാജായപ്രസമ്യസാഹിനെ
നമോവയംവൈശ്രവണായകർമ്മമം-
സമെകാമാൻകാമകാമായമഹ്യം
കാമേശ്വരോ വൈശ്രവണോദഭൗ’ =

കുബേരായ വൈശ്രവണായ മഹാരാജായ നമഃ= എ
ന്ന വൈശ്രവണനേക്കുറി ധ്യാനിക്കണമെന്നാണ്.

‘വ്യായാമിതാംമഹാലക്ഷ്മീം കർപ്പരകേഴാദിപാഡപരാം-
ശുഭവസ്ര പരീധാനം മുക്തരഭോണഭൂഷിതാം=
പങ്കജാസനസംസ്ഥാനാം സ്നേഹാനനസരോരുമാം-
ശാരദേന്ദുകലാകാന്തിം സ്തിഗ്ദ്ധനേത്രാം ചതുർജാം=
പദ്മയുഗ്മഭയവരവ്യഗ്രപാദകരാഞ്ചജാം-
അഭിതൊഗജയുഗ്മേന സിദ്ധമാനാംകരാഞ്ചനാ-
എന്നു ധ്യാനിക്ക- ‘ഹിരണ്യവണ്ണം—, ‘സമസ്രശീഷം-’
‘മഹാലക്ഷ്മീസമാഗച്ഛ പദ്മനാഭപദാദിമ-
പൂജാമിമം ഗൃഹാണതപതപത്വമഭേദി സംഭൂതാം-
എന്നു മൂന്നു മന്ത്രങ്ങൾകൊണ്ട് ആവാഹനം-
‘താംമആവഹ—, ‘പുരുഷഏവേദം—’
‘ആലയസ്തേഹികഥിതഃ കമലം കമലാലയ-
കമലൈകമലഹൃന്ദിൻ സ്ഥിതിർമൽകൃപയാകരു.’
എന്നാസനം- ‘അശ്വപൂർവ്വം—; ‘ഏതാവാനസ്യ—’
‘ഗംഗാദിസലിലാധാരം തീർത്ഥമന്ത്രാഭിമന്ത്രിതം-
ഭൂരയാത്രാശ്രമഹരംപാദ്യംമൈപ്രതിഗ്രഹ്യതാം- പാദ്യം-
‘കാംസൊസ്തിതാം—, ‘ത്രിപാദുർദ്ധ്വം—,
‘തീർത്ഥാദികൈർമ്മമാപുണ്യൈകല്പിതപാപഹാരകൈഃ
ഗൃഹാണാൻമഹാലക്ഷ്മീ ഭക്താനാമുപകാരിണ-
അർച്ച്യം-

‘ചന്ദ്രാംപ്രഭാസാം—, ‘തസ്താദിരാ—,
‘കർപ്പരാതൃസമ്മിത്രംശീതളംജലമുത്തമം-
ലോകമാതർഗൃഹാണേദം ഭക്തമാചമനം മയാ—
(ആചമനീയം-

‘ആദിത്യവണ്ണ തപസ്വേ—, ‘യജ്ഞപുരുഷേണ—,
‘സ്തന്നായതേ മഹാലക്ഷ്മീ കർപ്പരാതൃവാസിതം-
ആഹുതംസമുതിരേമഭ്യംസലിലംപ്രതിഗ്രഹ്യതാം,
(സ്നാനം

‘ആപ്തായസ്വ—, മുതലായതുകൊണ്ടു പഞ്ചാമൃതം-
 ‘പയൊദധിപ്ലവതംദേവി മധുശക്തയായുതാ-
 പഞ്ചാമൃതമയാദത്തം സ്താനാർഥ പ്രതിഗ്രഹ്യതാം-
 (ഇതം ടി ക)

‘ഓംകനികൂടജനഃപ്രബുവാണ-
 ഇയത്തിവാചമരിതേവനാവം-
 സുമംഗലശ്ശശകനൈഭവാപി
 മാതപകാചിഭിഭാവിശ്യാവിദത്-;

എൻ അംഗേഗസ്താനം- ‘ഗന്ധഭാരം—, ‘ഗന്ധോ
 ദകം- പിന്നീടു ശുദ്ധോദകസ്താനം-|| ‘ഉചൈതുമാം—, ‘തം
 യജ്ഞംബർഹി—;

‘തന്തുസന്താനസംയുക്തം കലാകൈശശലകല്പിതം-
 സർവ്വംഗാവരണംശ്രേഷ്ഠവസനം പരിധീയതാം-
 എന്നു വസ്ത്രം-|| ക്ഷുല്പിപാസാമഹിമം—, ‘തന്ത്വാച്ചജ്ഞാൽ-
 എന്നു കഞ്ചകവും ഉപവസ്ത്രവും.

‘ഗന്ധഭാരം—, ‘തന്ത്വാച്ചജ്ഞാൽ—,
 ‘മജ്യാചലസംപന്നം നാനാപണഗരക്ഷിതം-
 ശീതളംബഹുളാമോദം ചന്ദനപ്രതിഗ്രഹ്യതാം—, എന്നു
 ചന്ദനം- അക്ഷതാദികൾകൂടി (പുറം)

‘അഹിരിവഭോഭൈഗപശ്ചേതിബ ഹും
 ജ്യായാഹേതിപരിബാധമാനഃ-
 ഹസ്തശ്ലോഭിശ്ചാവയുനാനി വിഭാൻ
 പുമാൻപുമാംസംപരിപാതുവിശ്വതഃ-
 ‘താലപത്രം മയാനീതം ഹരിദ്ര കംകമാജനം-
 സിന്ദൂരാലകതകംഭാസ്യേ സൗരഭാഗ്രദ്രവ്യമിശ്വരി-
 (കംകമം-

‘രത്നകംകണകേയൂര കാഞ്ചീകണ്ഡലന്തപുരം-
 മുക്താഹാരകീരീടംച ഗുഹാണാഭരണാനിമെ’- ആ
 (ഭരണങ്ങൾ-

‘മനസുകാമ—, ‘തന്ത്വാഭഗ്യാ—’
 ‘മിളുല്പരിമളാമോദമത്താളികലസംകലം-

ഗുഹാണനന്ദനോല്പന്നം പലംകെ കസ്യംസംചയം-പുഷ്പ
 ണ്ടം- [അമൃത(ഇന്ന)ഭവതായൈ ആനന്ദം സർവ്വയഥി-മുതലായതു മ
 വ്യ പുഷ്പയിൽ പാഞ്ചപ്രകാരം കോഡശോപചാരത്തിൽ എല്ലായിടത്തും ചേ
 കണം]. അനന്തരം അംഗപൂജ-ശ്രീയൈനമഃ, പാദൈരപൂജ
 യാമി-ലക്ഷ്മൈനമഃ, ജാണനീപൂജയാമി- (ഇതുപോലെ

നമഃ—പൂജയാമി-, താഴെക്കാണുന്നവയ്ക്കും ചേർത്തുകൊൾക)-പദ്മായെ, ഉത്തം—|| യാത്രൈ—, കടിയം—|| രമായെ—, ഉദരം—|| വരദായെ—, സ്തനൈ—|| ലോകമായെ—, കണ്ഠം—|| ചതുർജായെ—, ബാഹു—|| ഇന്ദ്രിയമുഖം—|| സിയൈ—, നാസികാം—|| പുഷ്പൈ—, നേത്രൈ— (നേത്രങ്ങൾ)|| തുഷ്പൈ—, ലലാടം—|| ഇന്ദിരായെ—, ശിരഃ—|| സർവ്വേശായെ—, ചിത്താംഗം—|| (ഇതി പന്ത്ര(പുഷ്പ) അർച്ചാമന്ത്രപോലെ ക്രമം) ശ്രീയൈ—, പദ്മപന്ത്രം—|| ലക്ഷ്മൈ—, ഭൂർവ്വം—|| പദ്മായെ—, തുളസീ—|| യാത്രൈ—, ബിലാപം—|| മേയൈ ചമ്പകപുഷ്പം—|| വരദായെ—, ബലുപുഷ്പം—|| ലോകമായെ—, മാലിനീ (മല്ലി)പുഷ്പം—|| ചതുർജായെ—, ജാതീ(പിച്ചക)പുഷ്പം—|| ഇന്ദ്രിയം—|| ആത്മം—|| സിയൈ—, മല്ലികം—|| പുഷ്പൈ—, അപാമാർഗ്ഗം—|| തുഷ്പൈ—, ധരശോകം—|| ഇന്ദിരായെ—, കരവീരം—|| ഹരിപ്രിയായൈ—, ബദരി—|| ഭൂതൈ—|| ദാധാമി— (മാതളംപൂ)|| ഇശ്വരായെ—, അഗസ്തി—|| ‘കർദ്ദമേന—, യൽപുഷ്പം—,

‘നന്ദസംഭാരസന്നദ്ധം നാനാഭൂമരസോദ്ഭവം
സുരാസുരനാനദംധൃപംഭേവിഗ്രഹാണമെ’-എന്നധൃപം-
‘ആപംസ്രജത്തു—, ‘ബ്രാഹ്മണോന്മുഖം—,
‘മാന്താണമണ്ഡലാലണ്ഡ ചന്ദ്രബിംബാഗ്നി തേജനാം-
നിദാനംഭേവിദീപായം കല്പിതസ്തവഭക്തിതഃ- ദീപം-
‘ആദാംപുഷ്പരി—, ‘ചന്ദ്രമാമനസം—,
‘ഭേവതാലയപാതാള ഭൂതലാധാര ധാന്യജം-
ഷോഡശാകാരസംഭാരം നൈവേദ്യം പ്രതിഗൃഹ്യാതാം-
(നേദ്യം-

‘പൂഗീഫലം മഹാദീപ്തം നാഗവല്ലഭലൈശ്ചതം-
കർപ്പുരൈലാസമയുക്തം താംബൂലം ഭേവിഗ്രഹ്യാതാം-
(താംബൂലം-

‘ഇദംഫലം മയാഭേവി സ്ഥാപിതം പുരതസ്തവ-
തേനമെസുഫലാവാപ്തിർഭവജന്മനിജന്മനി- എന്നഫലം
‘ഹിരണ്യഗർഭകണ്ഠം ഭേവിനീജം വിഭാവസോഃ
അനന്തപുണ്ഡ്രഫലഭക്തിശാന്തിം പ്രയച്ഛമെ’-ഭക്തിണാം-
‘കാന്ത്രിയൈ ജ ക്ഷത്രിയത്തുനിശിന്ധായ
ത്രിയംവയൊ ജരിതൃദ്വൈദാതി-
ത്രിയംവസാനാ അമൃതതപമായന്

ഭവന്തിസത്യാസമിഥാമിതദ്വൈ=

ചന്ദ്രാദിത്യൗചധരണിർ വിദ്യഭഗിസ്തഥൈവച-
തപമേവസർവ്വജ്ഞാതീംഷി ആത്തിക്യംപ്രതിഗ്രഹ്യതാം?

എന്നു നീരാജനം-(ദീപാരാധനം)- ആദാം യഃകരി-
ണിഃ--; 'നാഭ്യാആസീദന്ത--; 'നമൊദേവൈ നമസ്കാ-
രാൻ കർച്ചേഹം വചസാദശാ- ഭൂമീസംലഗ്നഹൃല്ലാഭലലാഭ-
കരജാനകാൻ-; നമസ്കാരഃ- 'താംമആവഹ--; 'സപ്താസ്യാ-
സൻപരിയയഃ--; 'യാനികാനിച പാപാനി ജന്മാന്തര കൃ-
താനിച-താനിതാനി വിനശ്യന്തിപ്രദക്ഷിണപദൈവദൈ-
വപ്രദക്ഷിണാഃ- 'യശ്രുചിഃപ്രയതൊ--; 'യജേന്തനയജന്ത--; മ-
ന്ത്രപുഷ്പാംജലിഃ || [ഈ സമയം ശ്രീവിദ്യാശ്രീഭാഗശാസ്തരി; ശ്രീ സു-
ക്തം മുതലായതുകൊണ്ടു പുഷ്പാംജലി ചെയ്തും- ശ്രീവിദ്യകൊണ്ടു കഴി-
ക്കാൻ മറ്റു മന്ത്രങ്ങൾ കൊണ്ടു പതിവില്ല, എന്നു സമ്പ്രദായം] ദേവോഡ-
ശ പുഷ്പാംജലി കഴിഞ്ഞു മൂലമന്ത്രം ശക്ത്യനുസാരം ജപി-
ക്കയുംവേണം. പിന്നീട് 'ഗീതം വാല്യം നൃത്യം മഹത്വംചാ-
മരം ഭൂപ്തം ആന്ദോളനം സർവ്വരാജോപചാരാഞ്ചൈ തുള-
സീപത്രം സമർപ്പയാമി- എന്നു പുഷ്പാർപ്പണം- (സൂക്തമ-
ന്ത്രങ്ങൾകൊണ്ടു മന്നു പ്രാണാഹുതി- സ്തോത്രം) [ആവാ-
ഹനാദികൾക്കു വേണ്ട മുദ്രകൾകൂടിക്കാണിക്കണം.] അന-
ന്തരം പ്രാർത്ഥന

'കമലാചപലാലക്ഷ്മീശ്ചലാഭ്രതിർഹരിപ്രിയ-
പദ്മാപദ്മാലയാസംപദച്ചൈശ്രീഃപദ്മധാരിണീ=
നമസ്തേസർവ്വഭവാനാം വരദാസിഹരിപ്രിയൈ-
യാഗതിസ്തപൽപ്രപന്നാനാംസാമെഭ്രയാത് തപഭ്യന്താൽ-
യാദേവീസർവ്വഭൂതേഷു ലക്ഷ്മീരൂപേണസംസ്ഥിതാ-
നമസ്തേസ്യൈനമസ്തേസ്യൈനമസ്തേസ്യൈനമൊ നമഃ=
ധനദായനമസ്തേഭ്യം നിധിപദ്മാധിപായച-
ഭവന്തുതപൽപ്രസാദാഞ്ച നനയാന്യാദിസമ്പദ്ഃ'-എന്ന്--
'ആവാഹനം നജാനാമിനജാനാമിവിസർജ്ജനം-
പൂജാംചൈവനജാനാമിക്ഷമ്യതാം പരമേശ്വരി?'
എന്നു പൂജ സമർപ്പിക്കുക. [ഉപായത്തിലായാൽ ശ്രീഭാ-
ഗശാസ്തരികൊണ്ടു ആനം ടി ക്രമത്തിലും പൂജിക്കാം.
ഭാഗശാസ്തരികൊണ്ടു ഒരു വിധസം മഹാ പൂജവിസ്തരിച്ചുക-
ഴിച്ചാൽ നേരം വെളുത്തുപോമെന്നു പ്രഥാ] ശുഭം.

൭. സരസ്വതീപൂജ.

സ്നാനാചമനശുദ്ധ വസ്ത്രധാരണാദികൾ കഴിച്ച് സ്രകതോരണാദികളാലലംകരിക്കപ്പെട്ട സ്ഥലത്തു പീഠത്തിന്മേൽ പുസ്തകാദികൾ നിരത്തി ആചമനം പ്രാണായാമം മുതലായതു ചെയ്തു ദേവഗൃഹി ഗുരുജനങ്ങളെ വന്ദിച്ചു ഭേശകാലാദി കിർത്തിച്ച് 'മമ ശ്രീ സരസ്വതീപ്രസാദപാശ സ കലശാസ്ത്രാത്മവിജ്ഞാന വിമലകീർത്തി പുത്രപൗത്രാഭി വൃദ്ധി ധനധന്യസമ്പാദ്യവിലാഭീഷ്ടസിയ്യത്വം സരസ്വത്യാവാഹനം തദംഗപൂജനംചകരിച്ചു, എന്നു സംകല്പിച്ച ഗണേശപൂജ (അല്പം വല്ലഭംകൊണ്ടു) ചെയ്ത്---, "ഓം പ്രണോദേവീ സരസ്വതീ വാജേഭിർവ്യാജിനീവതീ (ധീനാമവിത്രവതു= അത്രാഗച്ഛജഗദവദ്യ സർവ്വലോകൈകപൂജിതൈ- മയാക്രതാമിമാം പൂജാംഗ്രഹാണതാം സരസ്വതി"

'സരസ്വതൈത്യനമഃ-സരസ്വതീമാവാഹയാമി' എന്നു ആവാഹിക്കുക 'ഓംപുരുഷ ഏവേദം--', അനേക രത്നസംയുക്തം സുവണ്ണനവീരാജിതം-മുക്താമണ്ഡംകിതം ചാരുജ്വലസനം തൈദാമ്യമം, (അമുക (ഇന്ന)ദേവതായൈ (അതായ്ക്ക സരസ്വതൈ) ആസനം സമർപയാമി' എന്നു മുമ്പോൾ ആസനം-

'ഓം ഏതാവാനസ്വ--',

'ഗന്ധപുഷ്പാക്ഷതൈശ്ചക്തം ശുദ്ധതോയേന സംയുതം-

ശുദ്ധസ്തകികതുല്യാംഗി പാദ്യംതൈ പ്രതിഗൃഹ്യതാം,-പാദ്യം-

'ഓംത്രിപാദുലപ--',

'ഭക്താഭീഷ്ടപ്രദേ ദേവിദേവദേവാദിവന്ദിതൈ-

ആധാരാദി ജഗദ്ധാത്രി ദാമ്യർഘ്യം ഗ്രഹാണമെ, അർ (ഘ്യം-

'ഓംതസ്താദപിരാജജായത--',

'പുണ്ണചന്ദ്രസമാനാസ്വേ കോടിസൂര്യസമപ്രഭേ-

ഭക്ത്യാസമപ്പിതം തുല്യം ഗ്രഹാണാചമനീയക'

എന്നാചമനീയം॥ 'ഓം യത്പുരുഷേണ--',

'സുവണ്ണകലശാനീതൈർനാനാഗന്ധസുവാസിതൈഃ

ശുദ്ധോദകൈഃ സ്നാനമിദം സ്ഥികരൂപ സുരേശപരി'-

എന്നസ്നാനം-॥

'കമലഭവനജായൈ കോടിസൂര്യപ്രകാശേ

ശീവഭക്താവിവിലാസേ കോമളാഹാരയുക്ത-
 ഭാഗ്യമധുപകൃതയുക്തഃ സ്വപ്നപാത്രസ്ഥിതൊയഃ
 ശുചിരയി മധുപക്കൊഗ്രഹൃതഃ വേദവദ്യൈഃ
 എന്നു മധുപക്കം(വിവരീച്ചിട്ടുള്ളതാണ്)- ‘ഭാഗ്യമധുപകൃത-
 തോപേതം ശകരാമധുസംയുതം- പഞ്ചാമൃതസ്താനമഭം
 സ്വീകര്യപസരേശപരി, പഞ്ചാമൃതസ്താനം അനന്തരം മ
 ഹാഭിഷേകം

‘ഓം നായജ്ഞം - -
 ‘ശുക്ലവസ്രഭയഃദേവി വിമലം ക്ഷിപാളകൈ-കേത്യാസമ
 പ്ലിതം വാണി ബ്രഹ്മാണിപ്രതിഗ്രഹൃതാം എന്നവസ്രഭ-
 ‘ഓതസ്താഭജ്ഞാൽ’ — —

ശബ്ദബ്രഹ്മാണൈരേവീശബ്ദശബ്ദകൃതഃ
 ബ്രഹ്മസൂത്രംഗ്രഹണതപംബ്രഹ്മശക്രാദിപൂജിതേ”

(എന്നു) കണ്ഠസൂത്രം.

“കടകമുകുടമാരൈർന്തുപുരൈരേഗദാഭൈഃ-
 പ്ലിവിധമണിസ്യയുക്തൈർമേഖലാമുകുതമാരൈഃ.
 കമലവനവിളാസൈകാമഭൈരപംഗ്രഹണ
 പ്രകടതകരണാർദ്ദഭൂരിശോഭുഷണാൻ.”
 (എന്നു) ആഭരണാൻ- “ഓതസ്താഭജ്ഞാൽ-നാമാന്റി
 ‘ശ്രീഖണ്ഡംചന്ദനംദിപ്തംഗന്ധംസുഗന്ധംസുമനോഹരം.
 വിശ്വപനംസുരശ്രേണുചന്ദനംപ്രതിഗ്രഹൃതാം’-ഗന്ധം.
 ‘അക്ഷതാൻമരീകൻഭൂൻരക്ഷതാൻചീതാൻയഥാഭൂമി-
 ശോഭാത്ഥംസംപ്രദാസ്യാമിഗ്രഹണസമനേ ഹരാൻ
 അക്ഷതാൻ സമപ്ലയാമി. (എന്നക്ഷതമഞ്ഞൾ)
 ‘ഹരിദ്രാംഗംഗലകാഞ്ചനംഗ്രഹണീതാമുനീഭൈവദൈതഃ=
 മാതൃഗ്രഹണസുസ്ഥിഗ്യാമുഖചന്ദ്രാൻരഞ്ജനീം.
 കംകമംസുവസൈരഭാഗ്യസുഖകഭാലഭൂഷണം.
 സ്വീകര്യപജഗന്മാരാർജവാകസുമഭാസപരം-
 അഹിരിവഭോഗൈഃപഞ്ചേതിബാഹുഃ
 ജ്യായാഹേതിപരിബാധമാനഃ.
 ഹസ്തൈഃപരിശോധയന്താൻവിഭാഗ്
 പമാൻപുമാംസംപരിപാതുവിശ്വതഃ.”
 (എന്നു) നന്ദോപരിമളഭൂമി “ഓതസ്താഭജ്ഞാ - -
 മാപ്യാദിനിസുഗന്ധിനിമലപ്യാദിനിവൈവ്രഭോ
 മയാഗ്രഹണീപുഷ്പാർത്ഥംപ്രതിഗ്രഹൃതാം.”
 പുഷ്പാണി. (പിന്നെ അംഗപൂജ) ‘ബ്രഹ്മാണൈനമഃപാ

ദൈവപുരുഷാമി' എന്നു പാദങ്ങൾ- 'ബ്രഹ്മണ്യമുത്തമേനമഃ. തുല്യം ഹേത-; ജഗൽസ്ഥിതപാദായൈ- ജഗദായൈ- - ജാനനീ- - ചാരുവിലാസിനൈ- - ഉത്ര- - കമലഭൂതയൈ- - , കടി- - , ജനമീനയൈ- - , ജമുനം-ഗംഭീരനായൈ- - , നാഭി-; വാരിപുഷ്പായൈ- - ഉദര-; ലോകമാത്ര- - , സ്തനൈ- - ; വിശാലവക്ഷസൈ- - വക്ഷഃപുരുഷാമി (എന്നു വക്ഷസ്സ്) സവിപശ്ചിതായൈ- - കണ്ഠ- - ; സ്മരപുഷ്പായൈ- - , സ്മരൈ-; ദീർഘബാഹവൈ- - ബാഹു-; പുസ്തകധാരിണൈ- - , ഹര-; ശ്രോത്രായസംഭവായൈ- - ശ്രോത്ര- , വേദസ്ഥിതപായൈ- - വക്ത്ര- , സുനാസായൈ- - നാസി-; ബിംബസമാനോഷ്ഠൈ- - , ഓഷ്ഠ-; കമലചക്ഷുഷൈ- - , നേത്ര-; തിലകധാരിണൈ- - , ഭാല-; ചന്ദ്രമുത്തയൈ- - കേശ-; സരസ്വതൈ- - ഗിരഃബ്രഹ്മരൂപിണൈ- - സർവാംഗ- || ('നമഃപുരുഷാമി' എല്ലാദിനം ചേക്കണം.)

അനന്തരം ഈ നാമങ്ങൾക്കൊണ്ടുതന്നെ പുഷ്പാഭ്യർച്ചനും ചെയ്തുകൊള്ളുക-|| 'ഓംയത്പുരുഷംവ്യഭ-
വനസ്തിരസോക്ത്രൈഗന്ധാശ്വഗന്ധഉത്തമഃ.
ആശ്രേയഃസർവ്വദേവനാംധൃപോയംപ്രതിഗ്രഹ്യതാം.'

ധൃപം.

'ഓംബ്രഹ്മണ്യോസ്വ-'

'ആജ്യംസുവർത്തിസംയുക്തംവഹ്നിനായോജിതമയഃ

ദീപംഗ്രഹാണദേവേശിത്രൈലോക്യതാമിരാപഹം'

(എന്നു) ദീപം. || 'ഓം ചന്ദ്രമാനസം-'

അപൂർവാൻവിവിതാൻസപാദുൻ ശാലിപിഷ്ഠോപപാചിതാ

മുദലാൻതൃഡസമ്മിശ്രാൻസജീരകമരീചികാൻ

കുടളീപനസംഗ്രാണാംസുപക്ഷാപാനീഹലാനിച-

കന്ദമൂലവൃഞ്ജനാദീസോപസ്താരമനോഹരം-

അന്നംചതുർവ്യയോപേതക്ഷീരാനംസംഘൃതംധി-

എന്നു നൈവേദ്യം.

ശ്രീതോദകംചസുസപാദുകർപ്പശൈലാദിവാസിതം.

മധ്യമധ്യഗ്രഹാണേദം കാമധേനുശതാധികൈ പാനീ

യം- 'ഇദംഹലം- , (ലക്ഷ്മീപുജനത്തിൽ പറഞ്ഞമന്ത്രം)

ഹലം.

താംബൂലംചസകുപരംപുഗനാഗദജൈച്ചതം

ഗ്രഹാണദേവീദേവേശി തതപത്രപേ നചോസ്തതൈ'- താം

* ൭ *

ബ. ലം. 'ഹിരണ്യഗർഭഗർഭസ്ഥം—, (ലക്ഷ്മീപൂജോക്തമന്ത്രം)
ഭക്ഷിണാം. ഓംഗ്രിയെജാതം— (ലക്ഷ്മീ പൂജനോക്തം)
'നീരാജനംഗ്രഹാണതപം ജഗദാനന്ദദായിനി
ജഗത്തിമിരമാന്താസ്ഥമണ്ഡലൈതെനമൊനമഃ? എന്നു
ഭീപാരായനയും കർപ്പരകേത്തിയ്ക്കലും (ആവാച്യനാണ്
പൂജകനെങ്കിൽ ശിഷ്യഗണത്തോടുകൂടി പിന്നീട് 'നാഭോ
അസീ - -, പാഹിപാഹിജഗദപദ്യേനമസ്തേഭേതവത്സ
ലെ നമസ്തൂഭം നമസ്തൂഭം നമൊനമഃ? എന്നു നമസ്കരി
ക്കുക.)

'ഓംസപ്താസ്യാസൻ - -, യാനികാനിച - -'
(ലക്ഷ്മീപൂജയിൽ പറഞ്ഞവ)-പ്രദക്ഷിണാം യജേന്തേനയ.
ശാരദലോകമാതസ്തപമാഗ്രിത. ഭീഷ്ടദായിനി.
പുഷ്പഞ്ജലിംഗ്രഹാണേമംമയാഭേത്യാസമപ്പിതം. പുഷ്പാ
ഞ്ജലിംസമപ്പയാമി? എന്നു പുഷ്പഞ്ജലികൾ-അനന്തരം
പ്രാണാഹുതികൾ. പിന്നീട് താഴെക്കാണുംപ്രകാരം പ്രാ
ർത്ഥന.

“പാശാംകശയരാവാണീവീണാപുസ്തകയാരിണീ.
മമവക്ത്രവസേനീതും ഭഗ്ധകന്ദേന്ദുനിമ്ബലാ-
യമാനഃവിഭഗവാൻബുദ്ധാലോകപിതാമഹഃ
തപംപരിത്യജ്യസംതിഷ്ഠതമാഭവവരപ്രദാ-
വേദാശാസ്ത്രാണിസർപ്പാണിനൃത്യഗീതാദികംചയൽ
നവിഹീനംതപയാമാതസ്തഥ മെന്നന്തുസിയയഃ=
ലക്ഷ്മീർമേധായരാപുഷ്ടിർഽധൃതിസ്തൃഷ്ടിഃപ്രഭാമതിഃ.
ഏതാഭീപാഹിതനുഭീഷ്ടാഭീർമാംസരസ്വപതി”

[തനിക്കുവേണ്ടി പൂജിക്കുകയാണെങ്കിൽ താഴെപറ
യുന്ന മന്ത്രംചൊല്ലി പ്രക്ഷിണയുമാവാം.]

“സരസ്വതിനമസ്തൂഭംവരഭേതവത്സലെ.
ഉപായനംപ്രദാസ്യാമിവിദ്യാംവൃദ്ധിഃകരുഷപമേ=
ഭാരതീപ്രതിഗൃഹ്ണാതിഭാരതീവൈദഭാരതീച-
ഭാരതീതാരികോഭാഭ്യാഃഭാരതൈതെനമൊനമഃ” എന്നു=
[[വരാതികാലത്താണെങ്കിൽ വിസർജനം അവസാനി
വസമേ ഉള്ളു എന്നു വിശേഷം] അതിന്
'ഉത്തിഷ്ടേവികല്യാണീഗൃഹീതപാപൂജനം മമ
സ്വസ്ഥാനംഗപ്തസുഭേദകാമാൻഭേഹിസരസ്വപതി' എ
ന്ന് ആവാഹനത്തിനു വിപരീതക്രമത്തിൽഉപസിക്കുക.

ഇതുപോലെ വൈദികമന്ത്രങ്ങൾ ഭഗവാനുപേക്ഷിതം
പെരുന്നിരിക്കുമന്ത്രങ്ങൾ മുതലായതുകൊണ്ടും ചുരുക്കത്തി
ൽ പൂജിക്കാവുന്നതാണ്.

ശ്രീഭം ശാന്തി.

൧. നാഗപൂജ.

ആചരിച്ചു മുമ്പാൽ ഭേദകാലങ്ങളെ കീർത്തിച്ചു 'മ
മസകടംബസ്വപരിവാരസ്വസ്വദാന വൃതഃ സപ്തഭ്യ
നിവൃത്തിപുവ്വകസ്വപ്തസാമോരാശ്രീവരമേശ്വരപ്രീത്യ
ത്ഥം അമൃതം (ഇന്ന)ദിനേയഥാമിളിതോപചാരൈഃ, നാ
ഗപൂജാങ്കരിഷ്യെ'. എന്നു സങ്കല്പിച്ച് ആനന്ദം സ്വീക
രിച്ചു ന്യാസാദികഴിച്ച് കലശാദികൾ പൂജിച്ച് നാഗാദി
കളെ ആവാഹിക്കണം. സൂക്ഷ്മം മുതലായതു ഭേഷ്യ
ലായിരുന്നു നല്ലതെന്നു ചിലർ തോന്നിയേക്കാമെങ്കിലും
മാശാപ്പുകളിയിലെ "വ ലികെട്ടിയ വക്കുമ്പോട്ടാ നീയുമി
ങ്ങോട്ടുവാ" എന്ന പേർവിളിപ്പോലെ കർണാടകത്തുമാ
കരുതെന്നു കരുതി യഥാചാരം എഴുതപ്പെട്ടതാകുന്നു. ആ
വാഹനക്രമം.

'ആയംഗൈശ്വര്യം നിരക്രമീഭസദന്മാതരംപുരം.

പിതരംചപ്രയൻസ്വ:

'ഓംനമോഅസ്തസ്മൈപ്രഭാതൈകൈചപ്രാർഥന-
യെഅന്തരിക്ഷൈവിതേജഃസ്മൈപ്രഭാതനമഃ എന്നു
ചൊല്ലി മുമ്പേ ത്തന്നെ. [അനന്തായനമഃ, അനന്തം
ആവാഹായാമി-, വാസുകയേനമഃ, വാസുകിം—, ശേഷാ
യനമഃ ശേഷം—, ശംഖായനമഃ, ശംഖം— പദ്മായന
മഃ, പദ്മം—കുംബദായനമഃ, കുംബം—കാഷ്ഠകായ
നമഃ, കാഷ്ഠകം—; അശ്വതഥായനമഃ, അശ്വതഥം—, ധൃ
തരാജായനമഃ, ധൃതരാജം—; ശംഖപാലായനമഃ, ശംഖ
പാലം—; തക്ഷകായ—, തക്ഷകം—; കാളിയായനമഃ, കാ
ളിയം—; കപിലായനമഃ, കപിലം—; (നമഃ, ആവാഹയാ
മി എന്ന അംശങ്ങൾ ഏല്പാറിനും ചേർത്തുകൊള്ളണം.)
'നാഗപത്നീഭാതനമഃ, നാഗപത്നീ, ആവാഹായാമി' ഇ
ങ്ങിനെയുമാവാം.]

പിന്നീടു മുമ്പു പൂജകളിൽ പറഞ്ഞതുപോലെ ‘ഓം പൃഷ്ഠപുരോഹിതം—, തുടങ്ങിയ ഗ്രന്ഥങ്ങളെക്കൊണ്ടും ‘ഓം അനന്താദിനാമേഭ്യോനമഃ. നാഗപത്നീഭ്യോനമഃ’ എന്ന മന്ത്രങ്ങൾക്കൊണ്ടും ആസനാദിക്രമത്തിൽ ഷോഡശോപചാരപൂജ ചെയ്തുകൊൾക. നാഗപത്നികൾക്കു മഞ്ഞരം കുംകരം മുതലായ അലങ്കാരം സമർപ്പിച്ചു പൂവ് അർപ്പിക്കുക. ഇതിനുശേഷം നാഗനാഗികൾക്കായി ദധി അക്ഷതം ദുർവ്വംകരം എന്നിവ സമർപ്പിച്ചു നിവേദ്യവും പാലും തൈര് നെയ്യ് പഞ്ചസാര പായസം മലർ ഇവകൊണ്ടു നേളവും കഴിക്കുക. പി.ന്നീടു്,

‘അജ്ഞാനാജ്ഞാനതൊവാപിയന്മയാപൂജനംകൃതം
സ്വനാതിരികതംതത്സർവ്വംഭോഗാനാഗാക്ഷന്തമർഹഥം=
യുഷ്മൽപ്രസാദാൽസഫലാമമന ഇമനോരഥാഃ
സർവ്വദാമൽകലൈമാസ്തഭയംസപ്തകലോത്ഭവം.’

ഇങ്ങനെ പ്രാർത്ഥിച്ചുകൊൾക ശുഭം.

പിന്നീടു് തുറുപ്പാലും കൊടുക്കയുംചെയ്യണം.

(നാഗർച്ചനവിഷയത്തിലും മറ്റും പ്രത്യക്ഷകല്പസിദ്ധിക്ക് നാഗയജ്ഞപാസന നല്ലതെന്നു വന്നാലും അതു് അത്രേയസ്കരമാകയാൽ ഗ്രാഹമല്ലെന്നും പകരം അധികകാൽക്കരമായ “തപരിത”സിദ്ധി വരുത്തുന്നതുതമമെന്നും പ്രസിദ്ധനായ ഞങ്ങളുടെ ഒരു വൈദികമന്ത്രികളുടെ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടു്. അതു പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധേയമായ കാൽമാകുന്നു.

൩. സപ്തബലി.

മുമ്പു പറഞ്ഞതുപോലെ നാമമന്ത്രങ്ങൾക്കൊണ്ടും മറ്റൊ സപ്തരാജാവിനെയും, അനന്തനേയും, ശേഷനേയും കപിലനേയും, നാഗരാജാവിനേയും കാളിയനേയും, ശംഖപാലനേയും, ഭൂധരനേയും സങ്കല്പിച്ചാവാമിച്ച് മുമ്പോൽ ആസനാദിക്രമത്തിൽ ഷോഡശോപചാരംകൊണ്ടും ഗന്ധാദിക്രമത്തിൽ പഞ്ചോപചാരംകൊണ്ടും പ്രത്യേകം പൂജിക്കണം.

‘സപ്തപ്രതിനിധയെ’ ‘ഓംഭൂർഭുവഃസ്വഃ’ ഇലമാസനം; ‘ശേഷപ്രതിനിധയെ’ ടി- ടി- ഇങ്ങനെ എട്ടു പ്രതി

നിധികളെ കല്പിച്ചു പുജനത്തുന്നതിന്നും വിരോധമില്ല. പിന്നീട് ചതുരഗ്രന്ഥലങ്ങളിൽ പാത്രങ്ങൾവെച്ച് പായസം, അപ്പം, അട, മലർ മുതലായതുവിളമ്പി ഗായത്രി കൊണ്ടു പ്രോക്ഷിച്ചു 'സുഹൃദ്യേമെന്നമുതരൂപം പരിവിഷ്ഠം പരിവേഷ്യമാണം ചതുരേഷു സ്വാമസംപദ്യതാം നമമ' എന്നു നിവേദനം (പ്രതിനിധികൃമത്തിലേകിൽ പ്രതിനിധികളുണ്ണം) മുതലായതു കഴിക്കുക. ഇതുപോലെ മറ്റൊരുകാരനും ചെയ്യേണ്ടതാണ്. (പ്രതിനിധി വിധിപ്പടിയാണെങ്കിൽ ആചമനം കഴിഞ്ഞു) പിന്നീട് കിഴക്ക് അഗ്രമായി ഭർവ്വിരിച്ച് 'ഭോംസുഹൃദ്യേമൈവലിൻ നമമ; ഭോംശേഷേതായം - -; മുതലായ മന്ത്രംകൊണ്ടു പിണ്ഡരൂപമായി ഓരോന്നിന്നും ബലിവെച്ച് ഗന്ധം വസ്ത്രം മുതലായതുകൊണ്ടുഭർച്ചിച്ചു വിസർജനം കഴിക്കുക. (ഉപസിക്ക) പ്രതിനിധികൃമത്തിലാകിൽ അവർക്കു താങ്ങു ലം ഭക്ഷിപ്പാൻ മുതലായതു കൂടി വേണ്ടതെന്നും. ഇതെല്ലാം ഇടത്തുഭാഗം വേണമെന്നു പഞ്ചം. പിന്നീട് 'പൃഥ്വിഃ പ്രൈശ്വഥീവീചനജമംയജ്ഞാമിമക്ഷതാംപിപൃതാംനോ ഭരിമഭീ' എന്നു ഭൂമിപ്രാർത്ഥനകഴിച്ച് 'ഓഷധയഹ്യ സ്വാമദ്യുണോഭീഷഗോഷധയോനുഷ്ഠപ്. ധാന്യരാശികളെ വിനിയോഗം.

ഓം ഓഷധയഃ സർവ്വംതെ സോമേനസഹരാജയാ-
 യസൈസ്തുകുണോതിബ്രഹ്മണസ്തംരാജൻപാരയാമസി
 എന്നു ധാന്യരാശിയിട്ട് ആകലശേഷപിതൃസ്വ
 കാശ്യപൊഭവലഃ പവമാനഃ സോമൊ ഗായത്രി.
 കലശസ്ഥാപനെ വിനിയോഗം.

ഓം ആകലശേഷയാവതി പവിത്രേ പരിഷ്ഠിച്ചു
 തെ- ഉഭൈക്ഥതുജേണഷുവൽതെ'- എന്നു ധാന്യോപരി
 കലശം വെച്ച് 'ഇമംമൈഗംഗമത്യന്യസിന്ധുക്ഷിത്വൈ
 യമേധൊ, നപ്രൊ, ജഗതീ-ഉഭൈകമുരണവിനിയോഗം'
 'ഓം ഇമം മൈഗം ഗേയമുനേ സരസ്വതി ശുഭദ്രിസ്തോമം
 സചതാപരസ്തപാ- അസിക്ന്യാമരൂപായ വിതസ്തയാ
 ഭജീകീയേ ശ്രൗണഹ്യാസുഷോമയാ,- എന്നു ചൊല്ലികല
 ശം പുണ്യോദകം കൊണ്ടുനിറച്ച കലശത്തിൽ സ്വർണ
 നിർമ്മിതനാഗപ്രതിമയിട്ടുഷോഡശോപചാരം കൊണ്ടു പൂ
 ജിച്ച് താഴെക്കാണുന്ന പടിപ്രാർത്ഥിക്ക- 'ബ്രഹ്മലോകേവ
 യെ സർവ്വം ശേഷനാഗപുരോഗമാ- നമോസ്തുതേഭ്യഃ സു

പ്രീതാഃ പ്രസന്നാഃ സന്തുമെസഭഃ=൧- വിഷ്ണുലോകെച
യെ സപ്താവാസുകിപ്രമവാശ്വയെ- നമോസ്തതേഭ്യഃ സു
പ്രീതാഃ പ്രസന്നാഃ സന്തുമെ സഭഃ=൨- രുദ്രലോകെചയെ
സപ്താസ്തകിക പ്രമവാസ്തമാ=൩ =

[ശേഷം മൂന്നും നാലും പാദങ്ങൾ എല്ലാറ്റിനും മുന്യാലെതന്നെ ചേ
ർത്തു ചൊല്ലേണ്ടതാകുന്നു].

ചാണ്ഡവസ്വതമാദാഹൈസ്വപ്തംയെ ചസമാശ്രിതാഃ—,
൪- സപ്തസത്രൈവയെസപ്തം ആസ്തീകേന്ദാഭിരക്ഷിതാഃ—,
൫- മലയെ ചൈവയെസപ്താഃ കർക്കാടകമവാശ്വയെ—,
൬ യമ്മലോകെചയെ സപ്താവൈതരണ്യാം സമാശ്രി
താഃ—, ൭- യെസപ്താഃ പർവ്വതീയേഷുഭരീസംധിഷുസംസ്ഥി
താഃ—, ൮- ഗ്രാമൈരായഭിവാക്കണ്യൈസപ്താഃ പ്രചന്തീ
യീ—, ൯- പൃഥിവ്യാം ചൈവയെ സപ്തായെ സപ്താബി
ലസംസ്ഥിതാഃ —, ൧൦- സോതലൈവയെസപ്താ അനന്താ
ദ്യാമഹാബലാഃ—, ൧൧-

അനന്തരം ടി. പ്രതിമയുൾപ്പടെ ഭാനാർഹമായപാ
ത്രത്തിൽ (വീശിഷ്ടപുരുഷൻ) ഭാനം ചെയ്യുന്നത് ഉത്ത
മമാകുന്നു. 'അനേനസ്വപ്തം നാഗഭാനേന അനന്താഭയോ
നാഗഭോവാഃ പ്രിയന്താം'- എന്നു സംകല്പിക്കുകയുണ്ടാ
കുന്നു. പിന്നെ കാവിൽ നിവേദ്യവ്യന്തരം പാലും മറ്റയ്ക്കു
നടത്തണം. പിന്നീട്

യസ്വസ്ഥിമൃത്യാചനാമോക്ത്യാതപഃ പൂജാക്രിയാഭി
ഷ്ട- നൃനം സംപൂർണ്ണതാം യാതിസംഗ്രോവന്തൈരമച്യുതം,
ഓം തൽസദ് ബ്രഹ്മാപ്തംമസ്തു' എന്നുചുരിക്ക- ശുഭം-
ശാന്തി.

സപ്തവയാദിഭോഷം സംഭവിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ ജ്ഞാന
വിദ്യാവിജ്ഞാനവിഭവന്മാരെ വരിച്ച് (ക്ഷണിച്ച്) അവ
രുടെ അനുമതിപ്രകാരം ചതുർദ്ദശ (൧൪) കൃഷ്ണപ്രായ
ശ്ചിത്തഭാനം കഴിച്ചു ഭേശകാലാദികീർത്തനപൂർവ്വം, അമുക
(ഇന്നു) പുണ ത മെഴുമെഴുത നാജ്ഞാനജന സ്തവയ ഭോ
ഷപരിഹാരാർത്ഥം ലോഹദണ്ഡഭാനം കരിച്ചെ- എന്നു
സംകല്പം ചെയ്തി ഭാനാർഹമായ പാത്രം (ആളെ) പൂജി
ച്ച് 'ഇമം ലോഹദണ്ഡം സപ്തവയാഭോഷഹരം സംഭക്ഷി
ണം അമുകഗോത്രായ (ഇന്നു) ഉദ്യമഹം പ്രദദേ- പ്ര
തിഗൃഹ്യതാം'- എന്നു കൊടുക്കയും 'പ്രതിഗൃഹ്ണാമി'-
എന്നു സ്വീകരിക്കയും വേണം- ഈ സമയം 'ഭേവസ്യ

തപാസവിതഃ പ്രസവേശപിനൊർബാഹുദ്വാരം പുഷ്പാഹ
സ്താഭാമഗേന്ദ്രേണ സാ സുതപ്രവർച്ചസന്ദ്രസ്യ ത്രിയ
ണാഭിഷിഞ്ചാമി- ബലായത്രായൈ യശസേന്നാദ്യായ ഓം
ഭൂഭുവഃസ്വഃ- എന്ന ജപിക്കുകയും ചെയ്യണം- ഇതിനു
ശേഷം തിന, അരി, ഗോതമ്പ്, എള്ള് ഇവയിലേതെ
ങ്കിലുമൊന്നുകൊണ്ടു നൂട്ടാകൃതിയുണ്ടാക്കി മുറത്തിൽവെച്ച്
'ഏഹിപുവമുതനസ്തപ്തസ്മിൻപിഷ്ടേ ന മാവിശ-
സംസ്കാരാത്മമഹംഭക്ത്യാപ്രാത്മയാമിസമാഹിതഃ'-
എന്ന പ്രാർത്ഥിക്കണം. 'ഭുജംഗേശയവിദ്മഹേ;
സപ്തജാതായധീമഹി- തന്നോനാഗഃ പ്രചോദയാൽ'.

എന്ന നാഗഗായത്രി മുതലായതു ചൊല്ലി ആവാഹി
ച്ചു ഷോഡശോപചാരക്രമത്തിൽ പൂജിച്ചു നമിച്ചു 'ഭോഃ
സപ്തഇമംബലിം ഗൃഹാണമമാലോഭയംകരു'- എന്ന ചൊ
ല്ലി പായസാദി പദാർത്ഥംകൊണ്ടു ബലി വച്ചു കൈ കാ
ൽ കഴുകി ആചമിക്കുക. പിന്നെ ശുദ്ധസ്ഥലത്തിന്നുമു
ന്നുത പ്രാണായാമം ചെയ്തു 'സകടംബസ്മമമേജന്മനി ജ
ന്മാന്തരെ വാ ജ്ഞാനാഃ ജ്ഞാനാഭിജ്ഞാനാത്സപ്തവധോ
ത്ഥ ദോഷപരിഹാരാത്മംസപ്തസംസ്കാരകർമ്മകരിഷ്യെ'-
എന്ന സംകല്പിച്ചു തറയുണ്ടാക്കി ലെങ്കികാഗ്നി-(പാവ
കനാമാ) സ്ഥാപിച്ചു ഭക്തകൊണ്ടു തൊടുത്തു (കമ്പിവേലി
പോലെ) കെട്ടി 'ഭൂഭുവഃസ്വഃ- എന്ന വ്യ ഏതികൊണ്ടു
അഗ്നി, വായു, സൂര്യൻ എന്നിവയ്ക്ക് ആജ്ഞാഹുതി കഴി
ച്ചു സപ്തമുഖത്തു പ്രജാപതിയ്ക്ക് ആജ്ഞാഹുതി ചെയ്തു ആ
ജ്യശേഷത്തിൽ മൂക്കിയ സമിത്തുകൊണ്ടു നൂപ്പത്തിൻ അ
ഗ്നിയിൽ ഹോമിക്കണം. അനന്തരം അതിന്റെ അഗ്നി
കോണിൽ സ്ഥലശുദ്ധി വരുത്തി ചിത ചമച്ചു ശുദ്ധമാ
ക്കി, ബലിമൂലയിലേക്കു തലയായി ഭക്ത വിരിച്ചു നൂപ്പല
തിമ അതിന്മേൽ വച്ചു പിന്നീടു ജലവും (അഗ്നിക്കിരിപ്പി
ടമായ) വലത്തുചെവിയും സ്പർശിച്ചു (തൊടു) താഴെ പറ
യുംപോലെ ഹോമം ചെയ്യുക. 'വ്യസ്തസമസ്തവ്യാഹുതീ
നാം വിശ്വാമിത്ര ജമദഗ്നി ഭരദാജപ്രജാപതയ ഋഷയഃ-
അഗ്നി വായു സൂര്യ പ്രജാപതയോ ദേവതാഃ- ഗായത്ര പൂജി
ഗന്ധർവ്വബൃഹതൃപ്തദാസി- സപ്തസംസ്കാരപ്രധാനാ
ജ്യഹോമെ വിനിയോഗഃ- ഓം ഭുഃ സ്വാഹാ, അഗ്നയ ഇ
ദംനമഃ= ഓം ഭുവഃ സ്വാഹാ അഗ്നയ ഇദം നമഃ= ഓം

ഭൂവഃ സ്വാഹാ അഗ്നയ ഇദം നമമഃ¹ ഓം സ്വഃ സ്വാഹാ അഗ്നയ ഇദം നമമഃ എന്നു വ്യാഘൃതികൾകൊണ്ടു് ആശ്വാഹൃതി കഴിച്ച ശേഷം 'ഓം ഭൂവഃസ്വഃ സ്വാഹാ-,' എന്നു സപ്തമുഖത്തു നാലാമത്തെ ഉരു ഘോമിക്കണം. ശേഷിച്ച നെയ്യു് ഘോമപാത്രം (സ്രവം)കൊണ്ടു് സപ്തദേവത്തിന്മേൽ വീഴ്ത്തണം. പിന്നീടു ചിതയ്ക്കു വലത്തുവെച്ചു നമിച്ചു ക്ഷമാപ്രാർത്ഥന കഴിച്ചു ജലം (അഥവാ മാഷജലം) കയ്യിലെടുത്തു് 'ഓം ഭൂവഃ സ്വഃ സ്വാഹാ-² എന്നു സപ്തദേവത്തിൽ പ്രോക്ഷിക്കണം. പിന്നീടു 'അഗ്നേ രക്ഷാണാം വസിഷ്ഠാഗ്നിഗ്ന്ധായതൃ- സപ്തായാഗ്നിദാനേ വിനിയോഗഃ- ഓം അഗ്നേ രക്ഷാണാം അം ധനുഃ, പ്രതിഷ്ഠ ദേവരിധതഃ- തപിഷ്ഠൈരജരോഽഹഃ³ എന്നു ചൊല്ലിത്തീർക്കണം. ഇത്രയും കഴിഞ്ഞു താഴെക്കാണും പ്രകാരം സ്തോത്രം ചെയ്യുക.

“ഓന്നമൊ അസു സപ്തേഭ്യോ-യെ, കൈചപ്രഥിവീമനു-
യെ അന്തരിക്ഷേയെ ഓവിതേഭ്യഃ സപ്തേഭ്യോനമഃ=
യെ ഓരോഽപനൈഭിവാായൈ വാസുതൃസ്യരശ്മിഷു-
യേഷാമപ സുഷഭഃ കൃതം തേഭ്യഃ സപ്തേഭ്യോനമഃ=
യാ ഇഷവായാ തുധാനാനാം യൈവാവനസ്പതിൻ രനു-
യൈവാവടേഷു ശേരതേ തേഭ്യഃ സപ്തേഭ്യോനമഃ-”

പിന്നീടു താഴെക്കാണുന്ന പൌരാണമന്ത്രങ്ങൾകൊണ്ടും സ്തുതിപ്പുക.

“കാക്കോടകനമസ്തേസ്തു ശംഖപാലനമോസ്തു തൈ-
നാഗരാജമഹാദേവ ദിവ്യരൂപായ തൈനമഃ=
അഹണാഃ ഫണിനൈഃ യൈവ സവിഷാനിർവിഷാശ്ച യൈ-
സർവ്വചടൈശ്ചാഃ സപ്താഃ പുണ്യമുതേ നമോസ്തു തൈ=
തപയ ഭഗവതേ ശ്രീമദ്വാസുദേവായ നിമിതിം-
സ്വഭോഗേനൈവ പശുങ്കമായതം ഭോഗിനാം വരം=
തപയേ യം ജഗതീസ്വാമിൻ സ്വാഹണാമണ്ഡലോപരി-
ധൃതൈകദേശൈശ്ച വത തസ്മൈ തുഭ്യം നമോനമഃ.”

അനന്തരം താഴെക്കാണുംപടി പ്രാർത്ഥിക്ക.
‘ത്രാഹിത്രാഹിമഹാഭോഗിൻ സപ്തോപദ്രവദുഃഖതഃ-
സന്തതിഃ ദേഹിമെപുണ്യാം നിർദ്ദുഷ്ടാം ഭീർഘദേഹിനിം=
പ്രപന്നം പാഹിമാംഭക്ത്യാ കൃപാലൊ ഭീനവത്സല-
ജ്ഞാനതൊ ജ്ഞാനതൊ വാപി കൃതഃ സപ്തവയോമയാ=
ജന്മാന്തരൈരൈതസ്മിൻ മൽപൂജൈർമവാവിഭൊ-

തൽപാപം നാശയക്ഷിപ്ര മപരായം ക്ഷമസ്വമെ-

ഇതു കഴിഞ്ഞു കളിച്ചു പോന്ന് ഒരു ദിവസമെങ്കിലും ആശയമാലയിൽ പിന്നീട് സ്നാനം കഴിച്ചു സർപ്പബലി (മുന്യ പാഞ്ഞ വിധം) നടത്തേണ്ടതാണ്. ശുഭം. നമഃസ്തൂഭ്യേണായ.

൧൦. മോമവിശേഷങ്ങളിൽ ചേർക്കേണ്ട അഗ്നിനാമങ്ങൾ. 'ലൈകികൈപാവകൊഹ്നിഃപ്രഥമം' രീതിയിൽ:-²

എന്ന പ്രമാണംമൂലം, ലൈകികാഗ്നിക്കു 'പാവകൻ' എന്നു പേരാകുന്നു. ലൈകികാഗ്നിയെന്ന് നവഗൃഹപ്രവേശാദി കാലത്തെ മോമാഗ്നിയെന്നു. മേലുള്ളവ ഗൃഹഗൗരവഭയത്താൽ മൂലമുലരിക്കാതെ നാമംകൊണ്ടു നിർദ്ദേശിക്കുന്നതാകുന്നു.

പാസവനക്രിയയുടെ അഗ്നിക്കു ൧ 'വ്രമാനൻ. ശുഭകർമ്മങ്ങളുടേതിനു ശോഭനൻ, സീമന്തത്തിന്റേതിനു മംഗലൻ, ജാതകർമ്മത്തിന്റേതിനു പ്രബലൻ, നാമകരണത്തിന്റേതിനു പാത്ഥിവാൻ, അന്നപ്രാശനത്തിന്റേതിനു ശുദ്ധി, മൃഡാകർമ്മത്തിന്റേതിനുസമൃദ്ധൻ, ഉപനയനത്തിന്റേതിനു സമുദ്ഭവൻ, ഗോഭാഗ (ക്ഷേത്ര)ത്തിന്റേതിനു സുഷുപ്തൻ വിവാഹത്തിന്റേതിനു യോജകൻ വൈശ്വദേവത്തിന്റേതിനു തപഃകൻ പ്രായശ്ചിത്തത്തിന്റേതിനു റിടൻ ഭോജനാഭിസംബന്ധിച്ചുള്ളവയുടേതിനു ഹവ്യവാഹനൻ പിതൃക്കളുടേതിനു കവ്യവാഹനൻ ശാന്തികർമ്മത്തിനുള്ളതിന്റേതിനു വർദ്ധൻ പുഷ്ടികർമ്മത്തിന്റേതിനു ബലവാൻ നൻ പൂർണ്ണാഹുതിയുടേതിനു മൃഡൻ മുതലഹനത്തിന്റേതിനു ക്രാശ്യാദൻ ലക്ഷ്മോമത്തിന്റേതിനു വഹ്നി കോടി ഹോമത്തിന്റേതിനു ഹതാശനൻ വൃഷോത്സർഗ്ഗത്തിന്റേതിനു അലപരൻ എന്നിങ്ങനെ പേരാകുന്നു. "അമുക (ഇന്ന) നാമാനമഗ്നിം" എന്നു പറയുന്നിടത്തു ആ ക്രിയയ്ക്കു വ്യക്തമായി മേലുള്ള അഗ്നിനാമം (പവമാനനാമാസി; ശോഭനനാമാസി; തുടങ്ങിയതു്) ആയിരിക്കുവാൻ ഉദ്ദേശം. ഇതുകൊണ്ട് വിഷ്ണുവെന്ന് മുമ്മുത്തിസ്വരൂപം പരമേശ്വരൻ "ഗാർഹപത്യാഗ്നി ദക്ഷിണാഗ്നി ആഹവനീയാഗ്നി"കളാകുന്നു അഗ്നിമോത്രാഗ്നികൾ. [പുണ്യവ

നെ ചന്ദ്രനാമാ-എന്നും, പ്രായശ്ചിത്തത്തെ വിധുശ്ശൈ
വ-എന്നും പക്ഷാന്തരങ്ങളുണ്ട്.]

ശുഭം.

മ.മ. മോമകുണ്ഡവിധി.

‘പ്രാഗുഭക്പ് ഉവനാംഭ്രമിംകാരയേദ്യതാതൊനരഃ’- എന്നു
മത്സ്യപുരാണത്തിൽ പറഞ്ഞിരിക്കയാൽ മോമകുണ്ഡ
സ്ഥലം കിഴക്കു ചരിവായൊ വടക്കു ചരിവായൊ ഇരി
ക്കണം.

‘സർപ്പാധികാരികം കുണ്ഡം ചതുരസ്രം തു സർപ്പഭം’
എന്നു വസിഷ്ഠപഞ്ചരാത്രാദികളിൽ പറഞ്ഞപ്രകാരം ച
തുഷ്ഠോണമായുള്ള കുണ്ഡം സർപ്പസാധാരണവിഷയമായി
സാമാന്യേന വിധിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. വിശേഷമായിട്ടാക
മ്പോൾ—:

‘ചതുരത്രം യോനിമൽപദം ത്ര്യഗ്രം സുവർത്തുളം.
ഷഡസ്രം പങ്കജാകാരമഷ്ടാസ്രം, താനിനാമതഃ’
ചതുഷ്ഠോണായും യോന്യാകാരമായും അൽപദ്രാകൃതിയാ
യും ത്രികോണായും വർത്തുളം (വട്ടം) ആയും ഷർക്കോ
ണായും താമരപ്പൂവിന്റെ ആകാരമായും അഷ്ടകോണാ
യും ഇരിക്കും.

‘യാവൽക്കുണ്ഡസ്വവിസ്താരം ഖനനംഭാവദിഷ്യതേ.
കുണ്ഡാനാം യാദേശംരൂപം മേഖലാനാം ച താദേശം’
എന്നപ്രമാണത്താൽ കുണ്ഡത്തിന്റെ വിസ്താരത്തോളം താ
ളിവേണമെന്നും കുണ്ഡത്തിന്റെ ആകൃതിയിൽ മേഖലയും
(ഭക്കൊണ്ടും മണ്ണുകൊണ്ടും ഉണ്ടാക്കപ്പെടുന്ന വേഴുന്നവും)
വേണമെന്നും പറയപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. (മേഖല, ഒരേതലം
സ്ഥലം (കഴിയിൽനിന്നു) തള്ളിനിർമ്മിക്കേണ്ടതാകുന്നു).
‘ഖാതാഭകോതൃലംഗ്യക്തചാമേഖലാനാംവിധിർവേൽ’-
എന്നു പിംഗലാമതമനുസരിച്ചു പ്രമാണവുമുണ്ട്.
‘മുഷ്ടിമാത്രമിതംകുണ്ഡംശതാഖൽസംപ്രചക്ഷതേ-
ശതഹോമേരേണിമാത്രം ഹസ്തമാത്രം സഹസ്രകൈ’-

അമ്പതു സംഖ്യയോളം ഹോമിക്കുന്നതിന്നു പിടിമുഴം
വിസ്താരമുള്ള കുണ്ഡവും ഏറു സംഖ്യയ്ക്കു ചെറുവിരൽവ
ച്ചു മുഴം വിസ്താരമുള്ള കുണ്ഡവും സഹസ്രസംഖ്യയ്ക്കു ഒരു

കോലമുളയുള്ള കണ്ഡവും വേണ്ടതാകുന്നു.

[‘സഹസ്രൈതപരമാതവ്യ കർമ്മാപ്തസ്തംകരാതകം’ എന്ന ഭവിഷ്യോത്ത
രത്തിലും പാഞ്ഞിട്ടുണ്ട്]

ദ്രിഹസ്തമയതൈച്ച ലക്ഷണമൊമെചതുഷ്കരം-

ഭഗവക്ഷേതുചരഹസ്തംകേട്ട്യാമഘ്നികരം സ്മൃതം-’

പതിനായിരം കൈ ഹോമിക്കുന്നതിനു രണ്ടു കോ
ലും ലക്ഷം ഹോമിക്കുവാൻ നാലു കോലും പത്തുലക്ഷം
ഹോമത്തിന് ആറുകോലും ഒരുക്കോടി ഹോമിപ്പാൻ എട്ടു
കോലും കണ്ഡത്തിനു വിസ്താരം വേണ്ടതാകുന്നു.
‘ഏകലക്ഷമിതംകണ്ഡമേകലക്ഷ വിധിയതെ-’

എന്ന പക്ഷാന്തരത്താൽ ഒരുലക്ഷം ഹോമിക്കുന്ന
തിനു ഒരുക്കോൽ വിസ്താരം മതിയെന്നുമുണ്ട്. യാമളാഭി
പ്രായപ്രകാരം ‘ദ്രിഹസ്തമയതൈ’ എന്ന തുടങ്ങിയ ദ്രിഹ
സ്താഭി ക്രമത്തിന്ന് മുൻ റഞ്ഞ ഹസ്ത (കോൽ കണക്കു്)
പരിമാണം ആയ കണ്ഡത്തിന്റെ ഇതരാനുകോണമുതൽ
നിരൂപ്തം കോണവരേ കോണോടുകേൾ ചരട്ട പിടിച്ചുള്ള
ഭൈർഘ്യം കണ്ടു് മേലുള്ളതിനു ചുറ്റുള്ളതിനേറു് ഇക്രമ
ത്തിൽ വച്ചുകൊള്ളേണ്ടതെന്നാകുന്നു നിണ്ണയം.

‘സർപ്പസിദ്ധികരം കണ്ഡം ചതുരസ്രമുദാഹൃതം=
പുത്രപുരോധോനികണ്ഡം മേന്ദപാദം ശുഭപുരം=
ശതൃക്ഷയകരം രൂപശുദ്ധത്തുളംശം നാകമ്മണി-
മേദമാരണയോഃകണ്ഡം ചരഡസ്രം പാപമസന്നിഭം=
പുഷ്ടിഭംഭോഗശമനം കണ്ഡമഷ്ടാശ്രമീരിതം-’

ചതുരശ്രമായ കണ്ഡം സർപ്പസിദ്ധിപ്രദവും ആലില
ഭാഷയിലുള്ളതു് പുത്രപുരായകവും അർദ്ധപ്രാകൃതിയിലേതു
ശുഭകരവും മുകോണായിരിക്കുന്നതു ശതൃനാശനവും വട്ട
ത്തിലുള്ളതു ശാന്തികമ്മത്തിനുതകിയതും ഷരഭകോണക
ണ്ഡം ദണ്ഡനമാരണാഭിക്രിയകൾക്കു വിധിതവും അഷ്ട
കോണം പുഷ്ടിപ്രദവും ഭോഗനാശകവും ആകുന്നു. ശുഭം

ഹമഃ ഹോമക്രമം.

‘കണ്ഡവാസ്തവ്യലിഖാപി വീക്ഷണാഭിസിംസ്തതൈ
പ്രാഗഗൃഹഭഗവതാശ്ചതിസ്രോരേഖാസമാലിഖേൽ-’

കണ്ഡമാകട്ടെ സ്ഥലമാകട്ടെ ഹോമഭൂമി ‘രം’ ബീ

ജം ജപിച്ചു നോക്കിയും 'ഹൾ' കാരം ജപിച്ചു തട്ടി നിരത്തിയും അതുകൊണ്ടുതന്നെ പ്രോക്ഷിച്ചും 'ഹൾ' കാരംകൊണ്ടുതന്നെ തട്ടിക്കൊണ്ടു (ഇന്നു) 'ദേവതാകണ്ഡായനമു' എന്നു പൂജിക്കണം. പിന്നീടു കിഴക്കുപടിഞ്ഞാറും വടക്കുതെക്കുമായി മുമ്മൂന്നു വരകൾ വരച്ചുകൊൾക. [ഇവയിൽ,

'പ്രാഗ്ഗാണാംസ്ഥിതാദേവാമുകന്ദേശപുന്ദരാംഃ'-
'രേഖാണാമുദഗ്ഗാണാംബ്രവമവൈവസ്വതേന്ദവഃ'.

ഇന്നു തിലകകർത്താവായ ലക്ഷ്മണാചാര്യൻ അഭിപ്രായപ്പെട്ടുകയാൽ ആഘ്രേഖകളിൽ 'മുകന്ദൻ, ഇശ്വരൻ, ഇന്ദ്രൻ ഈ ദേവന്മാരും പിന്നെപ്പറഞ്ഞ രേഖകളിൽ ബ്രഹ്മാവ്, വൈവസ്വതൻ, ചന്ദ്രൻ ഈ ദേവന്മാരുസ്ഥിതിചെയ്യുന്നു (അധിഷ്ഠാതുഭാവത്തിലിരിക്കുന്നു) എന്ന് അഭിപ്രായപ്പെട്ടതാണ്. ടി രേഖകളിൽ പ്രദക്ഷിണക്രമത്തിൽ (ഇടത്തുനിന്നു വലത്തോട്ടു) 'ഓം, ഹ്രീം, ശ്രീം, ഐശ്വര്യം, സൌം'; എന്ന് ഓരോ രേഖയിലും (ദേവതയെ) പൂജിക്കുക. വിശുദ്ധത്താൽ ബ്രഹ്മസംഹിതാഭിപ്രായം വചനങ്ങളുദ്ധരിക്കുന്നില്ല.

'ചാഷാണഭവവഹ്നിഃചയലിവാ f രണിസംഭവം'-
'ശ്യാന്തിയാണാംഗേഹജംചവനസംവാഗ്ധവാഹരേൽ'-

അഗ്നി ഇത്തരത്തിലൊന്നായിരിക്കണമെന്നു ഗൌതമീയത്തിൽ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ഇങ്ങനെ ശ്രേഷ്ഠമായ അഗ്നി 'കൊണ്ടുവന്നു' 'ചോഡശശ്ശന്നമുലേനമന്ത്രാതം തം വിലോകയേൽ' എന്ന വിയം മൂലം (രം-ബീജം) ഹസ്ത-ഉരു ചൊല്ലി നോക്കി 'ഹൾ' എന്നു ജപിച്ചു 'ഹൃദക്രവ്യാദേഭ്യഃ സപാഹാ' എന്നു ക്രവ്യാദാദേശം കളയണം-

അഗ്നിമിഹാരയേദസ്രമന്ത്രേണതനേനതരം-
ഇഹഹൃദയേനമുലേനക്രവ്യാദാദേശം പരിത്യജേൽ'-

എന്ന് ഇതിനു പ്രമാണവുമുണ്ട്. പിന്നീടു ബീജം കൊണ്ടു സംരക്ഷിച്ചു 'ഹൾ' കൊണ്ടു അവഗുണനം ചെയ്തു യേനമുദ്ര കാട്ടി അമൃതീകരണം കഴിച്ചു തീയെടുത്ത മൂന്നുവട്ടം കണ്ഡത്തിനു മേൽ ചുറ്റിച്ചു തന്നിക്കളിമുഖമായി കഴിയിൽ സ്ഥാപിക്കണം. 'ഹ്രീം വഹ്നിമുത്തയെന്നമു' എന്ന് അച്ചിക്കണം- പിന്നീടു 'രം വഹ്നിചൈതന്യായനമു' എന്നു ചൈതന്യം യോജിപ്പിക്കണം. 'ഭൂഃഭുവഃ- പാവാകുഃ ദേവതാ- ഗായത്രി മന്ദ്രഃ- സഹസ്രാച്ചിഞ്ച ഏവായനമു. സ്വസ്തിപുണ്യ യശിരസൌ സപാഹാ- ഉത്തിഷ്ഠ

പുരുഷായശിഖായൈവഷഃ- ധൃമഗ്യാപിനെകവചായ
ഈ- സപ്തജിഹ്വായനേത്രൗ ചാഭവതേഷഃ- ധനുർജ്ജാ
യ അസ്രാധഹരഃ- ഇതുകൊണ്ടു നാസാദി കഴിച്ച് ഞം
ചിതപിംഗല മനമനദമദമ പപപചസത്യംജ്ഞാ
പചജ്ഞാപയ സ്വാഹം- എന്നു ചൊല്ലി തീർത്തു
ക്കണം.

അഗ്നിംപൃഷ്ഠലിതംവാനു ജാതവേദേഹുതാരണം- ഹുതേ
സുചന്ദ്രവാനമലംസമീദംവിശപതെമുചഃ- എന്നു

എന്നു ധ്യോതും ചെയ്യണം. പിന്നെ 'അഗ്നാതം
(അമൃത) നാമസ'- എന്നു മുമ്പു പറഞ്ഞ അഗ്നിനാമങ്ങളിൽ പ്രസ്തുത കർമ്മത്തിന് ഉപയുക്തമായ നാമം കൂട്ടിച്ചേർത്തുകൊൾക. 'ഓം വൈശ്വാനരജാതവേദ ജ്ഞാപഹര ഭോഹിതാക്ഷസർവ്വകർമ്മാണിസായയസ്വാഹാ'- എന്നു അർദ്ധ്വോദികളെക്കൊണ്ടു പൂജിച്ചു. 'ഓം അഗ്നർഹിരണ്യോദി സപ്തജിഹ്വാഭ്യാനമഃ'- എന്നു ചുറ്റിക്ക. (അഗ്നിയുടെ സപ്തജിഹ്വകൾ, "ഹിരണ്യം, ഗഗനം, ഭൂതം, മൃഗം, വൃന്ദാസുപ്രഭാമതം- 'ബഹുവിപാ' തിരേകത്വം ചന്ദ്രാപി ക്ഷായാഗകർമ്മസു". ഇവയാകുന്നു). പിന്നീട് കശമുഖികൾക്കെതിൽ മരിക്കപ്പെടുത്തു ഇടത്തു വല (എന്ന അർത്ഥം) യും വലത്തു ചിംഗലയും മധ്യ സുഷുപ്തയും ആനന്ദപൂർവ്വമായിക്കുക. അനന്തരം സ്ത്രവംകൊണ്ടു വലത്തുനിന്നു നെച്ചെടുത്ത 'ഓം അഗ്നയെ സ്വാഹാ' എന്നഗ്നിയുടെ വലംകണ്ഠിൽ ഹോമിക്കുക. അതുപോലെ പാത്രത്തിന്റെ ഇടത്തുഭാഗത്തുനിന്നു നെച്ചെടുത്ത 'ഓം സോമായസ്വാഹാ'- എന്നു ഇടത്തേക്കണ്ഠിലും മധ്യത്തിൽനിന്നു നെച്ചെടുത്ത 'ഓം അഗ്നിഷോമാഭ്യാംസ്വാഹാ' എന്നു ലലാട്ടനേത്രത്തിലും ഹോമിക്കുക. സ്ത്രവം അഥവാ സ്ത്രവം ജ്ഞാപഹര പാത്രങ്ങൾ ആണെന്നു പ്രസിദ്ധമാണല്ലോ. 'സുവതഃപൃതാദികമസ്മാൽ' എന്നു സ്ത്രവത്തിന്നും 'ജ്ഞാപൃതായാപൃതം' എന്നു ജ്ഞാപിന്നും ഭരതകതവീർവ്വതിയുണ്ടു. 'ഖദിരസ്യസ്രവോമത' എന്നുള്ളതുകൊണ്ടു സ്ത്രവം കർമ്മാലിച്ചതുകൊണ്ടും 'ജ്ഞാപലാശകാഷ്ടസ്യ' എന്നതിനാൽ ജ്ഞാപൃതകൊണ്ടു നിമിക്കപ്പെടുന്നതും മറയ്ക്കു വടപത്രാകൃതിയിലും അർദ്ധപത്രാകൃതിയിലും ഇരിക്കുന്നതും ആയിരിക്കും.

പിന്നീട് വലത്തുഭാഗത്തുനിന്നു നെച്ചെടുത്ത 'അഗ്ന

യെ സ്വീകൃതസ്വപാദാ'- എന്നു അഗ്നിയുടെ മുഖത്തു
യോമിക്ക. അനന്തരം 'ഓംഭ്രസപാദാ- ഓംഭ്രസപാദാ-
ഓം സ്വസപാദാ' എന്നു മഹാവാഹുതിയോമം ചെയ്തുക.

['സ്രവേണാക്ഷിണാഭോഗാഭാഭായാജ്ഞാഹുതഃ
ജ്ഞാഹുതഗന്ധസപാമേത്യഗ്നേർഭക്ഷിണലോചനേ' എ
ന്നു തുടങ്ങി ഈ വിഷയം ശാരദാതിലകത്തിലും മറ്റും പ
റയുന്നു.]

പിന്നീട് 'ഓം വൈശ്വാനരജാതവേദജമാവഹ
ലോമിതാക്ഷ സവാണികമാണിസായയസ്വപാദാ' എ
ന്നു മൂന്നുതരം യോമിക്കുക. ഇതിനു ശേഷം അതതു യോ
മത്തിനു വേണ്ടതായ മുത്തിമൂലംകൊണ്ടു ദേവതയെ പീഠ
പൂർവ്വം പൂജിച്ചു ദേവത മുഖത്തു മൂലംകൊണ്ടു (൨൫) ഘൃതാ
ഹുതി ചെയ്ത് അഗ്നിയ്ക്കും പ്രസ്തുത ക്രിയാംഗദേവതയ്ക്കും ത
ന്റെ ആത്മാവിനോട് ഐക്യം ഭാവിച്ചു (൧൧) ഘൃതാ
ഹുതി ചെയ്ത് സംകല്പംചൊല്ലി അതതു കല്പത്തിൽ പര
ഞ്ഞ ദ്രവ്യങ്ങളെക്കൊണ്ടു യോമം കഴിച്ചുകൊള്ളണം.
[ഇങ്ങനെ യോമസംക്ഷേപം ബ്രഹ്മാജാപ്രായാഗാദികൾ തന്ത്രസാരാദികളി
ൽ കാണുക.]

"അക്ഷപലാശഃഖദിരോഹ്യപാമാഗ്ഗൃശ്ചപിപ്ലവഃ-
ഉദുംബരശമീദൃച്ഛ കശാശ്ചസമീധക്രമാൽ."

എന്നുള്ള പ്രമാണത്താൽ വെള്ളരിയ്ക്കു്, പ്ലാശ്ശ, ക
രിങ്ങാലി, വൻകടലാടി, അരയാൽ, അത്തി, വഹ്നിമൃത,
കറുക, ഭർ എന്നീ വെളുത്തും നവഗ്രഹങ്ങളുടെ ചമതകളാ
യി പറയപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. മാർഗ്ഗപെരുപ്പികാദികൾക്കു്
അതതു കല്പോക്തങ്ങൾ ഗ്രഹിക്കണം. യോമം പ്രകാരഭേ
ദംകൊണ്ടു നൂറ്റ്വേവപ്രസാദപാരാകാമ്മ്യനിശ്ശ്രേയസാദി
സമസ്തഫലപ്രദായകമാകുന്നു. സദ്യഃഫലപ്രദവുമാണു്. ഭേ
വന്മാർ അഗ്നിമുഖന്മാരാണെന്നാകുന്നു വേദരഹസ്യം. തോ
ഗശമനന്തിനു പ്രത്യേകിച്ചും നല്ലതെന്നു സായണമായ
വീയകർമ്മവിചാകത്തിൽ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടു്. പ്രമാണം—
'ജന്മാന്തരകൃതംപാപം വ്യധിത്രപേണജായതൈ-
തജ്ഞാന്തിരൈഷയൈദ്രാണൈർജപയോമാഹ്വനാഭിഭിഃ'-
'ശ്രീഫലോത്ഥസമീതഭിസ്തയോമംസമ്പത്സമുദ്ധയൈ-
പലാശതരജാഭിസ്ത ബ്രഹ്മവർചസനീലയൈ=
വടോത്ഥാഭിർനപ്രാപ്തിവാദിരാഭിഭിസ്തുകാന്തയൈ-

തിലൈസ്സയമ്മനാശയനാഷ്ടൈപഃശത്രുശാന്തയൈഃ
പായസേനകൃതൊഹോമഃകാന്തിപ്രീകീർത്തിവർണ്ണം.

കുറുപ്പുകായ് (അഥവാ കന്യ) ഹോമിച്ചാൽ സമ്പത്തും പ്ലാശിൻചമത ഹോമിച്ചാൽ വൃത്താദ്യയനജന്യമായ തേജസ്സമൃദ്ധിയും പേരാൽചൊട്ട ഹോമിച്ചാൽ ധനവും കരിങ്ങാലി ഹോമിച്ചാൽ കാന്തിയും എള്ള് ഹോമിച്ചാൽ അയമ്മനാശവും കടുക് ആയാൽ ശത്രുക്കളായും പായസമായാൽ കാന്തി, ശ്രീ, കീർത്തിയെന്നിവയും ഉണ്ടാകുമെന്നു പറയപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ശുഭം ശാന്തി.

൧൩. മുതൃംജയഹോമം.

മുതൃംജയമഹാമന്ത്രംകൊണ്ടുള്ള ഹോമം ആയുർവർദ്ധനയ്ക്കു മാത്രമല്ല നരം കഠിനജ്വരാഭിവാദാദിശാന്തിക്കും പ്രധാനമാണെന്നും താഴെപറയുന്ന പ്രമാണംകൊണ്ടു കിട്ടുന്നു. 'തീവ്രജ്വരാഭിവാദാദിശാന്തിഭം ഹവനംസ്മൃതം മുതൃഞ്ജയാഖ്യം നേനൈവഭവേവലമായുഷെ.'

ഈ മുതൃഞ്ജയം സാധാരണ ഏഴുദിവസംകൊണ്ടാണ് പൂർത്തിയാകുന്നത്. അതിനു അമൃതം, നാല്പാമരമൊട്ട്, എള്ള്, കറുക, പാൽ, നെയ്യ്, പാല്പയസം ഇവ ക്രമേണ ഓരോദിവസം ഹോമിക്കണം. ഹോമസംഖ്യ പതിനായിരമുതൽ ഏതിനും പത്യാപ്തമാകുന്നു. 'ഹോമസംഖ്യാതസർവ്വത്രായുതമാനേനകീർത്തിതാ.'

എന്നു പ്രമാണമുണ്ട്. കൂട്ടുമുതൃഞ്ജയമായാൽ ഏല്പാളംകൂട്ടി ഒരു ദിവസംകൊണ്ടും കഴിക്കാം. പക്ഷെ ക്രിയാധിക്കുപലായികും എന്നാകുന്നു നിശ്ചയം.

'അസ്യ ശ്രീമുതൃംജയമഹാമന്ത്ര സ്യ വാമദേവ, ക ഹോളവസിഷ്ഠാജയഃ- പംക്തിഗായത്രാശ്ചിട്ടഭിമന്ദാംസി- സദാശിവമഹാമുതൃജയരുദ്രോദേവതാഃ- ശ്രീംബീജം- ശ്രീം X ശക്തിഃ- ഹവനേ വിനിയോഗഃ- ഓംഹേതം ഓം ജം സ' = ഓംഭൂട്ട് ൩൩൧, ത്ര്യംബകം ഓം നമോഭഗവതേ രുദ്രായ ശുദ്ധപാണ്ഡ്യൈസ്സഹാ ഹൃദയായനമഃ. ഓം യജാമഹേ ഓംഅമൃതമുത്തയെ മാം ജീവയശിരസെസ്സഹാ—ഓം സുഗന്ധിം പുഷ്ടിവർണ്ണം ഓം ചന്ദ്രശീരസേ ജടികനശിഖായൈവഷ്ട്.

വബന്ധനാൻമൃത്യോമൃക്ഷീയമാശ്വതാൽ ഓം സപഃഭവഃഭൂഃ
ഓംസംജ്ഞംമഥം ഓം-|| മൃത്യുഞ്ജയമോമത്തിനുള്ള ഭവ്യ
ജ്ഞരം വള്ളി, മൊട്ട, എള്ള, കറുക, പാൽ, നെയ്യ്, പാ
ല്ലായസം ഇവകളാകുന്നു.

‘സുധാ, വല്ലി, തിലാ, ഭൂട്ടാ, പയഃ, സപ്തി, പയൊ
മവിഃ; എന്ന പ്രമാണമുണ്ട്. (വള്ളി അമൃതിന്റേതും
മൊട്ട പേരാലിന്റേതെന്നു പ്രസിദ്ധമാകുന്നു.)

ഇങ്ങനെ ഹോമംചെയ്യുന്നതു മുമ്പു പറഞ്ഞപ്രകാരം
സംസ്കരിച്ച അഗ്നിയിലായിരിക്കേണ്ടതാണ്. അല്ലാതെ
ഇതിനു നിയമകംകൽപ്പമുണ്ടോ പറ്റാത്തതാകുന്നു. ശുഭം.

൧൪. തിലഹോമം.

ഇതിനു ദേശകാലാദികിൽക്കൂടിയും സംകല്പവും കഴി
ച്ചു ഹോമക്രമത്തിൽ പറഞ്ഞവിധം അഗ്നിയെ സംസ്ക
രിച്ച സാമാന്യമായി ജ്ഞേയതീഷ്ണികാഭിപ്രായമനുസരിച്ചുള്ള
സംഖ്യ, സുദർശനം, അഷ്ടാക്ഷരമൃത്യുഞ്ജയം, എന്ദ്രീ മന്ത്ര
ജ്ഞരംകൊണ്ടു ഹോമം കഴിച്ചശേഷം പതിനായിരംവരെ
ഗായത്രികൊണ്ടു ഹോമിക്കണം. ഓരോ തിലമുഷ്ടിഹോമ
ത്തിന്റേയും പിന്നാലെ ഓരോ പൂതാഹുതിയും വേണ്ട
താകുന്നു.

ദുർദ്ദേവതകളോ മഹാഭൂതാദികളോളുടി മൃതിപ്പെട്ടി
ട്ടുള്ളതായിരിക്കയും സാമാന്യരീതിയിലുള്ള ഹോമാദി പോ
രാതെ കാണുകയും ചെയ്താൽ ഭിന്നഭൈരവി, ധൂമാവതി
മുതലായ വിഭോഷപ്രയാനമന്ത്രജ്ഞരംകൊണ്ടു കടുകു ഹോ
മിച്ചു ബാധാ വേർപാടുവരുത്തി തിലഹോമം കഴിക്കേണ്ട
താണ്. ഈ ബാധതിരിക്കൽ അതിദുർഘടമായി വന്നാ
ൽ പതിനായിരം ഉരു തപരിതാമന്ത്രം ജപിച്ചു സംസ്കരി
ച്ച കടുകു ഹോമിച്ചാൽ നിശ്ചയമായും വേർപാടുണ്ടാക
മെന്നു പ്രകൃതവിഷയനദീണ്ണനായ രൊചാച്ഛൻ മന്ത്രപ്രക
രണശ്രവണാനുഷ്ഠാനകാലത്തു് ഉപദേശിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ഈദേശകമസംചയംകൊണ്ടും ശുദ്ധിവരാത്തവി
ധം അത്ര ഭാഷിച്ച സത്വപരമാധിപനാൽ, സകലാജ്ഞാത
പാപവിദ്വേഷസകമായ ചിന്തനാലൂടെ പതിനായിരം ഉ
രു ഹോമിച്ചാൽ മതിയാകുമെന്നതു ശാസ്ത്രസമ്മതവും

സംപ്രദായരഹസ്യവുമാകുന്നു. ആവാഹികേണ്ടതായുള്ള വയെ സ്വയംവരവർഗ്ഗരാവണാദി ആകർഷണമന്ത്രങ്ങൾ കൊണ്ടു പ്രതിമകളിൽ ആവാഹിച്ചു് ഇഷ്ടസ്ഥലങ്ങളിൽ ഇരുത്തേണ്ടതാണു്.

ശ്രീഭം.

൧൫. ഗണപതിഹോമം.

ഹരിഃ-ശുക്ലാംബരധരം വിഷ്ണുശശിവദൂതം ചതുർഭുജം- പ്രസന്നവദനഃ-പ്രായാസസ്തപ്തവിശ്ലോചശാന്തയഃ= തദേവലഗ്നംസുദിനംതദേവതാരാബലം ചന്ദ്രബലം തദേവ-വിദ്യാബലം ദൈവബലം തദേവലക്ഷ്മീപതെരംശ്രീ യുഗംസ്തരാമി=അപവിത്രഃ പവിത്രോവാസസ്തപ്തവസ്ഥാം ഗതോപിവാ. യഃസ്മരേൽപുണ്യരീകാക്ഷം സബാഹ്യാഭ്യന്തരശുചിഃ=മാനസം വാചിക പാപം കർമ്മണാസമുപാജ്ജിതം. ശ്രീരാമസ്തംഭേനൈവവ്യപോഹതിനസംശയഃ തിഥിവിഷ്ണുസ്തമാവാദനക്ഷത്രം വിഷ്ണുരേവച-യോഗശ്ചകരണം ചൈവസത്വംവിഷ്ണുമയംജഗൽ=ഹരിഃ ഓം- ഇത്രയും ചൊല്ലി മുൻപോൽ (അദ്വൈതീമദ്ഭഗവതോ മഹാപുരുഷസ്വ എന്നുതുടങ്ങി)ദേശകാലങ്ങൾ കീർത്തിച്ചു്- ശ്രീഭതിമൌ (എന്നതിനുശേഷം) അസ്താകം സകുടുംബാനാംക്ഷേമസൈമന്തുവീതു്വിജയായുരാരോഗൈശ്വര്യം മഭിവൃദ്ധ്യത്വം ആയുഷ്ജീവൽസൽസന്താനസമൃദ്ധത്വം സമസ്തമംഗളവാപ്തത്വം സമസ്തദുരിതോപശാന്ത്യത്വം സമസ്താഭ്യുദയോർത്ഥം ചയമ്മാർത്ഥകാമമോക്ഷചതുർവിധ പുരുഷാർത്ഥസിദ്ധ്യത്വം ഇഷ്ടകാമ്യാർത്ഥസിദ്ധ്യത്വം വിശിഷ്ട (അമുക) നാമകസ്വമമ (ഇന്ന പേരുള്ള എന്റെ) സകല ചിന്തിതമനോരഥവാപ്തത്വംബീജാഗണപതി പ്രസാദസിദ്ധ്യത്വം മഹാഗണപതിഹോമം കരിപ്പെട്ടു. ആദൈ കലശപൂജാംകരിച്ചു. കലശം ഗന്ധപുഷ്പങ്ങളെകൊണ്ടലംകരിച്ചു.

“കലശസ്തമവൈവിഷ്ണുഃകണ്ഠേരുദ്രസമാശ്രിതഃ
മൂലേതത്രസ്ഥിതൈബ്രഹ്മാമയ്യേമാതുഗണാശ്രിതഃ=
കുക്ഷൗതസാഗരാഃസർപ്പസപ്തദപീപാവസുന്ധരാ.
ഈശോപദോമയജുർവേദഃസാമവേദോപ്യഥമുദിതഃ=

അംഗൈശ്വരസമിതാഃസർവ്വകലശഃ ബുദ്ധമാശ്രിതാഃ
ഗംഗൈശ്വരസമിതാഃസർവ്വകലശഃ ബുദ്ധമാശ്രിതാഃ
സിന്ധുകാവേരി ജലേന്ദ്രീൻ സന്നിധിഭക്ത.

ഗംഗായൈനമഃ- യമുനായൈനമഃ. സർവ്വപത്മൈനമഃ
നന്ദായൈനമഃ-സിന്ധവൈനമഃ കാവേര്യൈനമഃ.

ധേനുമാദുകാണിച്ച് “കലശരാജായനമഃ” ‘ഗന്ധപു
ഷ്പധൂപദീപൈഃ സകലാരാധനൈഃ സ്പർശിച്ചിതം’ എന്നു
ഭാഷിക്ക. കലശജലംകൊണ്ട് സർവ്വാപകരണങ്ങളിലും ത
നലും പ്രോക്ഷിച്ചു ആത്മപൂജചെയ്തു,

“ആത്മനേനമഃ. അന്തഃകാത്മനേനമഃ. ജീവാത്മനേനമഃ.
ജ്ഞാനാത്മനേനമഃ. പരമ ഭക്തനേനമഃ. പിന്നെ പഞ്ച
പൂജാ-(മന്ത്രകേശംനോക്കുക) ലുണ്ടാനാദം (മണികില
ക്ക്)

“ആഗമാത്മം തുഭേവനാംഗമനാത്മംതൂരക്ഷസാം.

കർച്ചലുണ്ടാരവംതത്രഭേവതാഹമാനലക്ഷണം=

അനന്തരം ഗോമയംകൊണ്ടു നിലംമെടുക്കി-

“ഓംഭൂർഭുവഃസ്വരോം” എന്നു ദർശകംകൊണ്ടുനിന്നു
പിച്ച് വിശദീകരിക്കാൻ വീശി ജപലിപ്പിച്ച് ഓം എന്നു
ചൊല്ലി നാലുദിക്കിലും തൊട്ട് ‘ഓം ഗണപതയൈനമഃ’
എന്ന മന്ത്രം കൊണ്ടു ജലപുഷ്പഃകിരീട്ടി പഞ്ചപൂജചെയ്ത്
അഗ്നിയുടെ ദക്ഷിണഭാഗത്തു ദിപംവെച്ചു സ്വസ്തികപതം
(മന്ത്രകേശത്തിൽ കാണിക്കുന്നപ്രകാരം) ഇട്ട് അതിനു
മേൽ കൂർച്ചംവെച്ച് കൂർച്ചോപരി (കൂർച്ചത്തിന്മേൽ)
ജലാദിജലാന്തം (പൂവും ജലഗന്ധവുംകൂട്ടി) ചെയ്ത്- ‘ബീ
ജാഗണപതിസ്തോത്രമന്ത്രസ്പർശനകളാപി-അനുഷ്ടുപ്’ ശ
രം- ബീജാഗണപതിർഭേവതാ- ഗ്ളാംബീജം ഗ്ളാംശ
കതിഃ ഗ്ളാംകീലകം- ഇഷ്ടകാമപ്രസിദ്ധ്യന്തേ, വിനിയോ
ഗഃ- “ഗ്ളാം” ഇത്യാദിത്വ.സം. (ത്യാനം) ബീജാപൂരത
ദേക്ഷാർത്ഥകരമായകൃഷ്ണജലാംശംപ്രാപ്തം പ്രീമ്യഗ്രൈഃ
സ്വപാചാരണത്തക്കലയൈഃ പ്രോദ്യതകരാഭോരുഹഃ-യ്യേ
യൊ, വല്ലഭോസപതകലയാശ്ചിഷ്ടോജപലപ്രഭൃതയാ
വിശ്വപ ല്ലത്തിവിപത്തിസംസ്ഥിതികരോവാല്ലൊ വിശി
ഷ്ടാത്മഃ- “ഗണാനാതപാഗണപതിംഹവാമഹൈകവിം
കവീനാമുപമശ്രവസ്തഥം- ജ്യേഷ്ഠരാജം ബ്രഹ്മണാം ബ്രഹ്മ

ണസ്തത ആനുശ്രൂണപന്തുതിഭിഃ സീദസോഭനം"- ഓം ഭൂർ
ഭുവഃസ്വപരോ അസ്തിൻ ദീപമൂലൈ അസ്തിൻകൂർച്ചൈമഹാഗ
ണപതിംസ്വപരിവാരം ശ്യാമായി." മൂലകൈഃ കൂർച്ചം
തൊട്ട് എട്ടുരു ജപിക്കുക. "ആവാഹിതോഭവ"- ഇവിടെ
ആവാഹനമുദ്ര കാണിക്കണം. (മുദ്രാവിധിനോക്കുക) സ്ഥാ
പിതോഭവ- (സ്ഥാപനമുദ്ര) സന്നിഹിതോഭവ- (സന്നി
ധാപനമുദ്ര) സന്നിരജോഭവ- (സംരോധിനിമുദ്ര) അവ
ഗുണിതോഭവ. (അവഗുണനമുദ്ര) സുപ്രസന്നോഭവ- (കീ
ഴോട്ടു കൈമലത്തികാണക്ക) വരദോഭവ- ടി- സ്വാമിൻ
സർവ്വജഗന്നാഥ-യാവൽപൂജാവസാനകം-താവൽതപം പ്രീ
തിഭാവേന പദ്മേന്ദ്രിൻസന്നിധിംകരു- പ്രാണപ്രതിഷ്ഠാ
മന്ത്രസ്തബ്രഹ്മവിഷ്ണുമഹേശ്വരഃ ഔം ഹൃദയഃ സാമാമ
ർദ്വാണിഹംദാംസി- സകലജഗൽസൃഷ്ടിസ്ഥിതിനംഹാര
കാരിണീപ്രാണശക്തിഃ പരാഭവതാ. ആംബീജം ഹ്രീംശ
ക്തിഃ. ക്രോംകീലകം- പ്രാണപ്രതിഷ്ഠാഭയം വിനിയോഗം.
ആം അംഗുഷ്ഠാഭ്യാനമഃ. ഇത്യാദിത്യാനപരകതാഭോധി
സ്ഥപോതോല്പാസഭരണനരോജാധി ത്രയാകരാബ്ജൈഃ
പാശം കോടണ്ഡമിക്ഷുഭ്ഭവം ഉഗ്രണമംഗ്രംകശം പഞ്ച
ബാണാൻ. ബിഭ്രാണ. സ്രകപാലം ത്രിണയനലസിതാപീന
വക്ഷോരുമാശ്യാഭേവീബാലാക്വണ്ണാഭോരു സുഖകരീപ്രാ
ണശക്തിഃ പരാനം- ആം-ഹ്രീം-ക്രോം- ക്രോം- ഹ്രീം-ആം-
യ ര ല വ ശ ഷ സ ഹോം ഹംസഃസോഹം ഹംസഃ,
'അന്യപ്രാണ-ഇഹപ്രാണാ അന്യജീവാഇഹ സ്ഥിതഃ. അ
ന്യസർവ്വേന്ദ്രിയാണിവാങ്മനശ്ചക്ഷുരേത്രേന്ദ്രജിഹ്വാപ്രാ
ണപ്രാണാപാനവ്യാനോദാനസമാനാ ഇഹൈവാഗത്ത്യാ
സ്തിൻ പദ്മസുഖംചിരന്തിഷ്ണുതസപാഹാ- ജീവിഷ്യന്തു
പുനഃപ്രാണാഇഹനോധേഹിഭോഗം. ശ്വാക്പശ്യേമസ്ര
യ്മമുരന്തം അനമന്തമുളയാനംസ്വസ്തി=മഹാഗണപ
തഃ പ്രാണാൻ പ്രതിഷ്ഠാപയാമി-(യൽക്കിഞ്ചിൽ) സ്വപ്തം
നൈവേദ്യം.

'ഓം ഭൂർഭുവഃസ്വപഃ' എന്നു പ്രോക്ഷണം. ഓം ഭേവ
സവിതഃ പ്രസുവഃ. എന്നു ജപം ചുറ്റിക്ക. 'ഓംസത്യം
തപന്തേനപരിജിഞ്ചാമി, ഏനം പിഞ്ചെയും ജലം ചു
റ്റിക്ക.

ഓംഅമൃതോപസ്തരണമസി- എന്നു ജലം വീഴ്ത്തണം.
പ്രാണായസപാഹാ- അപാനായസപാഹാ- വ്യാനായസപാ

ഹാ- ഉദാനായസ്വാഹാ- സമാനായസ്വാഹാ- സുഹമണേ
സ്വാഹാ- എന്ന് ആറു പ്രാണാഹുതികൾ.

“മഹാനിവേദ്യംനിവേദയാമി- എന്നു പുഷ്പം- അമൃതാപിധാനമസി- എന്നു ജലം- ഓംഗംഗണപതയെന്നമഃ (എന്നതുകൊണ്ട്) ‘രതസിംഹാസനം സമപ്തയായി- പാദയോഃപാദ്യം സമപ്തയായി- അർദ്ധംസമപ്തയായി- ആചമനീയം സമപ്തയായി- മധുപക്വം സമപ്തയായി- സ്നാനം സമപ്തയായി- സ്നാനാനന്തരമാചമനീയം സമപ്തയായി- വസ്രയുഗ്മം സമപ്തയായിയജ്ഞോപവീതം സമപ്തയായി- ആദരണാത്ഥം പുഷ്പാണിസമപ്തയായി- ഗന്ധാൻധാരയാമി- അക്ഷതാൻ നമപ്തയായി- പുഷ്പാണി സമപ്തയായി- മംഗളദ്രവ്യാണി (കംകമം) സമപ്തയായി”

‘സുമുഖൈശ്ചകണ്ഠശ്ചകപിലോഗജകണ്ഠകം.
ലംബോദരശ്ചവികടൊവിപ്ലവാനാശോഗണാതിപഃ=
ധൃതുകേതുർഗണാധ ക്ഷോഹാലചഖദ്രോഗജാനനം=
വക്ത്രണ്ഡശ്ചുപ്തകണ്ഠാമേരംബഃസ്തന്ദ്രപൂർവ്വജഃ=

എന്നു നാമപുഷ്പജ്ഞാപി.

ധൃപാതം പുഷ്പാണിസമപ്തയായി- ദ്വിപാതം പുഷ്പാണിസമപ്തയായി. എന്നു പുഷ്പം. പിന്നീടു നേദ്യത്തിൽ എട്ടിലൊന്നെടുത്ത് ഉപസ്തരിച്ചു നിവേദിക്കുക- മലരും പറ്റവും ശക്തരും തേനും ചേർത്തുമുമ്പോൽ (അമൃതാപിധാനമെന്നതൊഴിച്ചു) അതും നിവേദിക്കുക. അഗ്നിക്കുചുറ്റും ജലംകൊണ്ടു വളയ്ക്കുക. പിന്നീടു ‘അഭിതേ അനുമന്ത്രസ്വ’ എന്നു വലത്തും ‘അനുമതേ അനുമന്ത്രസ്വ’ എന്നു ചുവട്ടിലും ‘സരസ്വതി അനുമന്ത്രസ്വ’ എന്നിടത്തും ജലം വീഴ്ത്തി ‘ദേവസവിതഃപ്രസുവഃ’ എന്നു പ്രദക്ഷിണക്രമത്തിൽ ജലം ചുറ്റിച്ചുകൊള്ളുക. അക്ഷതമെടുത്ത് ‘ഇദ്രായനമഃ യമായനമഃ വരണായനമഃ സോമായനമഃ, അഗ്നയെ നമഃ നിരൂതയെനമഃ മരുതനെനമഃ ഇശാനായനമഃ, അഗ്നയെനമഃ ആത്മനെനമഃ സർവ്വബ്രഹ്മഹ്വിശ്ലോനമഃ’ എന്നു മന്ത്രിച്ചിടണം. പിന്നെ ഒട്ട് കത്തിച്ചു ഹോമദ്രവ്യത്തിനു ചുറ്റും ഉഴിഞ്ഞു വടക്കോട്ടെറിയണം. ഇടത്തുകയ്യിൽ ചെത്ത് (തെറ്റി) പ്ലവെടുത്ത് ‘ഓം ഗംഗണപതയെന്നമഃ’ എന്നു മൂലംകൊണ്ടു തുന്ധിക്കൈയിൽ കൊടുക്കുന്നതായി ഭാവിച്ചു പിന്നീടു ‘ഓം ശ്രീം- ക്ലീം- ഹ്രീം-

ഗം-മമാഗണപതയെ ക്ഷിപ്രപ്രസാദനായ വിഭൂതേർവരോ
യ സർജനംമൈവശമാനയ സപാഥാ.' എന്നു മൂന്നുവട്ടം
ആഹുതി കഴിച്ചു കൈ കഴുകി, ടി മന്ത്രം നന്നു ഉരു ജപി
ക്കുക. പിന്നീടു ധാന്യമോമം. ഓം ഉത്തിഷ്ഠാമരിപിംഗല
ലോമിതാക്ഷധനയാന്യസമൃദ്ധിംമൈ ദേഹിദദാപയസാ
ഥാ- (ഇതാണു ധാന്യമോമമന്ത്രം) മോമസംഖ്യ ൧൬.
ദഹിച്ചു കഴിയുമ്പോൾ 'അഭിതെ അനുമംസ്ഥാ' എന്നും
അനുമതെ അനുമംസ്ഥാ സരസ്വതി അനുമംസ്ഥാ എന്നും
'ദേവസവിതഃ പ്രസാവിഃ' എന്നും മുമ്പോൽ ജലം വീഴ്ത്തു
ക. പിന്നെ പത്മത്തിൽ 'അമൃതാപിധാനമസി' എന്നു
ജലം- കർപ്പരദീപാരായന.

അനന്തരം 'ഛത്രചാമരവ്യജനഗുണഗീതവാദ്യാദി
കം സമർപ്പയാമി'. എന്നു (ചൊല്ലുക) പിന്നെ പ്രദക്ഷി
ണം. അനന്തരം നമസ്കാരം. (ഇവയ്ക്കുള്ള മന്ത്രം പൂജാ
ഘട്ടത്തിൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതു പക്ഷെ ഉപയോഗിക്കാം)
'ആവാഹനംനജാനാമിനജാനാമിവിസർജനം
പൂജാഞ്ചൈവനജാനാമി ക്ഷമസുപരമേശ്വര.'

എന്നു പ്രാർത്ഥന ആവാഹനയ്ക്കു വിപരീതമാ
യി (ലയക്രമത്തിൽ) ഉദാസിച്ചുകൊൾക. പിന്നെ പ്ര
സാദഗ്രാഹണം. കരിതൊടീൽ. ശുഭം.

ഗണപതിമോമത്തിനുള്ള അഷ്ടദ്രവ്യങ്ങൾ; 'മോദ
കൈഃപൃഥുകൈർല്ലാജൈഃ സകുളീശേഷക്ഷുപർവ്വഭിഃ നാരി
കേളൈസ്തീലൈഃശുഭൈഃ സുപകൈഃ കടളീഫലൈഃ=
(അഷ്ടദ്രവ്യാണിവിപ്ലവ്യ കഥിതാനി മനീഷിഭിഃ)- എന്നു
പ്രമാണത്താൽ മോദകം, അവിൽ, മലർ, വരപൊടി, ക
രിമ്പ്, നാളികേരം, എള്ളുണ്ട, കടളിപ്പഴം ഇത്രയുമാണെ
ന്നു കാണുന്നു. (മോദകം=ലാഡുവാണെന്നു ചില വിവര
ണക്കാർ പറയുന്നു. ശർക്കരയാണെന്നു രാജനിഷ്ഠകാരൻ
പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു.

സകുള (ബഹുവചനപരമാകയാൽ (ശക്തവഃ) സ
ക്തവഃ) എന്നതു 'ഭൃഷ്ടായവാഃപുനർധാനാ ധാനാമുണ്ണ
നുസക്തവഃ' എന്നു മേമചന്ദ്രകോശപ്രകാരം യവം വറ
ത്തിടിച്ചതാണു്. ഇവിടെ നടപ്പു് അരിവറയ്ക്കാണല്ലൊ)
ശുഭം ശാന്തിഃ.

എ. മന്ത്രകോഷം.

[തത്ര ലക്ഷ്മീപൂജാദികൾക്കും അഭിഷേകത്തിനും ഉപയുക്തമായ ശ്രീസൂക്തം].

“ഹിരണ്യവണ്ണാമിതി പഞ്ചശതം സ്യ സൂക്തസ്യ ആനന്ദകർദ്ദമചിക്ഷീതേദിരാസുതാഗ്രഷയഃ. ശ്രീരഗ്നീശ്വേത്യുഭയേവതേ ആദ്യാസ്തിസ്രോതഃ ഷ്ടഭഃ ചതുർഥീപ്രസ്താരപംക്തി പഞ്ചമീഷഷ്ഠ്യൗതിഷ്ടഭഃ തതോഷ്ഠാവനഃ ഷ്ടഭഃ- അന്ത്യാപ്രസ്താരപംക്തിഃ- ജപേ (അല്ലെങ്കിൽ ‘ഹോമേ’) വാനിയോഗഃ [പൂജയ്ക്കും മറ്റും അതാത് പ്രകാരം ചൊല്ലിയാൽ മതി.]

‘ഹിരണ്യവണ്ണാമിതി സുവണ്ണരജതസ്യജാം-
ചന്ദ്രാം ഹിരണ്യമീലക്ഷ്മീജാതവേദോമത്തുവഹം= ൧
താംമത്തുവഹജാതവേദോലക്ഷ്മീമനപശാമിനീം
യസ്യാംഹിരണ്യംവിന്ദേയംഗാമശാപംപുരുഷാനഹം= ൨=
അശാപപുഷ്പാംശമദ്ധ്വാംഹസ്തിനാദപ്രബോധിനീം
ശ്രീയംദേവീമുപഹവയ ശ്രീർമാദേവിജുഷതാം= ൩=
കാംസോസ്തിതാംഹിരണ്യപ്രാകാരാമാർദ്ദാംജപലന്തിം
തൃപ്താംതർപ്പയന്തിം പദ്മൈസ്തിതാംപദ്മവ
ണ്ണാംതാമിഹോപഹവയശ്രീയം= ൪=
ചന്ദ്രാംപ്രഭാസായശസാജപലന്തിംശ്രീയംലോകേ
ദേവജുഷാമുദാരാം താംപദ്മിനീമീംശരണം
പ്രപദ്യേ f ലക്ഷ്മീർമനശ്ചതാംതപാംവുണേ= ൫= (൧)
ആദിത്യവണ്ണതപസോധിജാതൊവനസ്തിസ്ത
വവൃക്ഷേഽഥബിലപഃ തസ്യഫലാനിതപസാ
നന്തുമായാന്തായാശ്വബാഹ്യാണലക്ഷ്മീഃ= ൬=
ഉഭൈതൃമാംദേവസഖഃകീർത്തിശ്ചമണിനാസഹ
പ്രാദുർഭൂതോസ്തിരാഷ്ട്രേസ്തിൻ കീർത്തിമുഖിഃദോതുമേ= ൭=
ക്ഷുല്ലിപാസാമലാംജ്യേഷ്ഠാമലക്ഷ്മീംനാശയാമൃഹം
അഭൂതിമസമുഖിംചസുപ്താംനിർണ്ണമേഗൃഹാൽ= ൮=
ഗന്ധദാരാദദായഷാം നിത്യപുഷ്പാംകരീഷിണീം
ഈശപരീംസവ്ഭൂതാനാംതാമിഹോപഹവയശ്രീയം= ൯=
മനസ്സുകാമമാകൃതിം വാചഃസത്യമശീമഹി
പശുനാംരൂപമന്യസ്യമയിത്രീഃശ്രയതാംശയഃ= ൧൦=(൨)
കർദ്ദമേനപ്രജാഭൂതാമയിസംഭവകർദ്ദമ

ശ്രീയംവാസയമെകലെമാതരംപദ്മമാലിനീം= ൧൧=
 ഞ്ഘഃസ്രജത്തസ്തിശ്യാനിചിക്രിതവസമെഗ്രഹൈ
 നചഭേവീംമഃതരംശ്രീയംവാസയമെകലെ= ൧൨=
 ആർദ്രാപുഷ്പരിണീംപുഷ്പിംപിംഗളാംപദ്മമാലിനീം
 ചന്ദ്രാംഹിരണ്മയീംലക്ഷ്മീം ജാതവേദൊമന്ത്രവഹം= ൧൩=
 ആർദ്രായഃകരിണീംയഷ്ടിംസുവണ്ണാംഹേമമാലിനീം
 സൂത്രാംഹിരണ്മയീംലക്ഷ്മീം ജാതവേദൊമന്ത്രവഹം= ൧൪=
 താംമന്ത്രവഹജാതവേദൊലക്ഷ്മീമനപഗാമിനീം
 യസ്പ്രാംഹിരണ്യംപ്രഭൃതിംഗാവൊദാസ്യോശ്ശാൻ വിന്ദേയം
 പുരുഷാനന്ദം.¹ =൧൫= (൩)

യഃശുചിഃപ്രയതൊഭൂതപാ ജ്ഞാതാജ്യമനപഹം-
 സൂക്തംപഞ്ചദശർച്ചംച ശ്രീകാമഃസതതംജപേൽ=൧൬=
 പദ്മാനനെപദ്മമുഗ്ര പദ്മാക്ഷീപദ മസംഭവ-
 തന്മഭജസിപദ്മാക്ഷീയേനസെഘ്രപ്രഭാമൃഗം=
 അശപദായൈഗോലായൈധനദായൈമഹായനെ-
 യനംമെജുഷതാംഭേവിസ്വപ്തകാമാംശ്ചഭേഹിമെ=
 പദ്മാനനെപദ്മവിപദ്മപത്രപദ്മപ്രിയെ പദ്മദളാ
 (യതാക്ഷി-
 വിശപ്രിയെവിശപമനോന്മൂലൈതപല്ലാഭപദ്മമയിസ
 (ന്നിധസപ=

പുത്രപൗത്രധനംധാന്യംഹസ്തശൃംഗാദിഗവരഹം-
 പ്രജാനാംഭവസീമാതാആയുഷ്കന്തംകരോതുമെ=
 ധനമഗ്നിർബനംവായുർബനംസൂക്ഷ്മായനംവസുഃ-
 ധനമിന്ദ്രാബ്ജഹസ്തതിവർണ്ണധനമസ്തതൈ=
 വൈനതേയസോമം പിബസോമം പിബതുവൃത്രഹം-
 സോമധനസ്യസോമിനൊമഹ്യംദദാതുസോമിനഃ=
 നകോധാനചമൗത്സർജം നലോഭോനാനുഭാമതിഃ-
 ഭവന്തികൃതപുണ്യാനാം ഭക്താനാംശ്രീസൂക്തംജപേൽ=
 സരസിജനിലയൈസരോജഹസ്തയവളുതരാംശ്രുകഗന്ധമാ
 (പ്രശോഭൈ-
 ഭഗവതിഹരിവല്ലഭൈമനോജൈ ശ്രീഭവനഭൃതികരിപ്രസീദ
 (മഹ്യം=

വിഷ്ണുപത്നീം ക്ഷമാംഭേവീം മായവീം മായവപ്രിയാം-
 ലക്ഷ്മീംപ്രിയസഖീംഭേവീം നമാമ്യച്യുതവല്ലഭാം=
 മഹാലക്ഷ്മീചവിദ്മഹൈ വിഷ്ണുപത്നീചധീമഹി-
 തന്നൊലക്ഷ്മീപ്രചോദയാൽ= ശ്രീവർച്ചസപമായുഷ്യമാ

ശാസ്ത്രമാവിധാഭോഭമാനം മഹീയതൈ- ധാന്യംധനം പ
ശുബ്ദപുത്രലാഭം ശതസംവത്സരംദീർഘമായുഃ=

ശ്രീസൂക്തം സമാപ്തം.

‘[‘താം പദ്മിനീമീം ശരണമഹംപ്രപദ്യെ’ എന്ന പാഠാന്തരം ഗ്രന്ഥാന്തരങ്ങളിൽ കാണുന്നുണ്ട്. എങ്കിലും ‘അഹമിതിശേഷഃ’ എന്നു വേദഭാഷ്യത്തിൽ കാണുകകൊണ്ടു തത്സമ്മത്യനുസാരമുള്ള ‘ശരണംപ്രപദ്യെ’ എന്ന പാഠം കൈക്കൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്.] അഥമന്ത്രാന്തരങ്ങൾ—

‘വാനംവഹ്നിസമാരൂഢം വാമനേത്രേന്ദ്രദൃഷിതം-
ബീജമേതൽശ്രീയ പ്രോക്തം ചിന്താരത്നമിവപരം’

എന്ന ഭൂമാണപ്രകാരം വാനം=ശ- (എന്ന അക്ഷരം) വഹ്നി= (അഗ്നിബീജം—ശ്ര എന്നതിലെ ശ, തള്ളിയുള്ള കൊവറ്റ്) ബീജത്തോടും വാമനേത്രമാകുന്ന ‘ഇ’ കാരത്തോടും ബിന്ദുവോടും കൂടിയാൽ ശ്രീബീജമാകുന്നു. ഭൂമി- നി.ചു.ത്- ശ്രീഃ- ഇവ ഋഷി.മന്ത്രോദഭവതകളാകുന്നു. ബീജംകൊണ്ടു ഷഡംഗന്യാസം- ധ്യാനം:- “കാന്ത്യാകാഞ്ചനസന്നിഭം- ഹിമഗിരിപ്രഖ്യാപ്യതൃഭിർദ്വൈരഹം സ്തോൽക്കിപ്തഹിരണ്യയാമൃതഘൃതൈഃ രാസിച്ചുമാനാംശ്രീയം- ബിഭ്രാണാംവരമബ്ജയുഗ്മമഭയം ഹസ്തൈഃകിരീടോജ്ജ്വലാം ക്ഷൗമാബലാഹിതംബബിംബലസിതാം വന്ദേരവിനന്ദിതാം” എ. ലക്ഷം ജപിച്ചാൽ സിദ്ധമാകും. ഇതുകൊണ്ടു ലക്ഷ്മിയെ ആസനാദിക്രമത്തിൽ ചുരുക്കമായി പൂജിക്കാം.

അനന്തരം ശ്രീദാദശാക്ഷരി-

അച്ചിൽ (സ്വരങ്ങളിൽ) ഏകാരത്തിന്റെ അനന്തരഭാവിയാ ബീജം സബിന്ദുക (അനുസ്വാരത്തോടുകൂടിയത്) ആയ വാഗീശ്വരി (വാഗ്)ബീജവും ശക്തിബീജവും മുമ്പു പറഞ്ഞ ശ്രീ (ലക്ഷ്മി)ബീജവും അഭോച്ചാരണത്തോടുകൂടിയ ‘ക’ കാ ര ‘ല’ കാരങ്ങളും ‘ഇ’കാരവും ബിന്ദുവും ചേർന്നതായ സ്മരബീജവും മുറയ്ക്കച്ചരിച്ച ശേഷം ‘ജഗൽപ്രസൂത്യൈ’- എന്നതിനോടു ‘നമഃ’- എന്നു കൂട്ടി ചേഷ്ടവേദം ഉണ്ടാകുന്ന അക്ഷരസമുദായാത്മകമാകുന്നു ടി മന്ത്രം. സകല മന്ത്രങ്ങളും പ്രണവായിച്ചിരിക്കേ

ണ്ടതുപോലെയുള്ള രീതി ഇതിനുമുള്ളതാകുന്നു. 'താരാദൃഃ സർവ്വസിദ്ധിഃ'- എന്നു പ്രമാണവുമുണ്ട്.

ബ്രഹ്മാ- ഗായത്രി- മഹാലക്ഷ്മി- ഇവ ഋഷിമന്ദനോദേവകളാകുന്നു. ആദ്യാക്ഷരങ്ങൾ അഞ്ചുകൊണ്ട് അംഗന്യാസം- ശേഷംകൊണ്ട് അസ്ത്രം- മന്ത്രന്യാസത്തിന് അംഗുലികളിൽ നൃസിച്ച് ബാക്കിയുള്ള അക്ഷരങ്ങൾകൊണ്ടുതലത്ത് നൃസിച്ച് കരംകൊണ്ട് ആമുഖംപാദം വ്യാപകം ചെയ്യുക. ധ്യാനം- "ബാലാക്ഷപുരിശിന്ദുഖണ്ഡവിലസല്ലോടീരഹാരോജ്ജ്വലാം രത്നാകല്പവിഷിതാംകുചനതാംശാലൈഃകർക്കരമഞ്ജരീം- പത്മൈകൈസ്തഭരണമപ്യവിരതം സംബിഭുതീം സസ്നിതാം ഫല്പാംഭോജവിലോചനത്രയയുതാം ധ്യായേൽപരാം വേദതാം" മഹാലക്ഷ്മി ജപിച്ചാൽ സിദ്ധി. ഇതുകൊണ്ട് പൂജിക്കുക പ്രധാനമാണ്. ൧൨,൦൦൦ ഉരു പൂജാഞ്ജലി ചെയ്തയെന്ന് അഭീഷിതലാഭം. ഭഗവല്പാദീയപ്രപഞ്ചസാരം, ശാരദാതിലകം മുതലായതിൽ പ്രയോഗങ്ങൾ ബഹുധാ വർണ്ണിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. വിസ്തരഭയത്താൽ കാണിക്കാനൊരുങ്ങുന്നില്ല.

അനന്തരം ഭൂവനേശ്വരിബീജം—

ഇതിനു 'ചിന്മന്ത്ര'മെന്നും ശക്തിബീജമെന്നും ശാക്തചിന്താമണിയെന്നും പേരുകളുണ്ട്. ഇത് രേഫ (വഹ്നിബീജ)സംയുക്തമായ നക്ഷത്രം= ('ഹ'കാര)ബീജവും 'ഈ'കാരവും അനുസപാര (ം-)വും ചേർന്നതാകുന്നു-, ശക്തി-ഗായത്രി- ഭൂവനേശ്വരി- ഇവ ക്രമേണ ഋഷിയും മന്ദസ്തംഭോദേവതയും ആകുന്നു. ബീജംകൊണ്ട് ന്യാസാദി- "സിന്ദൂരാരുണവിഗ്രഹാംഗ്രീനയനാം മാണിക്യമെഴുതിംസ്ഫുരത്താരായകശേഖരാം സ്മിതമുഖീമാപ്തവക്ഷോഭമാം- പാണിഭ്രാമണിപൂർണ്ണരതചക്ഷുരം രത്നോല്പലംബിഭുതീം സൗമ്യാംരതഘോരസമസവ്യഹരണാം ധ്യായേല്പരാംബികാം- ൧൨ ലക്ഷം ജപിച്ചു സിദ്ധി വരുത്തിക്കൊള്ളുകിൽ സർവ്വഫലം-

'പഞ്ചവിംശതിസംജപ്തംജലംപ്രാതഃപിബേദ്യദി-
അവാപ്യമഹതീംപ്രജ്ഞാം കവീനാമഗ്രണീഭവേൽ'-

ഈ മന്ത്രം ൨൫ ഉരു അഭിമന്ത്രിച്ച് രാവിലെ ജലപാനംചെയ്താൽ പ്രജ്ഞാവൈശാല്യവും മഹാകവിത്വവും

മുണ്ടാകുമെന്നു പറയപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു.

‘ഭൃണാലിഖിതാമായാം ന സാധ്യാംഫലകാഭിഷ്ട-
തൽക്കാലൈശ്ചേനാം സുഖംസുതേ ഹിമിഭിഃ’-

എന്നു തുടങ്ങിയ വിശേഷപ്രയോഗങ്ങളും ഇതുകൊണ്ടു സാധ്യമെന്നു കാണുന്നു.

ഇനി തപരതാമന്ത്രം- (ഇതു കിരാതപാർവ്വതിയാകുന്നു)- ‘അർജ്ജുനഃ ഋഷിഃ- വിരാട്മന്ത്രഃ- തപരിതാപാർവ്വതീദേവതാ- ആപ്തേതേ രണ്ടക്ഷരമൊഴിച്ചു ശേഷംകൊണ്ടു മുറയ്ക്കു ശിരസ്സ് നെററി, ഗളം ഏ യം. നാഭി ഗുഹ്യം, തുട, മുട്ട്, പുറവടി, പാദം എന്നീ സ്ഥാനങ്ങളിൽ ന്യസിച്ചു ആകെയുള്ള അക്ഷരങ്ങൾകൊണ്ടു ആമുഖപാദം വ്യാപകം ചെയ്യുക- മന്ത്രാക്ഷരങ്ങൾ ഇതുകൊണ്ടു (അംഗുഷ്ഠാഭ്യാനമഃ, മുതലായ) അംഗന്യാസം- ധ്യാനം:- “ശ്യാമാം വഹ്നികലാപശേഖരയുതാമാബലാപണ്ണാംശ്രകാം ഗുജാഹാരലസൽപയൊധരനതാമഷ്ടാഹിപാൻ ബിഭ്രതീം- താടംകാംഗമേഖലാഗുണരണമുജ്ജ്വലതാംപ്രാപിതാൻ. കൈരാതീംവരദാഭയോഗ്രതകരാം ദേവീംത്രിനേത്രാംഭജ- പ്രണവവും ശക്തിബീജവും ആഗ്രം ചേർത്തുള്ള ഹ്രം- ഖെ- ച- മൈ- ക്ഷ- സ്ത്രീ- ഹ്രം- ക്ഷെ’ എന്ന ബീജങ്ങളും ഭുവനേശ്വരിയും ഹരഃ, കരവും മുറയ്ക്കു ചേർന്നു മന്ത്രമാകുന്നു. ഇങ്ങിനെ പാദശാക്ഷരസമുല്പസിതമാണു്. രരുലക്ഷം ജപംകൊണ്ടു മന്ത്രസിദ്ധി- യോനികണ്ഡം കല്പിച്ച് അതിൽ ഹോമം കഴിക്കണം. ഇഷ്ടസിദ്ധിഫലം- പ്ലാശിൻചമത ഹോമിച്ചാൽ കൃത്യാഭോമാദിമാരണം നീങ്ങുന്നതിനു പ്രധാനം. പരമാവധി ഹോമസംഖ്യ പതിനായിരമാകുന്നു. ഇതുകൊണ്ടു ജലം ജപിച്ചു മുഖത്തു തളിച്ചാൽ വിഷം തീരും.

‘ത്രിലോഹീമുദ്രികാനേനമന്ത്രാ, സാധുസായിതാ,
കൃത്യാഭോമാദിശമനീ സർവ്വവ്യാധിവിനാശിനീ’- എന്നു തുടങ്ങിയ ഫലസിദ്ധികളും ഇതിനുള്ളതാണു്.

അഥ നവദ്യുതം-

ആരണ്യകഃ, ഋഷിഃ- അനുഷ്ടുപ്മന്ത്രഃ- നവദ്യുതാദേവതാ- ആദം, നാഭം, ഏടം, ഏടം; ആദം, അഞ്ചും അക്ഷരങ്ങൾവിതമെടുത്ത് ഏകായനമഃ, അംഗുഷ്ഠാഭ്യാം

നമഃ, എന്നു തുടങ്ങിയ ന്യാസം കഴിക്കണം- 'ധ്യാനം—
'സൗഖ്യം സൗഖ്യം സൗഖ്യം ഗാന്ധിനയനാം സൗഖ്യം മനീസ
(നിഭാം
ചക്രം ശംഖവരഭയാനിഭയതീമിന്ദ്രോഃ കലാംബിഭ്രതിം-
ത്രൈവേയാംഗമോരകണ്ഡലധരാമാഖണ്ഡലാഖ്യൈഃ
(സ്തതാം
ധ്യായേചിന്ധ്യനിവാസിനീം ഭഗവതീം പാശ്ചാത്ഥപഞ്ചാ
(നനാം'-

മന്ത്രം- 'ഉത്തിഷ്ഠപുരുഷികിംസ്വപിഷിഭയംമെ സമു
പസ്ഥിതം- യദിശക്യമശക്യം വതന്മേശമയഭഗവതി
സ്വാഹാ'- ഇതു പ്രണവാദിയായിരിക്കണം- പുഷ്പം വ്യാ
പന്നിവൃത്യത്വം ഹോമത്തിനും പ്രധാനമാകുന്നു. ആപ
ൽശമനത്തിനു വേണ്ടി ചെറു ന്ന പുഷ്പം ജലിക്കാളത്തിൽ
ഇതിന് ഒരു മുഖ്യസ്ഥാനം കല്പിച്ച് പെടുന്നു. പേരാൽമൊ
ട്ടുകൊണ്ടുള്ള ഹോമം സർപ്പാപന്നിവാദനം- കടലാടിയൊ
കാട്ടുകടകൊ, കടകൊ ഹോമിച്ചാൽ ക്ഷുദ്രാപസ്തരാദി ശ
മിക്കുന്നതാണ്. ഇത്യാദി ഫലശ്രുതിയുണ്ട്.

അനന്തരം ഗണപതി.

ഗകാരം സബിന്ദുകമാകമ്പോൾ ഗണപതിബീജമാ
കുന്നു. ഗണകഃ- നിവൃൽ- വിഷ്ണുരാജഃ- ഇവ ഋഷ്യാദി- ബീ
ജംകൊണ്ടുതന്നെ അംഗാദികൾ ചെയ്യണം.

ധ്യാനം—'സിന്ധുരാഭേന്ദ്രിനേനും പൃഥ്വരജം രഘവേനും
പദ്മൈർദ്വയാനം ഭീതം പാശാങ്കശേ ഷോചുരകരവിമലസ
ദ്ബീജപൂജാഭിരാമം- ബാലേന്ദ്രോതമെളിംകരിപതി
വദനം ഭാനപൂർ്വ്വഗണ്ഡം ഭോഗ റ്റാബദ്ധഭൂഷം ഭജത
ഗണപതിം രക്തവസ്ത്രാംഗരാഗം'.

[ഈ ധ്യാനത്തിൽ ഭന്തം (കൊമ്പ്) കൈയിൽ ധരി
ച്ചിരിക്കുന്നതായി പറയുന്നത്, ഗണപതിയും സുബ്രഹ്മണ്യ
നുമായുണ്ടായ ബാലകൃഷ്ണയിൽ ഒടിഞ്ഞു സ്വാമിയുടെ ക
യ്ക്കകത്ത് അകപ്പെട്ട ഭന്തം നിലത്തിട്ടാൽ നശിക്കുമാറു ഗ
ണപതി ശപിക്കയും തന്നിവൃത്തിക്കായി സ്കന്ദൻ ആ ഭ
ന്തത്തെ കളിപ്പഴുത്തിൽ പൊതിഞ്ഞു ഭക്ഷണപ്രിയനായ
തന്റെ അഗ്രജൻ ഭരിപ്പിച്ചു മോഹം ജനിപ്പിച്ചു അദ്ദേഹ
ത്തെക്കൊണ്ടു വാങ്ങിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തുവെന്ന കഥയെ ആ

സ്വഭവമാക്കിയാകുന്നു- മേല്പറഞ്ഞ മന്ത്രം ഗണപതിയോമ
ത്തിനു പ്രധാനമാകുന്നു. മുരളിയ പുഷ്പനത്തിനും ഉപയു
ക്തംതന്നെ. മന്ത്രാന്തരം- ഇതു, പ്രണവം ശ്രീബിജം; ശ
ക്തിബിജം സുരബീജം, (ലം, എന്ന്) ഭൂബീജം, ഗണപ
തിബിജം ഇത്രയും കഴിഞ്ഞു ഗണപതനെ വരവരുത്തുവാൻ
ജനനമെ വശമാനയ സ്വപാ'- എന്നാകുന്നു. ഗണകു-
നിചൂട്ഗായത്രി- മഹാഗണപതിഃ- ഇവ ഋഷ്ടാദികൾ-
ഓം ഗം ഹൃദയായ; എന്നു തുടങ്ങി ന്യാസം-

അഥ നാരായണാഷ്ടാക്ഷരം.

‘താരംനമഃപദംപശ്യാന്നാരൈദീർഘസമന്നപിതൈ-
പവനൈനായമന്ത്രോയം പ്രോക്തോവസപക്ഷരാത്മകഃ’-

താരം (പ്രണവം=‘ഓം’കാരം) നമൊ എന്നു ഇത്ര
യും കഴിഞ്ഞു ‘നാരായണായ’ എന്നാകുന്നു മന്ത്രം- സാത്യ
നാരായണഃ, ഋഷിഃ- ദേവീഗായത്രിമന്ത്രഃ- മഹാവിഷ്ണുദേവ
താ- ശുഭോല്ലായ—ഛ- മഹോല്ലായ—ര- വിഭോല്ലായ-
(എന്നുശിഖാ)- ന- ഉല്ലായ—ര- സഹസ്രേല്ലായ—
(അസ്രം) ൫- [പഞ്ചാക്ഷരസമാകയാൽ നേതൃമുദ്രയില്ല;
പിന്നെ (ഓരോ അക്ഷരമെടുത്തു) ആറക്ഷരംകൊണ്ടു് അം
ഗുലിന്യാസം ചെയ്തു ശിഷ്ടരണ്ടക്ഷരംകുറിക്കിയിലുംപുഷ്പാ
നന്ത്രം നൃസിക്ഷക. ഇതുകൊണ്ടു വിഷ്ണുമയമെല്ലാം പൂജി
ക്കത്തക്കതാകുന്നു.

ഇനി സുഭർശനം.

ആദ്യം പ്രണവം പിന്നെ ‘സഹസ്രാര’ എന്നു കഴി
ഞ്ഞിട്ടു ‘ഹ്രംഹര’-ഇതു അക്ഷരനപ്ലകം മൂലമാകുന്നു. അ
ഹർബ്ധയ്നഃ- അനുഷ്ടുപ്- സുഭർശനമഹാവിഷ്ണുഃ-ഇവ
ഋഷ്ടാദികൾ- ആചക്രായസ്വപാഥാ; വിചക്രായ -, സുച
ക്രായ—, യീചക്രായ—സംചക്രായ—, ജപാലാചക്രായ—,
എന്നു ഹൃദയാദിന്യാസം. ഇതും പ്രണവം ആദ്യംചേർത്തു
വേണ്ടതാകുന്നു. ന്യാസം—

ഃകല്പാന്താക്ഷപ്രകാശം ശ്രീഭവനമഖിലംതേജസാപൂരയന്തം
രക്താക്ഷം പിംഗകേശംരിപുകലഭയദംഭീമദംഷ്ടാട്ടമാസം
ചക്രം ശംഖംഗദാബ്ജൈ ഹൃദിതരമുസലംചാപ പാശാങ്ക
(ശാൻതൈ സ്വപർ

ബിഭ്രാണമദോഭീരാദ്യംമനസിമുരരിപും ഭാവയെചക്രസം

ജനം-

ഇതു മോമത്തിനു പ്രധാനമാകുന്നു. ദുർവ്വാരമോമം ആ യുസ്സിനും താമരപ്പൂവ് നെയ്യിൽമുക്കിയുള്ളമോമം ശ്രീ യുക്ത നാലാമരത്തോൽ വാക്സിഡിഷും, അത്തിച്ചമത സ ന്നാനലബ്ധിഷും, കടലാടി, ജപരഭരഗ്രഹശാന്തിഷും വി ശേഷമാകുന്നു. വൃത്തംവരച്ചു അതിനുള്ളിൽ പ്രണവവും സാധുനാമാടികളും എഴുതി വൃത്തത്തിനു പുറമെ ഷര കോണം വരച്ചു കോണുകളിൽ ഓരോസുരൾശനമന്ത്രാക്ഷ രവും കോണിന്റെ ഇടകളിൽ മുമ്പു ന്യാസത്തിനു പര ണ്ണത അംഗമന്ത്രങ്ങളും എഴുതി കോണുകൾക്കു പുറമെ ഷോഡശഭൂപതം വരച്ചുഭൂമിയിൽ 'താരം നമോഭഗവ തെ മഹാസുരൾശനായമ' എന്നതിലെ 'ച'കാരംതള്ളി താരാഭി (പ്രണവാഭി) എന്ന അക്ഷരങ്ങളിൽ ഓരോന്നും എ ഴുതി പുറമെ ഭൂപുരം (ചതുരശ്രം) വരച്ചു കേ ണുകളിൽ ക്ഷീരം- എന്നു എഴുതിപ്പിരിച്ചു യന്ത്രം സർവ്വക്ഷാകര വും ഭൂതാഭിസർവാപന്നിവർത്തകവും ആകുന്നുവെന്നു യന്ത്ര സാരം തദ്യോക്താനുമതലായതുകെ ണ്ടു കണ്ടുന്നു. 'താരം ലിഖേൽ റാണഗതം' എന്നാലിയായ പ്രമാണവും 'ആഭി ചാരഗ്രഹോന്മാദാൻ യന്ത്രമേതന്നിവാദയേൽ' എന്നു തുട ക്കിയ ഫലശ്രുതിയും വിസ്തരഭയത്താൽ വിട്ടിരിക്കുന്നു.

ഇനി ശിവപഞ്ചാക്ഷരം.

ഹൃദയമന്ത്രം=നമഃ॥ സാക്ഷിയായ, വചരം=ശി॥ ലാ ണ്തം അനന്തം—(ആകാശ) സഹിതമകമ്പോരം=വാ॥ മരു ത്=യ॥ ഇത്രയും ചേർന്നതു പഞ്ചാക്ഷരവും. പ്രണവം ആ ലുംചേർത്തുകൊണ്ടാൽ ഷഡക്ഷരവും ആകും. വാമദേവഃ പംക്തിഃ-ശിവഃ- ഇവ ഋഷ്യാദികൾ- ഓം ഹൃദയായ—॥ ഓംനംശിരസെ—, എന്നിങ്ങനെ ഓരോ അക്ഷരംകൊണ്ടു ഷഡംഗന്യാസം- ധ്യാനം പഞ്ചദേവതാപൂജയിൽപറഞ്ഞ തുമതി- ഇതുകൊണ്ടു പൂജ ചുരുക്കിച്ചെയ്യാം.

ശ്രീകൃഷ്ണപാദശാക്ഷരം:- പ്രണവം, ഹൃദയമന്ത്രം അ നന്തരം 'ഭഗവതെവാസുദേവായ' എന്നാകുന്നു പ്രജാപ തിഃ- ഗായത്രി- വാസുദേവഃ- ഉവഋഷ്യാദി- പ്രണവംകൊ ണ്ടു ഹൃദയം- നമഃ, എന്നതുകൊണ്ടു ശിരഃ- പിന്നെന്നാല ക്ഷരംകൊണ്ടു ശിവ, പിന്നെ അഞ്ചുകൊണ്ടു കവചം- മഴുവൻമന്ത്രംകൊണ്ടു അസ്രം- ഇങ്ങിനെ പഞ്ചാം ഗം- തല, നെറ്റി, നേത്രങ്ങൾ, മുഖം, കണ്ഠം, കൈകൾ,

ഏതായാലും, കഷ്ടി, നാഭി, ഗുഹ്യം, ജാനപഥം, (മുട്ടുകൾ)പാദപഥം ഈ സ്ഥലങ്ങളിൽ അക്ഷരന്യാസം- യാനം—“വിഷ്ണു ശരഭചന്ദ്രകാടിസഭിശം ശംഖം രഥാംഗംഗദാമംഭോജംഭയതംബിതാബ്ജനിലയം കാന്ത്യജഗന്മോഹനം- ആബദ്ധാംഗദഹാരകണ്ഡലമഹാ മെഴലിം സ്പർശരക്തകണ്ഠം ശ്രീവത്സാകമുദാര കൌസ്തുഭധരം വരദമുനിരസ്മതം”=

ശ്രീവാമനമന്ത്രം.

പ്രണവം, ഹൃദയമന്ത്രം, പിന്നീട് ‘വിഷ്ണവ സുരപതയ മഹാബലായസ്വാഹാ-’ ഇങ്ങനെയാകുന്നു- ബ്രഹ്മാഗ്രന്ഥി- വിരാഠമന്ദിര- ദധിവാമനോ ദേവതാ- ൧-൨-൩-൪-൫-൬-൭- ൮ത്രയും അക്ഷരങ്ങൾ (ആദിമുതൽ) എടുത്തു ഹൃദയാദിഷഡംഗന്യാസം- വിഷ്ണുവിന്റെ അവതാര (വിഭൃതി) മുതലികളിൽ വാമനനേയും നരഹരിയേയും പൂജിക്കുന്നവർ ബ്രഹ്മചര്യം (അക്കാലം) ഭിക്ഷിക്കണമെന്നു പറയപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു.

അഥഗൃസിംഹഘഡക്ഷരം (മൂലം)-

‘ആം’ എന്നു കഴിഞ്ഞു ശക്തിബീജം, പിന്നെ ഗൃസിംഹജീജം അനന്തരം ‘ക്രോം’ ഇത്രയും കഴിഞ്ഞു ‘ഹ്രം ഫൽ’ ഇങ്ങിനെ ഘഡപർണാത്മകമാകുന്നു. ഇതും താരാഭൂതം (പ്രണവപൂർവ്വം) ആയിരിക്കണം- ഗൃഹരിബീജം ‘ക്രോം’ എന്നാകുന്നു. കകാരം വഹ്നിബീജത്തോടും ധർമ്മത്തെ സ്വരത്തോടും മറ്റും കൂടിയതാണെന്നു പ്രമാണമുണ്ട്. [ക്ഷകാരത്തോടാണു മേല്പാഞ്ഞവ ചേർന്നു ബീജമാകുന്നതെന്നു പക്ഷമുണ്ട്]. ബ്രഹ്മാ- പാകതിഃ നരസിംഹഃ ഇവ ഗ്രന്ധാദികൾ- മന്ത്രാക്ഷരങ്ങളിൽ ഓരോന്നുകൊണ്ടുന്യാസം യാനം—“കോപാദാലോലജിഹ്വപവിധൃതനീജമുഖംസോമസ്യുഗ്ധാഗ്നിനേത്രം പാദാദാനാഭി, രക്തപ്രഭമുപരിസിതം ഭിന്നദൈത്യേന്ദ്രതാത്രം- ശംഖം ചക്രം സപാശാംകശകലിശഗദാദാരണാസ്തുഭപമന്തം ഭീമം തീക്ഷ്ണോഗ്രദംഷ്ട്രം മണിമയവിവിധാ കല്പമീഡേഗൃസിംഹം”=ത്രിമധുരം പുരട്ടി മലർ ഹോമിച്ചാൽ (കന്യകകൾക്കു) വരലാഭം-കടലാടിപ്പുവ് (കതിര) പഞ്ചഗവ്യസമേതം ഹോമിച്ചാൽ ഭൂതകൃത്യാദി പ്രശമനം- ഗൃസിംഹബീജവും ശക്തിബീജവും പ്രണവാന്തർഗ്ഗതമായ ശുചത്തിന്മേൽ വരച്ചു അതിൽ ഗ

ഘൗസ്തനെ ഇരുത്തി ഷഡക്ഷരം ജപിച്ചാൽ ഭൂതഗ്രഹപീഡതീരും. പൂജിക്കുവാനും പ്രധാനം:

ഇനി ചിന്താമണിബീജം.

‘അഗ്നിഃ സംവത്സരാദിത്യാവനിലോ ഷഷ്ഠബിന്ദമാൻ-ചിന്താമണി രിതിഃപ്രാതഃ ബീജം സർവ്വമുദ്ധിമൽ-’ എന്ന പ്രമാണത്താൽ ഇതു, വഹ്നിബീജവും “ക്ഷ” കാരവും ‘മ’ കാരവും ‘യ’ കാര (കീയവർഗ്ഗ)വും ‘ഉ’ കാരവും അനുസപാരവും ചേർന്നതാകുന്നു. [രേഫം (അഗ്നിബീജം) ആദ്യം പറയപ്പെട്ടിരുന്നാലും അഥക്രമബലീയസ്സപത്നായേന ‘യ’കാരത്തിന്നു മുമ്പായി ഉച്ചരിക്കപ്പെടേണ്ടതാണെന്നു ഉദേശക്രമമാകുന്നു. ഇവ വെച്ചോരായി ഉച്ചരിക്കുന്ന ക്രമവും ഗന്ധകാരന്മാർ അംഗീകരിച്ചുകാണുന്നുണ്ട്. അതത്ര ചതുരശ്രമല്ല. ഇവയുടെ കൂട്ടം കന്നി ബീജം- അപ്പോൾ “ക്ഷ” മൂലം എന്നു സിദ്ധിക്കും- ഇതുവളരെ ഗോപ്യമാകുന്നു. കാശ്യപഃ-അനുഷ്ടുപഃ. അർദ്ധനാശിശപഃ- ഇവ ഏകാദികൾ- ഇതു ഓം എന്നൊ ‘ഐശ്വ’- എന്നൊകൂട്ടി ൧൦൦൦൦ ജപിച്ചാൽ സർവ്വദാഗമരം- ൦ എന്ന അക്ഷരത്തിന്റെ ഉള്ളിൽ സ്വരങ്ങളാൽ ചുറ്റപ്പെട്ട് അമൃതൊഴുകുന്നതായി ഇതിനെ മുഖാവിൽ ചിന്തിച്ചു ജപിച്ചാൽ വിഷമരം- നേത്രത്തിലായാൽ നേത്രരോഗശമനം- ഇതുപോലെ മറ്റു സ്ഥലങ്ങളിലും തത്തരോഗശമനം ഫലം- ഇതു തന്നെവേറെ ആചാര്യന്മാർ തന്ത്രാന്തരങ്ങളിൽ മറ്റുവിധവും നിരൂപിച്ചിട്ടുള്ളതായിക്കാണുന്നു.

അനന്തരം വാഗ്ദേവതാമന്ത്രം.

ഇതു പ്രണവവും വാഗ്ബീജവും മൂന്നിട്ട് ‘നമോഭവതി വദവദ വാഗ്ദേവിസപാഹ്മ’- എന്നാകുന്നു. കണ്ഠഃ, ഋഷിഃ- വിരാൾമന്ദഃ- വാഗീശപരീദേവതാ- ‘നമഃ’ മുതലായതുകൊണ്ട് ഹൃദയാദിത്യാസം- ധ്യാനം—

ശുഭ്രാമഹവിലേപമാല്യവസനാംശുഭ്രാംശു

ഖണ്ഡോജ്ജപലാം

വ്യാഖ്യാമക്ഷുഗുണംസയാശ്ശൃകലശംവിദ്വാം

ചമസ്താംബുജൈഃ-

ബിഭ്രാണാംകമലാസനാം കചനതാംവാഗ്ദേ

വതാംന. സ്തിതാം

വദവദവാഗ്വിഭവപ്രഭാംത്രീനയനാംസൈശഭാ

ഗൃസമ്പല്ലഭീം.

പ്രാതഃകാലത്തു് ഇതുകൊണ്ടു് അഭിമന്ത്രിച്ചു ജലപാ
നം ചെയ്താൽ സംവത്സരക്കാലംകൊണ്ടു കവിതാം സിദ്ധി
യുൾ. സ്നാനകാലത്തു് ജലം ജപിച്ചഭിഷേകം ചെയ്താൽ
അതിമേധാസിദ്ധിയുണ്ടാകും- ഇതുകൊണ്ടു പൂജിക്കാം.

പഞ്ചപൂജാ.

വം- അഞ്ചാത്മനാസ്സാനം (അല്ലെങ്കിൽ 'ജലം') കല്പ
യാമിനമഃ- ലംഘ്യമിവ്യാത്മനാഗന്ധം- (കല്പയാമിനമഃ,
എല്ലാറ്റിനാ ചേർത്തുകൊൾക.) ഫം ആകാശാത്മനാപു
ഷ്പം - - ; യം വായാത്മനാധൂപം - - - ; രം അഗ്നാത്മ
നാദീപം - - ; ഇതിനുള്ള മുദ്രകൾ മുദ്രാവിധാനത്തിൽ
കാണാം. ഇത്രയും കഴിഞ്ഞു് 'അമൃതെ അമൃതേശ്വരി അ
മൃതാക്ഷണി അമൃതം സ്രാവയസ്രാവയസ്വാഹാ-' എന്നു
യേനമുദ്രകൂടി കാണിക്കുന്നതു വിശേഷമെന്നു് ഒരു സംപ്ര
ദായപക്ഷമുണ്ടു്.

ഭിന്നഭൈരവി.

നാരായണാഭിഷേകം- അനുഷ്ടുപ്-മന്ദ്രഃ- ജപാലാഭിന്ന
ഭൈരവീഭേദതാ- രാം, ഇത്യാദ്യംഗന്താസഃ. പ്രേതവിഭാ
ഗെ (അല്ലെങ്കിൽ, അമൃതകാഞ്ച) വിനിയോഗഃ- 'അംഗാര
നദ്യാദയക്രമസംസ്ഥാനംകൃഷ്ണാചരകതാഭരണാം ചന്ദനാം
അംഗാരപൂണ്ണനകരദയേനശത്രാർമുഖൈ നിക്ഷിപതീം
സ്തരാമി' എന്നു യാനം. ഓം- രാം- രീം- ത്രം- ജപാലാഭി
ന്നഭൈരവി ഉദാഹരിവാസിനി മമശത്രുണാമന്ത്യാന്യം
വിഭോഷണം കരുതതുംഹംസവാഹം=

പ്രേതബാധാക്ഷണയന്ത്രം.

ആദ്യം വൃത്തം, പുറമെ ചുറ്റും ചുറ്റും, മേലുള്ള
മുക്കോണിൽ ശ്രീബീജം, കീഴുള്ള ത്രികോണത്തിൽ ശക്തി
ബീജം (ഏല്പേല) മധ്യേ ഉള്ള വൃത്തത്തിൽ പ്രണവം,
(സായുനാമപ്രാണപ്രതിഷ്ഠാദികൾ) ചുറ്റുംകോണിനുപുറ
മെ (വൃത്തം വരച്ചു്) യം- എന്ന വായുബീജംകൊണ്ടുവേ
ഷ്ടനം- 'യക്ഷഗന്ധർവ്വസിദ്ധാഭിഭേദാൻ ഭേദസ്രിയസ്തഥാ-
ആകർഷ്തമഹാഭൂതാൻകീമുദ്രലോകവാസിനഃ-' എന്ന് ഇ
തിനു ഫലശ്രുതിയും ഉണ്ടു്. ആകർഷണമന്ത്രം-, ഓം ന
മൊ ഭഗവതീ ദിഗ്ബന്ധിനി കംകാളികാളരാത്രി ദുർദുർ
ഗൈശ്ശുലിനിവംവടകഭൈരവി അർദ്ധരാത്രിവിലാസിനി
മഹാനിശി പ്രതാപകേളിനി മഹാജ്ഞാധരിസർവ്വഭൂതപ്രേ

* ഫലം *

തപിശാചസൂത്രജപശാന്തിനി മദഭീഷ്ടമാകഷ്യാകഷ്യാമ
മാവടുക്കഭൈവിഹ്വഹംസ്വാഹാ=

[സ്വായംവരം പഞ്ചശീവിച്ച മുതലായതു ഗോപ്യ
മാകയാൽ ഏഴുതുണിപ്പു. കർണാകർണികയാ ഗ്രഹിക്കുന്ന
തുമിതമാകുന്നു.]

സ്വസ്തികപത്മലേഖനക്രമം.

ആദ്യമ ഭൂഗ്രഹം (ചതുരശ്രപത്മം) വരയ്ക്കുക. അ
തിന്റെ നടുവിൽ കിഴക്കുപടിഞ്ഞാറും തെക്കുവടക്കുമായി
(പരസ്പരം മുറിച്ചു) ചതുരശ്രരേഖകളിൽനിന്ന് (രണ്ടു മൂന്നു
വിരൽ) അകന്നതിൽക്കുമാറുവരുത്, കിഴക്കോട്ടു നീട്ടിയിരി
ക്കുന്ന രേഖ കുറഞ്ഞൊന്നു തെക്കോട്ടു നീട്ടിയശേഷം പൂർവ്വ
(കിഴക്കു) രേഖയിൽ എത്തിച്ചു, പടിഞ്ഞാറെ ഭാഗത്തേ
ക്കു നീട്ടിയിരിക്കുന്ന രേഖ സ്വല്പം വടക്കോട്ടു നീട്ടിയശേ
ഷം പശ്ചിമ(പടിഞ്ഞാറെ) ചതുരശ്രസീമ രേഖയിൽ ചേ
ർത്തു കൊൾക. ഇതുപോലെ തെക്കോട്ടു നീട്ടിയിട്ടുള്ള രേ
ഖാഗ്രം പടിഞ്ഞാറോട്ടു കുറഞ്ഞൊന്നു നീട്ടിയതിനുശേഷം
ദക്ഷിണ(ദിഗ്) രേഖയാടുചേർത്തു, വടക്കു മുഖമായുള്ള മ
ധ്യരേഖയെ അല്പം മുന്നോൽ കിഴക്കോട്ടു നീട്ടിയശേഷം ഉ
ത്തര(വടക്കു) സീമരേഖയിൽ മുട്ടിച്ചുകൊൾക. ഇവയി
ൽ മീനമൂലയിലും കന്നിമൂലയിലും തൊട്ടുള്ള ഖണ്ഡങ്ങളി
ൽ മഞ്ഞപ്പെടിയും മിഥുനമൂലയിലും വായുകോണിലും
(അതായതു ധനുമൂലയിലും) തൊട്ടുള്ള ഖണ്ഡങ്ങളിൽ അരി
പ്പെടിയും ഇട്ട് അലംകരിക്കേണ്ടതാകുന്നു. [ഇതിന്റെ
ലേഖനാഭിക്രമം യന്ത്രസാരവിവൃതിയിൽനിന്നും എടുത്ത
താകുന്നു. വിസ്തരഭയത്താൽ മൂലമുഖരിച്ചിട്ടില്ല. വ്രതപ്ര
തിഷ്ഠാപൂജാദികൾക്കുപയുക്തങ്ങളായ സൂത്രോദ്ദേശമന്യേ
ലം മുതലായതു കൊത്തി അടിച്ചിരിക്കുന്നതു ഭൂസമ്പാദമാക
കൊണ്ടും സ്വല്പമൂല്യത്തിന് അവയുടെ പടം കിട്ടുന്നതാക
കൊണ്ടും ആയതു മുഖരിക്കുന്നില്ല.]

മുമ്പു പൂജയ്ക്കും മറ്റുമായി സംഗ്രഹിച്ച മന്ത്രങ്ങൾ
ജപിച്ചു സിദ്ധിവരുത്തുവാൻ ശ്രമിക്കുന്നതായാൽ, ബന്ധു
ക, സേവകാദി(പ്രപഞ്ചസാരോക്ത)പൊരുത്തങ്ങൾ നോ
ക്കേണമെന്നു പക്ഷമുണ്ടു്.

‘ഏകാക്ഷരൈതഥാമ്നായൈത്രൈപുരമൈത്രനായകൈ-’
എന്നു തുടങ്ങി ‘സിദ്ധാദീന്ദൈവശോധയേൽ’

നമൊല്ലി നെല്ലുരിയുമിട്ട പാത്രംവെച്ച് 'ഓം ഇമം മെ
 ഗംഗെ യമുനേ സരസ്വതി ശുഭദ്രിസ്തേ മം സചതാപര
 ഷ്ഛാ- അസിക്ന്താമരുപയ വിതസ്തയാർജീകീയെ
 ശുണഹ്യ സുഖോദയാ-' എന്നു ജലംനിറച്ച് 'ഓം ഗന്ധ
 ലാഭാം ദായഷാം നിത്യപുഷ്പം കരീഷിണീ- ഇതശപരീം
 സർവ്വഭൂതാനാം താമിഹോപഹവയെശ്രീയം-' എന്നു ചന്ദ
 നം (അതിൽ) ഇട്ട് 'ഓം കാണ്ഡാൽകാണ്ഡാൽ പ്രരോഹ
 നീ പരഷഃപരഷഃ പരി- ഏവാനൊളുപ്പുപ്രതൻ നഹ
 സ്രേണ ശതേനച-' എന്നു കറുകയിട്ട് 'ഓം യാഃ ഫലി
 നീത്വാ അഹലാ അപുഷ്പാഃ യാശ്ചപുഷ്പിണീ- ബൃഹസ്പതി
 പ്രസൂതാസ്ത്വ', നൊമഞ്ചന്തപാമസഃ-' എന്നു പുഷ്പാമച്ച
 ണ്ടേയ്ക്കിട്ട് 'ഓം ഹിരണ്യവ്രഹ്മണ സഹിരണ്യ നംഭരപാ
 നവാത്സേ ദഹിരണ്യവണ്ഃ- ഹിരണ്യയാല്പരിയൈനേർ
 നിഷ്കാ ഹിരണ്യദാദേതുന്നമകണ്ഠേ-' എന്നു സ്വർണ്ണമിട്ടു
 തംശെചരയുന്ന മന്ത്രംകൊണ്ടു വരണനെ ആവാഹിച്ചു
 പഞ്ചോപചാരപൂജയ്ക്കെ- 'തത്ത്വായാമീത്യസൃശ്വനഃ
 ശേഖോ വരണസ്രിഷ്ടപ്'- വരണാവാനെവിനി
 യോഗ- ഓം തത്ത്വായാമീബ്രഹ്മണാ വന്ദമാനസ്തദാശാ
 സ്തേ യജമാനോഹവിഭീ-അഹേളമാനോവരണേഹബോ
 ഭ്യോരശംസമാന ആയുഃപ്രദോഷീ-' പിന്നീടീതുകൊണ്ടു
 പുഷ്പമിപ്പിക്ക- 'കലശസ്തമുഖേവിഷ്ണു കണ്ഠേരുദ്ര സമാ
 ശ്രിതഃ- മൂലേതത്രസമിതംബ്രഹ്മാ മധ്യേ മന്ത്രഗണാഃ
 ശ്രീതാഃ= കക്ഷേതൃനാഗരാഃ സർവ്വേന പ്ലവീപാദസുന്ധ
 രാ- ഋഗ്ഗോഥയജുർവേദഃ സാമവേദോഽഗ്നിമർദ്ദനഃ=
 അംഗശ്ചനഹന്താഃ സർവ്വേകലശേതുസമാശ്രിതാഃ- അ
 ത്രഗാത്രീസാവത്രി ശാന്തി പുഷ്പികരീതമാ= ആയാതു
 മമശാന്ത്യർത്ഥം ദരിതക്ഷയകാരകഃ- സർവ്വേന മദ്രാസരി
 തസ്തീർഥാനി ജലദാനദാഃ= ആയാതു മമശാന്ത്യർത്ഥം ദ
 രിതക്ഷയകാരകഃ-' എന്നു നെല്ലമരിയും പാത്രത്തി
 ലിടുക- പിന്നെ 'മാതൃദേവോഭവ- പിതൃദേവോഭവ
 ആചാതുദേവോഭവ സർവ്വഭൂതബ്രഹ്മജാഭ്യോനമഃ-'
 എന്നുച്ചരിക്കുക. വീണ്ടും- 'ഏതാഃന താആശേഷസ
 തു- ദീർഘാനാഗാനദ്യോ ഗിരയസ്രിണി വിഷ്ണുപദാ
 നചതേനായുഃപ്രമാണേന പുണ്യമേവ ദീർഘമായു
 രസ്തു- ശിവഃആപഃസത- നൈരമനസ്തമസ്തു- അക്ഷതം
 ചാരിഷ്ഠാചാസ്തു- സൈരമംഗല്യംചാസ്തു- അക്ഷതാപാതു-

ആയുഷ്യമസ്തു- സൗശ്രൂതിയമസ്തു- ഐശ്വര്യമസ്തു- ബഹു
 ഭയംചാസ്തു- ഭീർഷ്മായുഃശ്രോയശാന്തിഃ പുഷ്ടിസുഷ്ടിശ്ചാ
 സ്തു- ശ്രീകൃഷ്ണാവിദ്യാവിനയോവിന്ദം ബഹുപുത്രംചായു
 പ്തംചാസ്തു- ഓം ഭദ്രകണ്ഠേഭിഃ ശുഭായാമഭേവാ ഭദ്രപ
 ശ്വൈമാക്ഷഭിർജിത്രം- സ്ഥിരൈരഹൈസ്തൃഷ്ടവാംസ- സ്തു
 ത്വഭിർവൃശേമഭേവഹിതയോഭയഃ- ഏനമുരീക്ഷക. പി
 ന്ന 'അഗ്നിപുരോഗാവിശ്വപദേവാഃ പ്രിയന്താം- ഇന്ദ്രപു
 രോഗാമരുദഗ്നഃ പ്രിയന്താം- ബ്രഹ്മപുരോഗഃ സർവ്വ
 വേദാഃ പ്രിയന്താം- വിഷ്ണുപുരോഗഃ സർവ്വഭൂതഭവഃ പ്രിയ
 ന്താം- മഹേശ്വരീപുരോഗഃ മാതരഃപ്രിയന്താം- വസിഷ്ഠപു
 രോഗാജ്ഞിഗ്നഃപ്രിയന്താം- അരുന്ധതീപുരോഗാഹ്വര്യപ
 ത്നഃപ്രിയന്താം- ജ്ഞയശ്വന്ദാംസ്യാചാർത്ഥവേദാഭേവാ
 യജ്ഞാശ്വപ്രിയന്താം- ബ്രഹ്മചബ്രഹ്മജ്ഞാശ്വപ്രിയ
 ന്താം- ശ്രീസരസ്വതൈരപ്രിയന്താം- ശ്രദ്ധാമേധ
 പ്രിയന്താം- ഭഗവതീകാത്യായനീപ്രിയന്താം- ഭഗവതീ
 പുഷ്ടികരീപ്രിയന്താം- ഭഗവതീമുഷ്ടികരീപ്രിയന്താം- ഭഗ
 വതീജ്ജ്വലികരീപ്രിയന്താം- ഭഗവതീവൃദ്ധികരീപ്രിയന്താം
 ഭഗവന്തൈരവിഷ്ണുവിനായകൈരപ്രിയന്താം- ഭഗവാൻസ്വാ
 മിമഹാസേനസപതീകഃ സസുഷ്ടസപാഷ്ടഃ സർവ്വസ്ഥാ
 നഗതഃപ്രിയന്താം- ഹരിഹരഹിരണ്യഗർഭഃപ്രിയന്താം- സ
 ്വാഗ്രാമഭേവതഃപ്രിയന്താം- കലഭേവതഃപ്രിയന്താം- സ
 ്വാവാസ്തഭേവതഃപ്രിയന്താം- ബഹിരപഃ- ഹതാബ്രഹ്മ
 ദപിഷഃ- ഹതാപരിപന്മിനഃ- ഹതാവിഷ്ണുക്തന്തഃ- ശ
 ത്രവഃപരാഭവംയാന്തു ശാമ്യന്തഃശോഭാണിശാമ്യന്തപാപാ
 നി- ശാമ്യന്തപീതയഃ- ശുഭാവിവർത്താം- ശിവാജ്ഞപഃസ
 ന്തു- ശിവാജ്ഞവസന്തു- ശുക്ലാംഗാരകബുധബുധസ്മൃതിശ
 നൈശ്വര രാഹുഭേരുസോമസഹിതാ ആദിത്യപുരോഗാഃ
 സർവ്വഗ്രഹാഃപ്രിയന്താം- ഭഗവന്നാരായണഃപ്രിയന്താം-ഏ
 ന കഴിഞ്ഞിട്ട്,

“ഓംആപൊ-ഹി-ഷ്ടാ-മയൊഭവസ്താം- ന- ഉശഞ്ജ-
 ദയാതന|| മഹേശ്വരായ- ചക്ഷസെ|| ഓംയൊ- വഃ-ശിവ
 തമൊ- രസസ്തസ്യ- ഭാജയതേഹ- നഃ|| ഉശതീരിവ-മാത
 രഃ|| ഓംതസ്താം, അരം, ഗമാമ, വൊ, യസ്യ, ഷായായ, ജി
 ന്നപഥ|| ആപൊ ജനയഥാച,നഃ|| ഓം ശം, നൊ, ദേവീ
 രഭീഷ്ടയ, ആപൊഭവന്തുപീതയെ, ശംയൊരഭിസ്രവന്തു
 നഃ|| ഓം ഇശാനാവാർത്ഥം, ക്ഷയന്തീശ്വഷണീനാം||

അപൊ, യാചാമി ഭേഷജം॥ ഓം അപ്സ, മെ, സോമൊ
 അബ്രവീദന്തവിശ്വാനി, ഭേഷജം അഗ്നിഃ, വിശ്വശം
 ഭവം॥ ഓം ആപഃ പൃണീത, ഭേഷജം വരൂഥം, തന്വേദമ॥
 ജ്യോക്ചസ്യുതംഭിശം॥ ഓം ഇദമാപഃ പ്രവചത, യക്ലി
 ബെ ഭൂരിതംമയി॥ യചഃഫമഭിഭൂദ്രാഃ, യചാശേപഉതാഃ
 തം॥ ഓംആപൊ അത്യാനപചാരിഷം, രസേന, സമഗന്യ
 മി॥ പയസ്വാനഗ്നആഗമി, തമോസം, സൃജ, വച്സാ'
 ॥- 'ഓം സസ്രഷിസ്തപേസോദിവാനക്തംച സസ്രഷിഃ
 വരണക്രതുരഥമാ, ദേവിരവസെഹവെ॥' * 'ഓം ഭ
 യിക്രാവ്ണൊ അകാരിഷം ജിണ്ണാശ്വസ്യവാജിനഃ।
 സുഭി, നൊ മുഖാകരൽപുണ ആയുഷിതാരിഷൽ'- ഈ
 മന്ത്രങ്ങൾ (കശമുഷ്ടികൊണ്ടു പാത്രത്തിലെ ജലം
 തൊട്ടു) ജപിക്കുക. അനന്തരം 'പുണ്യാഥം' എന്നു മൃ
 നുവട്ടം- പിന്നെ 'സ്വസ്തിനഃ ഇന്ദ്രോ വൃദ്ധശ്രവാഃ- സ്വ
 സ്തിനഃപൃഷാവിശ്വദേവാഃ- സ്വസ്തിനസ്തർക്കെന്ദ്രാ അരിഷ്ട
 നേമിഃ- സ്വസ്തിനൊ ബൃഹസ്പതിർഭയാതുഃ അഷ്ടേഭേവാവ
 സവഃസോമോസഃ- ചതസ്രേഭേവീജേരാശ്രവിഷ്ടാഃ- തെയ
 ജ്ഞംപാന്താജസഃ പരശ്യാൽ- സംവത്സരീണമമൃതം
 സ്വസ്തി'- എന്നു ജപിക്ക- ശുഭം- 'ഓം സമുദ്രജ്യേഷാഃസ
 ലിലസ്യമധ്യാൽപുനാനായം ത്രുനിവിശമാനഃ- ഇന്ദ്രോ
 യാവജീവുഷഭോരരാതൊആപൊദേവിരിഹമാമവന്തു=യാ
 ആപൊ ദിവാഉതവാസ്രവന്തി ഖനിത്രീമാഉതവഃയാഃസ്വ
 യംജഃ- സമുദ്രത്ഥായാശുചയഃ പാവകാസ്താ ആപൊദേ
 വിരിഹമാമവന്തു= യാസാംരജാവരുണോയാതിമയ്യേസ
 ത്യാഗൃതെ അവപശ്യംജനാനാം- മധുശ്ചതഃ ശുചയഃ
 പാവകാസ്താ—; യാസുരാജാവരുണോയാസുസോമൊവി
 ശ്വദേവോയാസുർജംമഭേതി- വൈശ്വാനരോയാസ്വഗ്നിഃ

* 'ഭയിക്രാവ്ണൊ' എന്നും പാഠമുണ്ട്. പ്രാതിശഃഖ്യ
 സിദ്ധാന്തപ്രകാരം ഞകാരദിതപം വേണമെന്നു നിർണ്ണയ
 കൽപവല്ലിയെന്ന ഭാഷ്യത്തിൽ പറയുന്നു. ഈ പാഠം ഋ
 ഷിസംപ്രദായവും, ആട്ടുപാഠം ശാബ്ദികസമ്മതവും സാ
 യണാചാര്യകൃതവേദഭാഷ്യാനുഗുണവുമാകുന്നു. ഭയിശബ്ദം
 ഫവിസ്സ് അല്ലെങ്കിൽ ചമത തൊട്ടതിന്റെ ഉപലക്ഷക
 മാണു. ഭയിക്രാവാ= ഫവിർഷ് അല്ലെങ്കിൽ അഗ്നിപുരു
 എന്നർത്ഥം.

പ്രവിഷ്ഠനാ ആപാദേവീ—“ഓം ഭേവസ്വതപാസവി
 ത്വം പ്രസംഗപിനൊർബാഹുഭ്യാം പൂർണ്ണാമസ്തദ്ഭാമഗ്ന
 സ്തേജസാസുർവ്വവർച്ചസേന്ദ്രേന്ദ്രേന്ദ്രേണാഭിഷിഞ്ചാമി
 ബലാമന്ത്രിയൈ യശസേന്നാദ്യായം= ഓംഘ്രതംചസത്യം
 ചാഭീലാത്തപസോധ്യജായത- തതൊരാത്ര്യജായതതതഃ
 സമുദ്രാണാണിവഃ= സമുദ്രാണാമുദാധിസംവത്സരോജാ
 യത- അഹൊരാത്രാണിവീദധാപിശപസ്വമിഷതൊവശീ=
 സൂർയാവദ്രമസൗമയാതാ യഥാപൂർവ്വമകൽ പയൽ- ദിവംച
 പൃഥിവീംചാന്തരിക്ഷമഹാസ്വഃ= ഓം ഭൂർഭുവഃസ്വഃ? എ
 ന്ന ജപിക്ക നന്നം- ശുഭം- ശാന്തഃ- ഓം തത്സത്. *

ഇങ്ങനെ തീർത്ഥപാദസംപ്രദായപ്രവർത്തക ഷണ്മു
 ഖദാസാപരനാമക ശ്രീവിദ്യാധിരാജ തിർത്ഥപാദപരമഭട്ടാ
 രസ്വാമി ശ്രീപരണസരോജാൻദ്രാമലബ്ധബ്രഹ്മവിദ്യാൻ
 ഭൂതിവൈശാഗ്രാത്മാത്മാ സ്വാമി, പരാഭീയ പണ്ഡിതപാദോ
 കാത്യാശ്രമി ശ്രീനീലകണ്ഠ തീർത്ഥപാദസ്വാമിവിരചിത
 ന്ന കണ്ഠ ഭരണത്തിൽ, “ഭേവാർച്ചാപദ്ധതി” എന്ന പൂ
 വ്കംണ്ഡം തീർന്നു.

* ക്ഷേത്രശുദ്ധി മുതലായതിനാകയാൽ പുണ്യാഹം
 ഇത്രയും വിസ്തരിച്ചതാണ് മറ്റുപയോഗങ്ങൾക്കുകമ്പോ
 ള് ‘ആവാഹപദ്ധതി’യിൽ പറഞ്ഞപ്രകാരം ‘ആപേഹി
 ഷ്ഠാ’ദി മൂന്നും ‘ദധിക്രാപ്തം’ എന്ന ഒന്നും ഉൾപ്പെടെ
 നാലു മന്ത്രങ്ങൾ മതിയാകും.

